

**Toivakan kunnan
tilinpäätös ja toimintakertomus
vuodelta 2009**

TOIVAKAN KUNNAN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2009

SISÄLLYSLUETTELO

TOIVAKAN KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO JA VALTUUTETUT

3-4

OLENNAISET TAPAHTUMAT JA TALOUDEN KEHITYS

Kunnanjohtajan katsaus	5-11
Käyttötalous ja rahoitusmenot, graafinen esitys	12
Käyttötalous ja rahoitustulot, graafinen esitys	13
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut, ulkoinen	14
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	15
Tase ja sen tunnusluvut	16-17
Kunnan kokonaistulot ja -menot	18
Yhdistelmä konsernitilin päätöksen sisältyvistä yhteisöistä	19
Konsernitase ja sen tunnusluvut	20-21
Hallituksen selonteko konsernivalvonnasta	22

TOTEUTUMISVERTAILUT

HALLINTO JA PALVELUTOIMI

Vaalit	23-24
Kunnanvaltuusto	25-26
Tarkastuslautakunta	27-28
Yleishallinto	29-31
Hallinto- ja talousosasto	32-33
Henkilöstöhallinto	34-35
Pelastustoimi	36-37
Elinkeinotoimi	38-40

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Sosiaalitoimen hallinto	41-42
Lasten päivähoito	43-45
Lastensuojelu	46-47
Muut lasten ja perheiden palvelut	48-49
Vanhushuolto	50-52
Kehitysvammahuolto	53-54
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	55-56
Päihdehuolto	57-58
Terveystoimi	59-61
Muu sosiaali- ja terveystoimi	62-63

OPETUS- JA KULTTUURITOIMI

Sivistystoimen hallinto	64-66
Perusopetus	67-69
Esiopetus	70-72
Yleissivistävä koulutus	73-75
Kulttuuritoimi	76-78
Vapaa-aikatoimi	79-81

YMPÄRISTÖTOIMI

Rakennusvalvonta ja ympäristö	82-84

TEKNINEN TOIMI

Hallinto ja suunnittelu	85-86
Yhdyskuntasuunnittelu	87-88
Liikenneväylät	89-90
Jätehuolto	91-92
Puistot ja yleiset alueet	93-94
Toimitilapalvelut	95-96
Muut toimitilapalvelut	97-98
Maa- ja metsätilat	99-100

Sisäinen palvelutoiminta	101–102
Muu liiketoiminta	103–104
Vesihuoltolaitos	105–106
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	107
Verotulot ja valtionosuudet	108
Käyttötalouden toteutuminen, yhteenveto	109–117
Investointiosan toteutuminen	118–120
Rahoituslaskelman toteutuminen	121
Rahoitusosan toteutuminen	122
TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMAT	
Tuloslaskelma ulkoinen	123
Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset	124
Rahoituslaskelma	125
Tase	126–127
Konsernitase	128–129
KUNNAN JA KONSERNIN LIITETIEDOT	
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	130
Tuloslaskelman liitetiedot	131–133
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	134–136
Taseen vastattavaa koskevat liitetiedot	137–138
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	139
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	139
Laskennallisesti eriytetyn liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat	140–141
LUETTELOT JA SELVITYKSET	
Käytetyt tositelajit	142
Käytetyt tilikirjat, atk-ohjelmistot ja säilytys	143
ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	
Tilikauden tuloksen käsittely ja kunnanhallituksen allekirjoitukset	144
Tilintarkastajan lauseke	145

***Toivakan kunnan
hallinto-organisaatio ja valtuutetut***

KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO 31.12.2009

KUNNANVALTUUSTO
 Puheenjohtaja
 Tapio Salmi

TARKASTUSLAUTAKUNTA
 Puheenjohtaja
 Jorma Staudinger

TILIVELVOLLISET
 kunnanjohtaja
 hallintojohtaja
 perusturvajohtaja
 rakennustarkastaja-ympäristösihtteri
 kehityspäällikkö
 maaseutupäällikkö
 rehtori-sivitystoimenjohtaja
 kirjastonjohtaja
 päiväkodin johtaja

KUNNANHALLITUS
 Puheenjohtaja Sakari Ainali
 Esittelijä
 kunnanjohtaja Erkki Pyökkimies

KESKUSVAALILAUTAKUNTA
VAALILAUTAKUNNAT

TOIMIKUNNAT Rantaosayleis- kaavatoimikunta Palkkatoimikunta Vanhusneuvosto YT-toimikunta	MAASEUTUELINKEINO- LAUTAKUNTA Puheenjohtaja Kari Mäkinen Esittelijä maaseutupäällikkö Matti Ilmonen kehityspäällikkö Hannu Mäntyjärvi	SIVISTYSTOIMEN- LAUTAKUNTA Puheenjohtaja Helena Järvenpää Esittelijä rehtori Juhani Holopainen vapaa-aikasihtteri Satu Paalanen kirjastonjohtaja Aira Kärkkäinen	SOSIAALI- LAUTAKUNTA Puheenjohtaja Martti Suuronen Esittelijä perusturvajohtaja Anne Ylönen	TEKNINEN LAUTAKUNTA Puheenjohtaja Jouko Ahonen Esittelijät kunnallisteknikko Jouko Reinikainen tekninen johtaja Pentti Suuronen	YMPÄRISTÖ LAUTAKUNTA Puheenjohtaja Pekka Liukkonen Esittelijä rakennustarkastaja- ympäristösihtteri Reijo Kautto

TOIVAKAN KUNNANVALTUUSTO 2009–2012

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Mäkelä Petri
 Ahonen Jouko
 Takkinen Kyösti
 Suuronen Martti
 Kovanen Pentti
 Puttonen Matti
 Voutilainen Helena

Suomen Kristillisdemokraatit

Salmi Tapio
 Paljakka Marja-Liisa
 Saari Laila

Suomen Keskusta

Ainali Sakari
 Makkonen Leena
 Nummi Satu
 Salokas Jari
 Lamberg Irja
 Haikkala Petri
 Hämäläinen Saku

Kansallinen Kokoomus

Ruokonen Marianna
 Staudinger Jorma

Toivakan sitoutumattomat Yhteislista

Keteli Paula
 Juusela Juha

Valtuuston puheenjohtaja
 Valtuuston I varapuheenjohtaja
 Valtuuston II varapuheenjohtaja

Salmi Tapio KD
 Takkinen Kyösti SDP
 Lamberg Irja KESK

Varajäsenten kutsumisjärjestys:

KOK	Mäkinen Kari
KD	Nyppynen Ritva
SDP	Haapala Keijo
KESK	Niemi Lauri
SIT	Sundvall Jouko

VOIMASUHTEET

Keskusta	7
SDP	7
KD	3
Kokoomus	2
Sitoutumattomat	2

***Olennaiset tapahtumat ja kokonaistalouden
kehitys***

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2009 oli Toivakan kunnan 99. toimintavuosi. Koko maailmassa ja sen mukana Suomessa elettiin taloudellisen taantuman aikaa ja Suomen Kuntaliiton näkemyksen mukaan vuosi 2010 tulee olemaan taloudellisesti vaikeampi vuosi kuin vuosi 2009.

Kunnan palvelutaso pystyttiin säilyttämään. Kuitenkin valtuusto päätti osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä lakkauttaa Ruuhimäen koulun 11.5.2009.

Talousarvion vision mukaan Toivakan kunta on Jyväskylän kasvukeskuksen läheisyydessä nopean kulkuyhteyden päässä oleva menestyvä asuin- ja työpaikkakunta, jossa yhteistyöllä ja verkostojen hyödyntämisellä on kehitetty kilpailukykyiset perus- ja vapaan-ajan palvelut. Hallintokuntien edellytetään toimivan vision ja kuntastrategioiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Väkiluku on vuoden lopussa 2379 eli 12 henkilöä enemmän kuin vuonna 2008. Tammikuun 2010 lopussa kuntalaisia oli 2382. Lapsia syntyi ennätysmäärä eli 36 uutta toivakkalaista. Toivakan kunnan työttömyysaste oli vuoden lopussa 12,7 % ja työttömiä oli yhteensä 136 henkilöä. Työttömyydessä on edelleen ongelmana erityisesti pitkäaikaistyöttömien osuus 41 kpl. Keskimääräinen työttömyysaste oli Keski-Suomessa tammikuun 2010 lopussa 13,9 %

Uusia omakotitalon rakennuslupia myönnettiin vuoden aikana 21 kpl.

Edellisestä vuodesta kunnan talous heikkeni ja tuloslaskelma osoittaa vuosikatteen olevan n. -456 000 € ja alijäämän vuodelta 2009 n. 747 000 €. Vuosien 2008 – 2009 alijäämät ovat yhteensä n. 1,3 milj. €. Näillä talouslukuilla kunta täyttää jo osan valtioneuvoston määrittelemistä heikossa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointikriteereistä.

Valtioneuvosto myönsi 3.12.2009 Toivakan kunnalle ainoana kuntana Keski-Suomessa kuntien harkinnanvaraista rahoitusavustusta 201 000 € ja avustus oli tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistoimenpiteisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta.

Kunnanhallitus nimesi talouden tasapainottamistyöryhmän, jonka työn tuloksena vuoden 2009 talousarvion toimitakuluja vähennettiin n. 335 000 €. Talouden tasapainottamisvaatimus ja vaikeus eri toimenpitein jatkuu vuosina 2010 – 2011. Vuodelle 2010 tuloveroprosentti korotettiin aikaisemmasta 19,00 %:sta 20 %:iin.

Verotuloja kertyi n. 235 000 € vähemmän kuin arvioitiin ja valtionosuuksia n. 184 000 € enemmän kuin oli merkitty talousarvioon. Vuonna 2009 palkattomia vapaita käytti 31 työntekijää ja säästöä kertyi yhteensä n. 16 000 €.

Kunnan lainamäärä kasvoi vuonna 2009 ja oli vuoden lopussa n. 2,8 milj. €, mikä tarkoittaa 1 200 €/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä kasvoi 461 €/asukas. Kunnan omavaraisuusaste on 50,9 % ja konsernitaseessa 42,33 %.

Investointiosan menot olivat talousarviossa n. 1 146 000 € ja tilinpäätöksessä n. 620 000 €. Suurimmat investoinnit olivat Harjun alueen vesihuollon rakentaminen n. 139 000 €, Heiskan vesiosuuskunnalle myönnetty avustus n. 138 000 € vesilinjastojen rakentamiseen ja kunnan palvelutasoa lisättiin kunnostamalla ns. Sonera kiinteistö päiväkodiksi n. 72 000 €:lla. Liikenneväylien rakentamiseen oli varattu 100 000 € ja siitä käytettiin n. 53 000 €. Kankaisten koulun lämmityskattila uusittiin 24 000 €:lla. Investointituloja saatiin n. 41 000 €. Maata ostettiin 30 000 €:lla.

Toivakan kunnan ensimmäinen kuntakokous pidettiin 15.9.1909 Toivakan kansakoululla. Toivakan kunta käynnisti kunnan 100-vuotisjuhlavuoden pitämällä Juhlavaltuuston 15.9.2009. Valtuusto teki 5 Juhlapäätöstä.

Näistä kunnan kehittämiseksi tarkoitetun mahdollisen omakotitalonäyttelyn esiselvitys valmistuu toukokuun lopussa 2010. Näyttely olisi vuonna 2013. Lisäksi kunnassa on käynnistetty maankäytön strateginen suunnittelu. Kunta on mukana Jyväskylän kaupungin johdolla tehtävässä kaupunkiseutusunnitelmassa, jossa selvitetään, miten maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamista sekä palvelujen käyttöä kuntarajat ylittäen parannetaan. Maan-

käytön rakennemalli on valmisteltu kertomusvuonna ja se tulee hyväksymisvaiheeseen syksyllä. Meneillään olevilla osayleis- ja asemakaavahankkeilla saadaan jatkossa lähes 100 uutta omakotitalotonttia myyntiin eri paikoilta.

Toivakan kunta on ollut mukana yhdessä 7 muun Jyvässeudun kunnan kanssa valmistelemassa yhteistoiminta-alueelle Keski-Suomen sairaanhoitopiirin liikelaitoksena toimivaa Keski-Suomen seututerveyskeskusta. Vuoden 2011 alusta keskeisen sektorin terveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvissä sosiaalitoimen palveluissa asiat järjestetään yhteistoiminta-alueella. Mikäli puitelakia muutetaan siten, että yhteistoiminta-alueelle on siirrettävä perusterveydenhuollon lisäksi kaikki sosiaalitoimen tehtävät päivähoitoa lukuun ottamatta niin tämä mahdollisuus kirjataan valmisteilla oleviin sopimuksiin.

Vuoden aikana on valmisteltu vuokrarivitalon rakentamista ja kunta on ostamassa Toivakan Vanhustentukiyhdistykseltä palveluasuntorakennus Kotisilta II:n. Valtuusto siirsi uuden vuokratalon hallinnon ja rakennuttamisen Kiinteistö Oy Toivakan Hakalle ja myönsi rakentamishankkeen kattavalle lainalle takauksen.

Kunnan kokonaiskehittämisen mahdollisuuksia lisää rakenteilla olevan uuden nelostielinjauksen valmistuminen ja avaaminen liikenteelle vuoden 2010 lopulla. Lopullisesti tie valmistuu 2011. Myös kevyenliikenteen väylän rakentaminen kirkonkylältä Viisarimäkeen valmistuu n. 1,2 km:n matkalta. Keski-Suomen tiepiirin kanssa selvitetään mahdollisuuksia jatkaa hanke loppuun nopealla aikataululla.

Juhlavuottaan viettävä Toivakan kunta selvittelee tulevana vuosina omia tulevaisuuden strategioitaan kuntakentän murroksessa. Kunnan kehittämiseksi on kertomusvuonna valmisteilla, suunnittelussa ja toteutettu merkittäviä toimenpiteitä ja hankkeita. Kunta onnistui tehtävien hoidossa suhteellisen hyvin, mutta eri syistä johtuen taloudelliset tunnusluvut huononivat merkittävästi.

Tulevaisuusseminaarissa teemoina olivat tulevaisuuden asuinkunta, mainonta ja markkinointi, seutuyhteistyö sekä väestömäärän lisääminen. Paljonko todellisuudessa kunnan eri panostuksilla on väestömäärän kasvuun voitu vaikuttaa, ei ole selvää tutkimusta tai näyttöä. Toisaalta mikä olisi kehitys ollut ilman kunnan toimenpiteitä.

Kunnan toimintakyvyn kannalta tärkeimmäksi ja vaikeimmaksi haasteeksi tulevana vuosina nousee alijäämien kattaminen ja talouden tasapainottaminen.

Toivakassa 19.3.2010

Erkki Pyökkimies
kunnanjohtaja

YLEINEN JA OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS

Suomen kansantalous oli kertomusvuonna nopeassa syöksykierteessä. Alkuvuoden aikana tuotannon supistuminen edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna oli lähes 10 %. Teollisuustuotanto väheni suhteellisesti enemmän kuin lamavuonna 1991. Alhaisen vientikysynnän johdosta teollisuustuotanto laski jopa 15 % edellisestä vuodesta. Julkisen vallan elvytystoimenpiteet ovat olleet monissa maissa merkittävät. Vuoden 2010 taloudellista kasvua koskevat arviot liikkuvat miinus yhdestä plus 2,5 prosenttiin. Työtön työvoima oli 240 000 henkeä ja työttömyysaste oli vuoden lopussa 7,9 % ja tammikuun 2010 lopussa 9,5 %. Kuntatalouden asemaa vahvistettiin vuonna 2009 n. 470 milj. €:lla ja keinona olivat Kela-maksun poisto, yhteisövero-osuuden korotus ja kiinteistöveron prosenttirajojen korotus.

Keski-Suomen työttömyysprosentti oli tammikuun 2010 lopussa 13,9 % ja työttömänä oli yhteensä yli 18 000 henkilöä. Työvoima kokonaisuudessaan oli 130 000 henkilöä. Maakunnan keskuskaupungissa oli lähes 9 000 työttöntä. Tilinpäätösarvioiden mukaan Keski-Suomen maakunnan vuosikatteet (vuosikate % poistoista) oli koko valtakunnan neljänneksi huonoin. Väestöllinen huoltosuhde koko maassa on 2010 n. 52 % ja Keski-Suomessa n. 54 % ja ennusteen mukaan ero kasvaa.

OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Vuoden 2009 alkuperäisen talousarvion alijämä oli n. 967 000 € ja talouden tasapainottamistyöryhmä karsi toimintakuluja n. 335 000 €, joten muutetun talousarvion alijäämä oli n. 633 000 €. Huolimatta harkinnanvaraisesta rahoitusavustuksesta 201 000 € alijäämäksi muodostui n. 747 000 €.

Kuntaveroa saatiin n. 96 000 € vähemmän kuin arvioitiin ja poikkeama oli vain vajaat 2 % talousarvioon. Vuoden 2009 tuloslaskelmaan liittyy verotulojen rytmihäiriö, mikä ainakin yleisesti ottaen antaa liian positiivisen kuvan verotulojen kehityksestä. Suidanneveroa eli yhteisöveroa kertyi lähes 158 000 € vähemmän. Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa merkittävästi tämän veron kertymään. Valtion kompensoi yhteisöverokertymän menetyksiä omalta osaltaan.

Valtionosuuksia oli merkitty talousarvioon n. 4 721 000 € ja niitä kertyi n. 4 904 000 €. Ilman harkinnanvaraista rahoitusavustusta valtionosuuksia kertyi n. 18 000 € talousarviota vähemmän. Kunta joutui palauttamaan valtiolle 134 000 € opetustoimen valtionosuutta vuodelta 2009. Valtionosuusjärjestelmä muuttuu tänä vuonna ns. yhden putken järjestelmäksi ja sinällään Toivakan kunnan osalta muutos ei lisää eikä vähennä valtionosuuksia.

Kunnan lainamäärän nostaminen 2,8 milj. €:sta voidaan tehdä vain erityisestä syystä. Tämän lisäksi kunta on toiminnan turvaamiseksi tarvinnut lyhytaikaista lainaa n 600 000 €.

Merkittävämmät poikkeamat talousarvioon ovat hallintokunnittain taulukoitu alla: toimintakulut (sisäinen/ulkoinen)

	TA/09 (muutettu) /€	TP 2009 /€	Muutos /€
kunnanhallitus	975 980	1 004 572	+28 592
maaseutuelink ltk	226 190	208 132	-18 058
perusturvaltk	7 838 630	8 245 903	+407 273
sivistystoimenltk	3 567 020	3 213 009	-354 011
ympäristöltk	91 710	82 799	8 911
tekninenltk	1 842 420	1 796 746	-45 674

Palokan terveydenhuollon kuntayhtymän tilinpäätöksen mukaan Toivakan perusterveydenhuollon kokonaiskustannukset olivat talousarviossa 1 176 435 € ja tilinpäätöksessä 1 179 729 € eli ylitystä oli 0,3 %. Erikoissairaanhoidon osalta talousarvioon oli varattu 1 672 161 € ja niitä käytettiin 1 827 212 € eli kasvua oli 9,3 % euroina n. 155 000 €. Sosiaali- ja terveydenhuollon ylitykset ovat usein sen luonteisia, että kunta ei voi vaikuttaa ainakaan nopeasti tai lyhyellä tähtäyksellä niiden syntymiseen. Satunnaiset vaihtelut voivat vuosittain olla melkoiset ja ne vaikuttavat ratkaisevasti kunnan talouden hyviin tai huonoihin tuloksiin.

Metsänmyyntiä oli talousarvioon merkitty 350 000 € ja metsää myytiin n. 90 000 € vähemmän.

Vuoden 2010 talousarvio ja vuosien 2011 – 2012 taloussuunnitelma on merkitty hieman ylijäämäiseksi. Kunnalla on vuosilta 2008 – 2009 kattamatonta alijäämää n. 1,3 milj. €, joten kunnalla on kuntalain 65 §:n mukainen kattamisvelvollisuus. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi taloussuunnitelmakautena, suunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, jolla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena. Valtuusto hyväksyi toimenpideohjelman vuoden lopussa vuosille 2010 – 2012.

Tämän hetken tiedon mukaan alijäämiä saadaan katettua Suur-Savon Sähkön omistusjärjestelyjen yhteydessä tuloutuvalla määrärahalta. Satunnaisilla tuloilla hoidettava tasapainotus ei poista sitä tosiasiaa, että kunnan menot ja tulot on jatkossa saatava tasapainoon kestäväällä tavalla.

Katettavaa jäisi vielä 465 000 € ja hallituksen nimeämä talouden tasapainottamistyöryhmä valmistelee talouden tasapainottamista ja alijäämän kattamisvaihtoehtoja eri toimenpitein vuosina 2010 – 2012.

Kunnan on pakko järjestää lakisääteiset palvelut, mutta muilta osin tarkastelussa käydään läpi asiat, jotka voidaan siirtää tuleville vuosille tai karsia kokonaan. Mahdollisesti jotkut toimenpiteet saattavat ainakin lyhyellä aikavälillä heikentää väestönkasvua. Toimenpiteissä on edettävä sitä mukaan kun on varaa, mikäli kunnan talous aiotaan ylipäätään pitää tasapainossa.

Suomen Kuntaliitto on käynnistänyt kuntapalvelujen pelastusohjelman 2010 – 2013, joka sisältää kuntien ja valtion toimenpiteitä, normien keventämistä, kuntien tulopohjan laajentamista ja valtion ja kuntien työnjaon uudistamista.

Valtioneuvosto antoi marraskuussa selonteon kunta- ja palvelurakennemuutoksesta. Selonteon mukaan kuntarakenne ei ole vielä riittävän yhtenäinen. Yhdyskuntarakenteen toimivuus on erityisen tärkeää kaupunkiseuduilla.

KUNNAN HENKILÖSTÖ

Henkilöstöä koskeva osio on sivulla 139 ja erillisessä henkilöstökertomuksessa. Eläkkeelle jäi kertomusvuonna 5 henkilöä.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Yksi merkittävä epävarmuustekijä on yleisen taloudellisen tilanteen kehittyminen ja sen vaikutus kuntalaisten työllisyyteen ja kunnan verotuloihin. Toisaalta säilyykö kunnan vetovoima ja pystytäänkö sitä parantamaan eri toimenpitein väestömäärän kasvattamiseksi, on kunnan kehittymisen kannalta tärkeää. Nykyisen hyvän palvelutason säilyttäminen on kaiken toiminnan tavoite.

Kunnan omavaraisuusaste ja varsinkin konsernin omavaraisuusaste ovat huonolla tasolla.

Toiminnallisten riskien osalta henkilöstön osaamista on koulutuksen kautta lisättävä jatkuvasti. Kattavaa varahenkilöjärjestelmää ei ole mahdollista luoda resurssien vähyydestä johtuen. Tietojärjestelmien kehittämistä ja niiden turvallisuuden ja toimivuuden parantamista on tehty ja tehdään eToivakka-hankkeessa sekä tarvittaessa Jyväseudun yhteistyönä. Rahoitusriskit ovat olosuhteisiin nähden vähäisiä. Vahinkoriskien osalta kunnan kiinteistövakuutukset ovat kunnossa. Mahdollisia toiminnan keskeytysvakuutuksia ei ole. Nokian kunnassa sattuneen vakavan vesivahingon herätteestä kunnan vesihuollossa tehtiin riskienkartoitus 2008–2009.

HALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Sisäistä valvontaa on kunnassa järjestetty hallintosäännön hallinnosta, taloudesta ja hankinnoista annettujen määräysten mukaan ja talouden hoito ja sisäinen valvonta -yleisohjeen mukaan. Sisäistä valvontaa tehdään prosessina läpi organisaation osana päivittäisjohtamista ja ohjeessa nimetyt tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa toiminnasta ja valvonnasta.

Perusturvalautakunnan selvityksen mukaan sisäistä valvontaa hoidetaan talousarvion kuukausiseurannalla, joka käydään perusturvan johtoryhmässä kuukausittain läpi. Lisäksi on neljännesvuosiseuranta lautakunnalle ja hallitukselle. Ylityspyynnöt käsitellään ennen tilinpäätöstä. Vanhusten kerhoissa kerätyt ateriamaksumaksut tilietään saman tien kunnan tilille. Kaikki, jotka tekevät asiakas- tai henkilöstöpäätöksiä pitävät päätöspöytäkirjaa. Päätökset tuodaan lautakunnalle tiedoksi n. 2 kk:n välein.

Sivistystoimen raportin mukaan valvontaa on toteutettu normaalimenettelynä siten toimien, että epäkohtiin on puututtu ja niistä on huomautettu kun on ollut aiheutta. Vuonna 2009 ei ole ollut erikseen mainittavaa huomauttamista.

Teknisen toimen selvityksen mukaan talousarvion toteutumista tarkkaillaan kuukausittain ja taksoja tarkistetaan vuosittain. Jokaiselle kunnan kiinteistölle ja laitokselle on nimetty päävastuussa oleva kiinteistöhoitaja ja hänelle varahenkilö, jotka raportoivat suoraan esimiehille. Kiinteistörekisteritiedot saadaan Kuntanet -ohjelman kautta, jota päivitetään kuukausittain. Asuinrakennuksista on laadittu kiinteistökortit, joita täydennetään muutosten jälkeen. Kiinteistövakuutuksista saadaan vakuutuskirjat vuosittain.

Lisäksi sisäistä valvontaa on toteutettu keskushallinnossa mm. pistokokein tarkastamalla laskujen ja maksatuslistojen vastaavuudet.

Sisäistä valvontaa kehitetään siten, että se edistää organisaation tehtävien toteutumista, tavoitteiden saavuttamista, toiminnan tuloksellisuutta, moitteetonta ja asianmukaista resurssien käyttöä ja toiminnallisten ja taloudellisten tietojen oikeellisuutta, riittävyttä sekä luotettavaa raportointia.

SÄÄNNÖSTEN, MÄÄRÄYSTEN JA PÄÄTÖSTEN NOUDATTAMINEN

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu olennaisia puutteita. Kuitenkin asioiden käsittely ilman aiheetonta viivytystä, perusteellinen valmistelu, täsmällisempi täytäntöönpano, päätösten perustelu ja nopea tiedottaminen tulee koskea kaikkea hallinto- ja johtamistoimintaa. Kunnanhallitus valitsi vuodelle 2010 kaksi sisäistä tarkastajaa ja tarkastuskohteet käydään läpi erillisen luettelon mukaan kerran valtuustokaudessa. Erillistä irtaimistoluetteloa ei tehdä. Talousarvion toteutumisesta raportoidaan hallitukselle säännön mukaan kolmannesvuosittain, mutta säännöstä poiketen jokaisen vuoden syyskuusta alkaen vuoden loppuun asti kuukausittain. Viranhaltijoiden toimintaan ei ole kohdistunut kunnallisvalitusta eikä korvausvaatimusta.

RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Kunnan toiminnat on järjestettävä ja tehtävät hoidettava taloudellisesti ja muita riskejä välttäen.

Kunnan asiakirjojen arkistointi on järjestelmällisesti, mutta sitä on pidettävä ajan tasalla. Toiminnallisten häiriöiden vähentämiseksi on teknisessä toimessa tehty varallaoloon ja työparityöskentelyyn järjestelyjä. Pelastussuunnitelmat on tehty. Toivakan kunta aloitti vuonna 2009 osana Keski-Suomen maakunnan turvallisuussuunnittelua Toivakan kunnan turvallisuussuunnitelman valmistelun. Kyse on arjen turvallisuuden parantamisesta ja valtuustoon asia tulee syksyllä.

OMAISUUDEN HANKINNAN, LUOVUTUKSEN JA HOIDON VALVONTA

Kunnassa noudatetaan hankintaohjetta, Suomen Kuntaliiton Kuntien yleiset hankinnat – ohjekirjaa ja hankintalakia. Kilpailutukset hoidetaan hankintalakia noudattaen. Hallintokuntia ohjeistetaan tarvittaessa.

SOPIMUSTOIMINTA

Kunnalla on lukuisa määrä sopimuksia eri tahojen kanssa, joita on tarpeen mukaan uusittu. Sopimustoiminnassa ei ole todettu ongelmia. Sopimukset tulee laatia siten, että kunnan edut mikäli mahdollista kaikissa tapauksissa turvataan.

Sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta omalta osaltaan kuuluu tilivelvollisten tehtäviin.

ARVIO SISÄISEN TARKASTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Toivakan kunnassa pienenä kuntana ei ole omaa sisäistä tarkastajaa. Sisäinen tarkastus kuuluu tilivelvollisille omalla toimialallaan ja omassa toimiyksikössään.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TALOUSARVION TAVOITTEISTA

Vuoden 2009 aikana hallintokunnat ovat toteuttaneet toimintaansa kuntastrategioiden mukaan. Hallintokuntien toteutumat esitellään yksityiskohtaisemmin omissa esityksissään.

1. Toimintakykyinen kunta

Kunnan peruspalvelut on kuluvan vuoden aikana hoidettu kohtuullisesti. Kuntaorganisaation tehokkuus suhteessa kunnan saamiin tuloihin on kuitenkin voimakkaasti negatiivinen. Vuodelle 2009 kertynyt alijäämä on n. 750 000 €. Vuoden aikana toteutettiin kulujen karsimista talouden tasapainottamistyöryhmän toimesta lähes 340 000 €.

Sivistystoimessa suoritettiin supistamista lakkauttamalla 1.8.2009 alkaen Ruuhimäen koulu. Lakkauttamisesta toteutuvat todelliset taloudelliset hyödyt näkyvät kokonaisuudessaan vasta 2010 vuoden aikana. Kunnan taloudellista toimintakykyä parannettiin nostamalla tuloveroprosenttia yhdellä prosentilla vuodelle 2010.

Kunnanvirastoon perustettiin entisen kunnansihteerin viran tilalle hallintojohtajan virka. Viran hoitaja on aloittanut tehtävän hoidon 1.9.2009 alkaen. Viran tehtäväkuvausta muotoillaan vuoden 2010 aikana tarkemmin.

Ruokapalvelun uudelleenorganisointi on saatu päätökseen. Ruokapalvelu siirtyi 1.1.2010 kokonaisuudessaan teknisen toimen alaisuuteen, käytännön toimintaa tulee hoitamaan ravitsemispäällikkö. Ruokapalvelu on aikaisemmin toiminut sivistystoimen ja sosiaalitoimen alaisuudessa.

2. Asuinkunta

Toivakan kunnan mainetta hyvänä asuinkuntana on pyritty kasvattamaan markkinointitoimenpitein sekä hyvän palvelun avulla. Tonttimaata ostettiin Saarisen rannan kaava-alueen toteuttamiseksi n.2,5 hehtaaria.

Väestömäärän kasvu oli 12 henkilöä (0,51 %). Väestönkasvutavoite (1-2 %) jäi saavuttamatta.

3. Yritys- ja työpaikkakunta

Toivakkaan perustettiin uusia yrityksiä kaikkiaan 9 kpl, samaan aikaan poistui markkinoilta 5 yritystä, nettolisäykseksi jäi 4 uutta yritystä. Vuonna 2009 Toivakassa toimi 125 yritystä.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

1. Lisätulojen hankkiminen

Kunnan normaalien tulojen, verot, palvelumaksut ja valtion maksuosuudet, lisäksi toteutettiin vuoden aikana omaisuuden myyntiä: mm. tontteja ja metsää yhteensä n. 315 000 €. Harkinnanvarainen valtionavustus n. 200 000 € toteutui loppuvuodesta 2009.

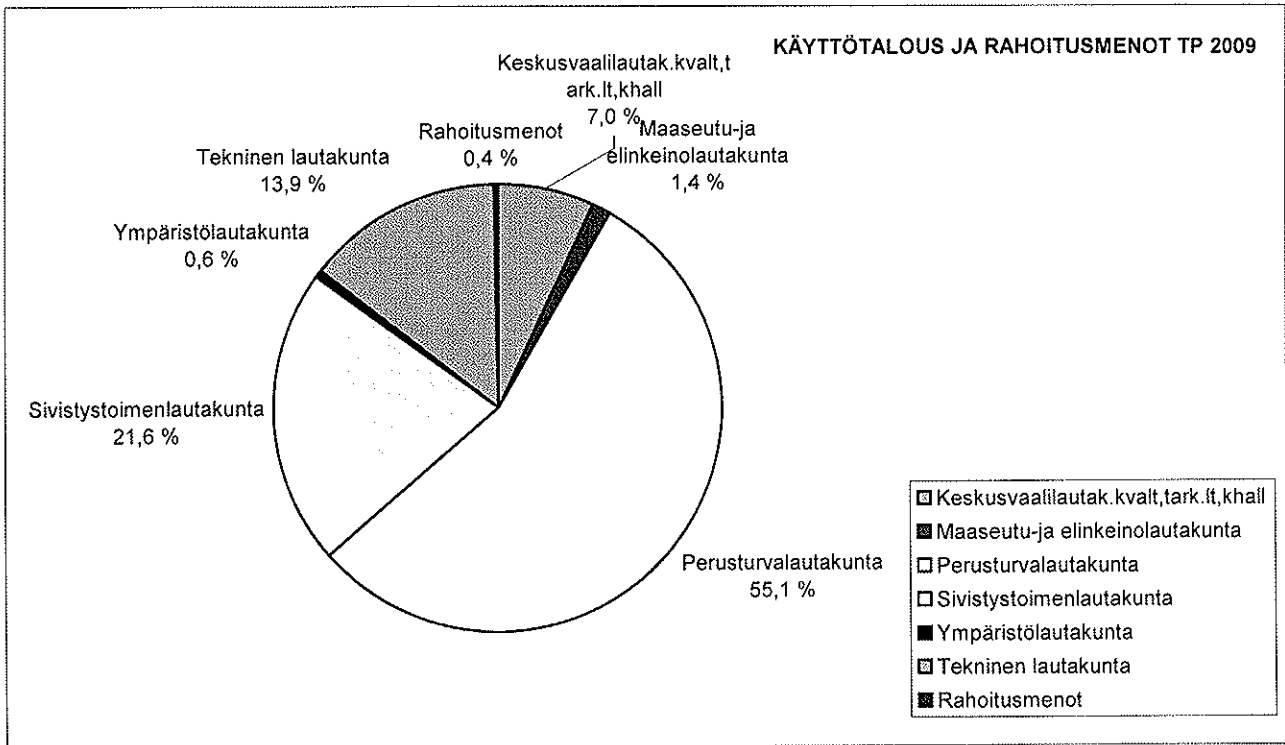
2. Kulujen kattaminen

Kulujen kattamisessa ei ole onnistuttu tavoitetulla tavalla. Talouden alijäämää on kertynyt odotettua enemmän. Suurimmat odottamattomat kuluerät ovat tulleet sosiaalitoimen osalta. Yleinen kustannustason nousu on heikentänyt tuloskehitystä.

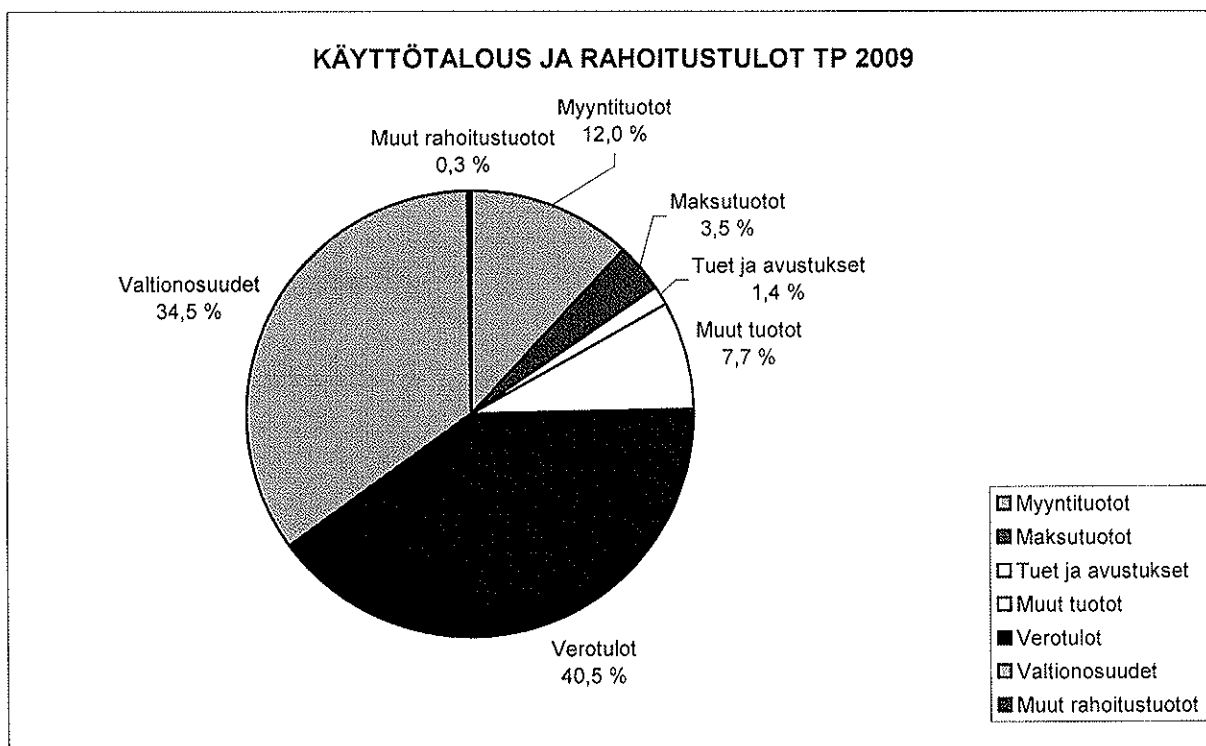
3. Toimintojen tehostaminen

Henkilöstömäärän kehitys osoittaa, että palvelujen määrä on joko kasvanut tai toiminnot eivät ole tehostuneet tavoitellulla tavalla. Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden 2008 lopussa oli 147 henkilöä ja vuotta myöhemmin henkilöstökertomuksen mukaan luku on kasvanut neljällä 151 henkilöön.

Keskusvaalilautak.kvalt,tark.lt,khall	1 054 713
Maaseutu-ja elinkeinolautakunta	208 132
Perusturvalautakunta	8 253 945
Sivistystoimenlautakunta	3 227 101
Ympäristölautakunta	86 533
Tekninen lautakunta	2 087 474
Rahoitusmenot	55 096

Myyntituotot	1 707 160
Maksutuotot	497 624
Tuet ja avustukset	197 828
Muut tuotot	1 096 203
Verotulot	5 746 366
Valtionosuudet	4 904 394
Muut rahoitustuotot	48 743

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoinen

	2009	2008
Toimintatuotot	1 973 705,97	2 067 462,16
Toimintakulut	-13 073 734,67	-12 803 251,88
Toimintakate	-11 100 028,70	-10 735 789,72
Verotulot	5 746 366,49	5 822 624,49
Valtionosuudet	4 904 394,00	4 550 879,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 704,74	11 787,88
Muut rahoitustuotot	40 498,33	36 614,86
Korkokulut	-38 485,89	-46 080,90
Muut rahoituskulut	-10 070,06	-8 448,46
Vuosikate	-455 621,09	-368 412,85
Poistot ja arvonalentumiset	-312 506,77	-301 849,11
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-768 127,86	-670 261,96
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 443,96	21 443,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-746 683,90	-648 818,08

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	15,00 %	16,00 %
Vuosikate/ Poistot, %	-146,00 %	-122,00 %
Vuosikate/euro/asukas	-191,51	-155,57
Asukasmäärä	2379	2368

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

=100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

=100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2009	2008
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-455 621,09	-368 412,85
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-81 826,93	-77 970,14
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-620 171,55	-273 138,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 200,00	6 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	81 196,00	173 504,08
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 042 223,57	-540 017,11
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-15 100,00
Antolainasaamisten vähennykset		12 859,71
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	850 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-145 000,00	-180 525,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	250 000,00	150 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	136 360,12	73 136,69
Rahoituksen rahavirta	1 241 360,12	890 370,92
Rahavarojen muutos	199 136,55	350 353,81
Rahavarat 31.12	1 166 424,39	967 287,84
Rahavarat 1.1	967 287,84	616 934,03

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	-77,75 %	-137,90 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	-62,33 %	-81,60 %
Lainanhoitokate	-2,69	-1,83
Kassan riittävyys, pv	31	26
Asukasmäärä	2379	2368

Investointien tulorahoitus % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2009	2008
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 085 428,04	7 818 553,35
I Aineettomat hyödykkeet	148 688,52	17 627,99
1. Tietokoneohjelmat	13 480,19	17 627,99
2. Muut pitkävaikutteiset menot	135 208,33	
II Aineelliset hyödykkeet	6 782 870,40	6 663 923,08
1. Maa- ja vesialueet	1 251 597,12	1 228 187,21
2. Rakennukset	4 164 735,04	4 274 012,33
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	831 721,48	815 648,83
4. Koneet ja kalusto	61 700,53	43 670,48
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	473 116,23	302 404,23
III Sijoitukset	1 153 869,12	1 137 002,28
1. Osakkeet ja osuudet	947 665,50	930 798,66
2. Muut lainasaamiset	206 203,62	206 203,62
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	33 317,27	55 254,45
1. Valtion toimeksiannot	33 317,27	55 254,45
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 646 558,64	1 427 246,71
I Vaihto-omaisuus	15 855,00	16 285,51
1. Aineet ja tarvikkeet	15 855,00	16 285,51
II Saamiset	464 279,25	443 673,36
Lyhytaikaiset saamiset	464 279,25	443 673,36
1. Myyntisaamiset	318 820,54	300 004,36
2. Lainasaamiset	12 000,00	
3. Muut saamiset	16 834,70	13 156,33
4. Siirtosaamiset	116 624,01	130 512,67
III Rahoitusarvopaperit	36 736,98	35 859,13
1. Osakkeet ja osuudet	36 736,98	35 859,13
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 129 687,41	931 428,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 765 303,95	9 301 054,51

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2009	2008
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	4 291 846,20	5 038 530,10
I Peruspääoma	5 568 389,50	5 568 389,50
II Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	-529 859,40	118 958,68
III Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-746 683,90	-648 818,08
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	655 828,36	677 272,32
1. Poistoero	655 828,36	677 272,32
C PAKOLLISET VARAUKSET	160 963,83	168 184,85
1. Muut pakolliset varaukset	160 963,83	168 184,85
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	33 384,65	52 591,74
1. Valtion toimeksiannot	33 316,37	51 803,97
2. Muut toimeksiantojen pääomat	68,28	787,77
E VIERAS PÄÄOMA	4 623 280,91	3 364 475,50
I Pitkäaikainen	1 759 999,92	1 005 000,00
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 759 999,92	1 005 000,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä		
II Lyhytaikainen	2 863 280,99	2 359 475,50
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 095 000,08	745 000,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Saadut ennakot	45 368,28	32 447,11
4. Ostovelat	780 218,97	653 849,20
5. Muut velat	250 294,55	233 697,68
6. Siirtovelat	692 399,11	694 481,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 765 303,95	9 301 054,51

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	50,9 %	67,3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus - %	36,3 %	26,7 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-1277	-530
Kertynyt yli-/alijäämä , €/asukas	-537	-224
Lainakanta 31.12, €/asukas	1 200	739
Lainakanta 31.12 1000 €	2 855	1 750
Lainasaamiset 31.12 1000 €	206	206
Asukasmäärä	2 379	2 368

Omavaraisuusaste %= 100*(Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/

(Koko pääoma-Saadut ennakot)

Suhteellinen vekaantuneisuus %=100*(Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot

Lainakanta 31.12=vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Lainasaamiset= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Toivakan kunta

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT 1 000 €**TULOT**

Toiminta		
Toimintatuotot		1 974
Verotulot		5 746
Valtionosuudet		4 904
Korkotuotot		2
Muut rahoitustuotot		40
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot		-74
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		81
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		250
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä		13 957

MENOT

Toiminta		
Toimintakulut		13 074
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut		38
Muut rahoituskulut		10
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis.(+),väh.(-)		7
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot		620
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		145
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä		13 894

Täsmäytys:

Kokonaistulot-Kokonaismenot=13957-13894=63

Muut maksuvalmiuden muutokset-Rahavarojen muutos = 136-199=63

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	kotipaikka	kunnan omistus- osuus	konsernin omistus- osuus	
Tytäryhteisöt				
Kiinteistö Oy Toivakanhaka	Toivakka	100 %	100 %	Yhdistelty
Kuntayhtymät				
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	1,0529 %	1,0529 %	Yhdistelty
Palokan terveydenhuollon ky	Jyv.mlk	10 %	10 %	Yhdistelty
K-S Sairaanhoidopiirin ky	Jyväskylä	0,87 %	0,87 %	Yhdistelty
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,70 %	0,70 %	Yhdistelty
Osakkuusyhteisöt				
As.Oy Toivakan Metsätalo	Toivakka	25,00 %	25,00 %	Ei yhdistelty

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2009	2008
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 584 420,23	9 182 437,96
Aineettomat hyödykkeet	242 229,04	90 907,73
Aineettomat oikeudet	107 020,71	90 907,73
Muut pitkävaikutteiset menot	135 208,33	
Aineelliset hyödykkeet	9 021 897,95	8 784 811,44
Maa- ja vesialueet	1 303 753,85	1 289 358,92
Rakennukset	5 932 982,17	5 948 869,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	891 726,74	882 762,71
Koneet ja kalusto	317 774,30	274 815,03
Muut aineelliset hyödykkeet	29 972,63	29 957,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	545 688,26	359 047,46
Sijoitukset	320 293,24	306 718,79
Osakkuusyhteisöosuudet	76 843,85	73 363,85
Muut osakkeet ja osuudet	235 549,39	222 685,82
Muut lainasaamiset	7 900,00	10 669,12
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	105 018,94	121 204,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 903 603,88	2 810 837,33
Vaihto-omaisuus	79 576,84	75 203,09
Saamiset	1 452 084,18	1 512 197,27
Pitkäaikaiset saamiset	2 098,35	
Lyhytaikaiset saamiset	1 449 985,83	1 512 197,27
Rahoitusarvopaperit	42 705,90	43 137,87
Rahat ja pankkisaamiset	<u>1 329 236,96</u>	<u>1 180 299,10</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>12 593 043,05</u>	<u>12 114 480,13</u>

VASTATTAVAA	2009	2008
OMA PÄÄOMA	4 556 522,34	5 298 884,54
Peruspääoma	5 568 319,68	5 568 389,97
Arvonkorotusrahasto	1 368,17	1 634,63
Muut omat rahastot	199 755,90	224 632,32
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-522 010,41	181 095,05
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-690 911,00	-676 867,43
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	773 079,07	753 828,58
Poistoero	718 833,50	677 544,66
Vapaaehtoiset varaukset	54 245,57	76 283,92
PAKOLLISET VARAUKSET	225 697,35	237 255,35
Muut pakolliset varaukset	225 697,35	237 255,35
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	107 088,53	123 299,70
VIERAS PÄÄOMA	6 930 655,74	5 701 211,96
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 687 855,09	1 881 933,64
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	34 458,55	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 171 135,41	826 341,19
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 037 206,69	2 992 937,13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>12 593 043,03</u>	<u>12 114 480,13</u>

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste %	42,33	52,00
Suhteellinen velkaantuneisuus %		
Kertynyt ylijäämä(alijäämä) 1 000 €	-1213	-530
Kertynyt ylijäämä(alijäämä) € asukas	-510	-209
Konsernin lainat € asukas	1 622,00	1 144,00
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	3 859	2 708
Konsernin lainasaamiset 31.12 1000 €	8	11
Asukasluku	2 379	2 368

HALLITUKSEN SELONTEKO KONSERNIVALVONNASTA

Kunnan konserniohje on hyväksytty valtuustossa 13.5.2008. Uusi konserniohje on tulossa valtuuston käsittelyyn ja mm. talouden hoitoon ja ilmoitus- ja raportointivelvollisuuteen liittyviä asioita on täsmennetty.

Konserniohje koskee Tytäryhteisöä Kiinteistö Oy Toivakanhakaa (omistus 100 %). Lisäksi Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä (omistus 1,05 %), Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä (omistus 0,87 %), Keski-Suomen liitossa (omistus 0,70 %) ja Palokan terveydenhuollon kuntayhtymässä (omistus 10 %) ohjaus tapahtuu kunnan edustajien kautta yhtymien toimielimissä.

Kiinteistö Oy Toivakan Hakan hallitus muodostuu kolmesta henkilöstä. Tämän lisäksi Hakan hallituksessa on kunnan yhtiökokousedustaja. Nämä ohjaavat yhtiön toimintaa tavoitteiden ja kunnan edun mukaisesti. Tytäryhtiön hallitus raportoi lakisääteisesti kuntaan yhtiökokousten kautta.

Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, jotka vastaavat kuntakonserninhajauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Ohjeen mukaan kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Vuoden aikana lisäohjeita ei ole annettu. Kiinteistö Oy Toivakanhakan tilinpäätös liitetietoineen ja toimintakertomuksineen on toimitettu hallitukselle helmikuun loppuun mennessä. Uuden konserniohjeen mukaan tytäryhtiön talouden ja toiminnan toteutuma tulee raportoida hallitukselle kolme kertaa vuodessa.

Konserniohjeessa on esitetty Kiinteistö Oy Toivakanhakan toimintaa koskevat ohjeet ja tavoitteet. Nämä tavoitteet on pääosin saavutettu ja asiaa selvitetään jäljempänä.

Isännöinnistä on vastannut Tilitoimisto JukkaTaskinen ky.

Konsernijohtoon ohjaus, valvonta ja raportointi on ollut riittävää. Tarpeen mukaan lisäselvityksiä on saatu. Kuitenkin konsernivalvonnan osalta tulee jatkossa pitää konsernijohtoon ja kiinteistö Oy Toivakanhakan kanssa vuosittain yksi tavoitekeskustelu, jonka avulla edistetään toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi tavoitteiden asettelua tulee täsmentää.

OLENNAISET KIINTEISTÖ OY TOIVAKANHAKAA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kiinteistö Oy Toivakanhakan toimintakertomuksen mukaan tilikausi oli 30. Yhtiössä on 4 rivitaloa ja 41 huoneistoa. Taloudellinen asema pysyi edellisten vuosien tasolla. Yhtiön vuokratuotot olivat 199 630 € ja tilikaudelta kirjattiin 6 051 € tappio. Yhtiön tulosta rasittaneet lainat saatiin alkuvuodesta 2010 järjestelyä uudestaan ja odotettavissa on, että tältä osin yhtiön tulos paranee.

Uudelleenjärjestelyjen johdosta vuokratuotto voidaan jatkossa ohjata paremmin yhtiötä ja asukkaita hyödyttävään käyttöön. Vuokratuotot ovat edellisvuosien tasolla. Yli kahden kuukauden vuokratuotot on siirretty perintään ja myöhemmin tapauskohtaisesti jälkiperintään.

Käyttöaste on ollut lähes 100 %, osin johtuen uuden nelostien rakentajien vuokra-asuntojen tarpeesta. Vuosikorjauksia tehtiin 21 986 €:lla vuoden aikana ja suurimpana korjauksena oli vanhimman talon katon korjaus. Lisäksi Haka III:n parkkipaikkaa laajennettiin ja tasoitettiin. Korjausurakat on kilpailutettu.

Vuokrataso (7,23 – 8,31 €/m²) on vastannut kuluja ja yleistä kustannustasoa. Vuokrat on vahvistettu todellisten kulujen mukaan. Ennakkovuokran määrä on 1 kk. Vuokratuotosten perintä on suoritettu lainmukaisessa järjestyksessä. Yhtiössä on noudatettu huoneenvuokralain ja Kiinteistö Oy Toivakanhakan järjestyssääntöä. Rakennukset on täysarvovakuutettu. Asukkaiden tiedottamista ja asukasdemokratiaa tulee kehittää. Samoin tulee selvittää kustannustehokkaita tapoja parantaa talojen energiatehokkuutta. Kiinteistö Oy Toivakanhakan tavoitteena on vuokrasaatavien puolittaminen vuonna 2010.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus

Kiinteistö Oy Toivakanhakan riskit muodostuvat pääsääntöisesti asuntojen pitämisestä rakenteellisesti asumiskunnossa ja viihtyisinä, jotta asuntoihin olisi tullijoita. Lisäksi asuntoihin liittyy asukkaiden maksumoraalista johtuva riski vuokrasaatavista.

Toivakanhakalle tehdään vuonna 2010 viiden vuoden korjaussuunnitelma, jossa kartoitetaan mahdolliset rakenteelliset riskit ja niiden tarkoituksenmukainen hoitaminen. Vuokrasaatavista muodostuva riski on asianmukaisessa hallinnassa. Vuokrankanto hoidetaan nykyaikaisin välinein ja tarvittaessa käytetään perintätoimistoja.

Toteutumisvertailut

VAALIT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Vaalien järjestämisestä vastaa Oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti kunnanvaltuuston vuosiksi 2009 – 2012 valitsema viisijäseninen keskusvaalilautakunta.

Kunta muodostaa yhden äänestysalueen, joka on Kirkonkylän äänestysalue.

Äänestysalueella vaalien käytännön järjestelyistä huolehtii kunnanhallituksen valitsema viisijäseninen vaalilautakunta.

Kotiäänestykset ja ennakoäänestyksen Vanhainkoti-palvelukeskuksessa hoitaa kunnanhallituksen valitsema kolmijäseninen vaalitoimikunta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

7.6.2009 järjestetään Europarlamenttivaalit. Suomesta Europarlamenttiin valitaan 13 jäsentä. Eduskuntavaalit järjestetään vuonna 2011.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

7.6.2009 järjestettiin Europarlamenttivaalit. Vaalit järjestettiin virheettömästi Oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti. Äänioikeutettuja oli 1940 henkeä, joista 686 käytti äänioikeuttaan. Äänestysprosentiksi saatiin n 35,4 %.

SITOVAT TAVOITTEET

Sitovia tavoitteita ei asetettu vuodelle 2009.

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

EUR

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00001100 VAALIT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	6.600		6.600	3.579,60	3.020,40
TOIMINTATUOTOT	6.600		6.600	3.579,60	3.020,40
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-7.310		-7.310	-3.347,63	-3.962,37
Palvelujen ostot	-1.980		-1.980	-569,98	-1.410,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-115,17	-84,83
TOIMINTAKULUT	-9.490		-9.490	-4.032,78	-5.457,22
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
VUOSIKATE	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
TILIKAUDEN TULOS	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82

KUNNANVALTUUSTO**TOIMINNAN KUVAUS:**

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta Kuntalain 13 §:n mukaisesti.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kunnanvaltuuston seitsemän kokouksen kustannukset ja mahdollisten iltakoulujen kustannukset. Uuden valtuuston koulutukseen varataan määräraha.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnanvaltuusto kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2009 ja käsitteli 135 pykälää. Lisäksi pidettiin neljä valtuustoseminaaria. Valtuutetuille järjestettiin mm. sähköpostikoulutusta. Uusille valtuutetuille järjestettiin neljä koulutustapahtumaa.

SITOVAT TAVOITTEET

Vuodelle 2009 ei asetettu sitovia tavoitteita.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00002000 KUNNANVALTUUSTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-14.660		-14.660	-14.171,18	-488,82
Palvelujen ostot	-11.140	2.700	-8.440	-8.712,71	272,71
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.200		-2.200	-2.175,50	-24,50
Muut toimintakulut	-9.450		-9.450	-7.366,31	-2.083,69
TOIMINTAKULUT	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
VUOSIKATE	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TILIKAUDEN TULOS	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30

TARKASTUSLAUTAKUNTA**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kuntalain 71 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten sekä näiden asioiden valmistelua varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Tilintarkastuksesta vastaa Oy Auditor Ab:n tilintarkastaja JHTT Erkki Ollila.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

TALOUSARVIO 2009

TALOUSSUUNNITELMA 2010 – 2011

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Arviointi toteutettiin perinteisesti seuraamalla kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoja sekä haastatteleamalla viranhaltijoita ja luottamusmiehiä. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja tilintarkastaja järjestivät keskinäisiä tapaamisia tarkastuspäivinä kunnanvirastossa.

Tarkastuslautakunta kilpailutti tarkastuspalvelut Hilmassa 26.2. – 30.3.2009. Lakisääteisen JHTT-tarkastuksen valtuustokaudella 2009 – 2012 suorittaa Oy Auditor Ab.

Tarkastuslautakunnan jäsenet osallistuivat mm. seuraaviin koulutuksiin: Auditio 2009 konferenssi, FCG Oy:n tarkastuslautakuntien koulutuspäivä ja aluekehityssäätiön tarkastuslautakunnan koulutuspäivä.

Talousarviossa tarkastustoimelle oli varattu 14 870 €, mikä talouden tasapainottamistoimenpiteenä laskettiin 12 930 €:n. Toteuma oli 11 222 €.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 2005 – 2008, toimintakausi päättyi 11.6.2009:

Juha Juusela – pj
Petri Mäkelä – vpj
Jorma Staudinger
Anita Salminen
Ritva Nyppynen
Matti Syvälahti
Mari Pynnönen

Juha Juusela ja Petri Mäkelä eivät olleet enää vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan, kun heidät valittiin kunnanhallitukseen.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 2009 – 2012:

Jorma Staudinger – pj
Laila Saari – vpj
Marja-Liisa Paljakka
Anita Salminen
Ahti Heinonen
Olli Syvälä

Marja-Liisa Paljakka sai vapautuksen tarkastuslautakunnasta, kun hänen työ- ja virkasuhteensa Toivakan kuntaan merkitsi esteellisyyttä. Hänen tilalleen nimettiin Laila Saari.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00002500 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-5.380	900	-4.480	-3.743,08	-736,92
Palvelujen ostot	-9.190	500	-8.690	-7.340,55	-1.349,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-300		-300	-138,98	-161,02
TOIMINTAKULUT	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
VUOSIKATE	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
TILIKAUDEN TULOS	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39

YLEISHALLINTO**TOIMINNAN KUVAUS:****KUNNANHALLITUS**

Kunnanhallituksen kokouksien kustannukset.

Kunnanhallituksen kokoukset on pidetty kuukauden 1. ja 3. maanantai.

TOIMIKUNNAT

Varaus kunnanhallituksen asettamien tilapäisten toimikuntien kustannuksiin.

YHTEISTOIMINTAOSUUDET

Sisältää kunnan maksuosuudet Keski-Suomen Liitolle, Kuntaliitolle, Työmarkkinalaitokselle sekä Teoston ja Gramexin maksuosuudet ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kunta on lisäksi jäsenenä seuraavissa yhteisöissä:

Keski-Suomen Syöpäyhdistys ry, Suomen Kotiseutuliitto ry, Keski-Suomen Kauppakamari, Keski-Suomen Keuhkovammayhdistys, SPR:n Länsi-Suomen piiri ry, Luontoliitto ry, Päijänteen Virkistysalueyhdistys.

Sisältää maksuosuuden valtiolle verotuskustannuksiin.

AVUSTUKSET

Avustuksiin varataan kotitalouksille maksettava "lapsilahja" 850 euroa/vuonna 2009 syntyvä lapsi.

Veteraanien terveyskeskusmaksu maksetaan veteraanitunnuksen omaavalle toivakkalaiselle henkilölle.

Opiskelijalle, joka pitää kirjansa Toivakassa ja opiskelee lukiossa, ammattikoulussa, ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa päätoimisesti, maksetaan 300 euron opiskelija-avustus.

KULUTTAJANEUVONTA

Toivakan kunta on 5.7.2004 203 § hyväksynyt kuluttajaneuvonnan yhteistyötä koskevan sopimuksen Jyväskylän kaupungin kanssa. Tavoitteena on neuvonnan ja valistuksen antaminen kuluttajille ja avustaminen mm. valitusten tekemisessä.

JOUKKOLIIKENNE

Joukkoliikenteen avulla parannetaan haja-asutusalueella asuvien palvelujen saatavuutta järjestämällä kunnan sisäinen palveluliikenne sivukyliltä kuntakeskukseen takseilla. Asiakkailta perittävää omavastuusuutta esitetään tarkistettavaksi Taksiliiton hyväksymän korotuksen verran.

Linja-autoliikenteen osalta kunta kuuluu Jyväskylän seudun seutulippualueeseen, joten toivakkalaisilla on mahdollisuus käyttää **seutulippua**, jonka hinta vuonna 2009 on 105 euroa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Asiointiliikenteen linjat kunnan sisällä järjestetään seuraaville reiteille:

1. Paloisten linja tiistaisin ja perjantaisin
2. Kankainen-Ruuhimäki-Huikko linja tiistaisin ja perjantaisin
3. Humalajärven linja tiistaisin
4. Nisulan linja tiistaisin ja perjantaisin

Kaikissa asiointikyhydeissä on ollut vähintään kolme matkustajaa ja asiointien ajokerrat ja linjat ovat syntyneet tarpeen mukaan.

Kunta säilyy edelleen seutulippualueena ja seutulipun hinnoittelussa noudatetaan Jyväskylän Seutuliikennetyöryhmän (johon Toivakkakin kuuluu) päätöksiä.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnanhallitus kokoontui 24 kertaa ja käsitteli 444 pykälää. Kunnanhallituksen kokoonpano oli:

Sakari Ainali – puheenjohtaja
Petri Mäkelä – varapuheenjohtaja
Raija Honkonen - jäsen
Juha Juusela – jäsen
Pentti Kovanen - jäsen
Leena Makkonen – jäsen
Marianna Ruokonen – jäsen

"Lapsilahjan" nimellä maksettavaa 850 euron vauvarahaa sai 29 lasta.

Opiskelija-avustusta 300 € maksettiin 123 opiskelijalle

Veteraanien terveyskeskusvuosimaksuja maksettiin 41 henkilölle.

Kaikilla asiointikyytireiteillä on ollut käyttäjiä 2-6 matkustajaa/ajokerta ja ne on koettu tarpeellisiksi.

Seutulipun hinta on 105 € / 30 vrk. Lipulla voi matkustaa seutulippualueen

kaikissa kunnissa.

Löytöeläintapahtumia Paavo Nieminen raportoi yhteensä seitsemän kappaletta.

SITOVAT TAVOITTEET

Vuodelle 2009 ei asetettu sitovia tavoitteita.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00003100 YLEISHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	14.300		14.300	27.035,90	-12.735,90
Tuet ja avustukset	14.000		14.000	26.732,89	-12.732,89
TOIMINTATUOTOT	28.300		28.300	53.768,79	-25.468,79
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-122.550	-5.000	-127.550	-113.306,79	-14.243,21
Palvelujen ostot	-124.650	800	-123.850	-144.587,12	20.737,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.800		-1.800	-2.871,81	1.071,81
Avustukset	-90.300	25.000	-65.300	-79.698,78	14.398,78
Muut toimintakulut	-4.380		-4.380	-11.184,58	6.804,58
TOIMINTAKULUT	-343.680	20.800	-322.880	-351.649,08	28.769,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-315.380	20.800	-294.580	-297.880,29	3.300,29
VUOSIKATE	-315.380	20.800	-294.580	-297.880,29	3.300,29
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot				-2.291,67	2.291,67
Poistot ja arvonalentumiset				-2.291,67	2.291,67
TILIKAUDEN TULOS	-315.380	20.800	-294.580	-300.171,96	5.591,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-315.380	20.800	-294.580	-300.171,96	5.591,96

HALLINTO- JA TALOUSOSASTO**TOIMINNAN KUVAUS:****HALLINTO- JA TALOUSOSASTO**

Hallinto- ja talousosastoon sisältyy keskustoimisto, taloustoimisto, atk ja muut toimistopalvelut. Keskustoimistoon kuuluu kunnanjohtajan ja kunnansihteerin palkkakustannukset. Taloustoimistoon kuuluu keskuksen, kirjanpidon ja palkanlaskennan kustannukset, palkkakustannukset ja muut tehtävistä johtuvat kustannukset. Kustannukset laskutetaan hallintokunnilta sisäisenä toimistopalveluna taloustoimiston ja atk:n osalta. Laskutus tapahtuu ulkoisten menojen suhteessa.

ATK

Toivakan kunnassa on noin 110 työasemaa ja palvelinta sekä 40 tulostinta ja kopiokonetta. ATK-tuki vastaa koko kunnan ATK-laitteiden ja ohjelmistojen ylläpidosta sekä hankinnoista. Tietojärjestelmien ylläpidon lisäksi atk-tuki vastaa kunnan kotisivuista. Vuonna 2008 Toivakan kunta oli mukana Jyväskylän hankintarenkaan järjestämässä kilpailutuksessa, jossa kilpailutettiin työasemat, näytöt ja niihin liittyvät palvelut ja varusteet. Samana vuonna hankintarenkas kilpailutti myös puhepalvelut (vaihepalvelut, lanka- ja matkapuhelinliittymät), jossa Toivakka oli myös mukana.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Vuonna 2007 alkanut atk-ohjelmien vaihto jatkuu. Vuonna 2009 otetaan käyttöön Pro Economican konserniohjelma ja käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelma.

Atk-tuen tavoitteena on kehittää ja ylläpitää kunnan tietojärjestelmiä ja kotisivuja. Vuonna 2009 uudistetaan kunnan puhelinjärjestelmät siirtymällä lankapuhelimista matkapuhelimiin. Matkapuhelimien ja liittymien hankinta hoidetaan jatkossa keskitetysti atk-tuen kautta ja ne kilpailutetaan yhdessä Jyväskylän hankintarenkaan kanssa.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuonna 2007 alkanut atk-ohjelmien vaihto jatkui. Vuonna 2009 otettiin käyttöön Pro Economican konserniohjelma ja käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelma.

Kunnan puhelinjärjestelmät vaihdettiin lankapuhelimista mobiililaitteisiin joulukuussa 2009.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
ATK/kotisivujen kehittäminen	käyttäjäkysely
ATK/oman osaamisen kehittäminen	yhteistyö muiden kuntien kanssa, asiakastyytyväisyyskysely
Taloushallinto/ammattitaidon ylläpito	koulutus
Taloushallinnon oikeellisuus ja ajantasaisuus	tietojärjestelmät/henkilökuntaresurssit

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnan kotisivuilla tehtiin käyttäjäkysely toukokuussa 2009 ja yhteistyötä atk:n osalta muiden kuntien kanssa kehitettiin muun muassa yhteisillä laite ja puhelupalvelukilpailutuksilla. Omaan osaamista kehitettiin mm. kouluttautumalla.

Taloushallinto osallistui vuoden 2009 aikana alan koulutuksiin.

Taloushallinto pidettiin vuonna 2009 uusien tietojärjestelmien käyttöönoton avulla oikeellisenä ja ajantasaisena.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00003200 HALLINTO-JA TALOUSOSASTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	253.010		253.010	229.512,38	23.497,62
Tuet ja avustukset	10.700		10.700	11.546,33	-846,33
TOIMINTATUOTOT	263.710		263.710	241.058,71	22.651,29
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-319.340	9.000	-310.340	-340.494,94	30.154,94
Palvelujen ostot	-105.000	5.500	-99.500	-69.627,17	-29.872,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16.600	2.100	-14.500	-12.417,63	-2.082,37
Muut toimintakulut	-24.240		-24.240	-19.086,55	-5.153,45
TOIMINTAKULUT	-465.180	16.600	-448.580	-441.626,29	-6.953,71
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-201.470	16.600	-184.870	-200.567,58	15.697,58
VUOSIKATE	-201.470	16.600	-184.870	-200.567,58	15.697,58
Poistot ja arvonalentumiset					
Kertaluonteiset poistot				-168,19	168,19
Poistot ja arvonalentumiset				-168,19	168,19
TILIKAUDEN TULOS	-201.470	16.600	-184.870	-200.735,77	15.865,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-201.470	16.600	-184.870	-200.735,77	15.865,77

HENKILÖSTÖHALLINTO

TOIMINNAN KUVAUS:

Henkilöstöhallinto sisältää työterveyshuollon, tyky-toiminnan, työsuojelun ja muun henkilöstöhallinnon. Työterveydenhuollon palvelut ostetaan Palokan kuntayhtymältä. Tyky-toiminnalla pyritään henkilöstöä kannustamaan liikunnan pariin. Työsuojelutoiminta on lakisääteistä. Muu henkilöstöhallinto sisältää henkilökunnan virkistysten ja merkkipäivämuistamiset.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tyky-toiminnan merkeissä ostetaan kaksi iltapäivää Peurungasta ns. Tyky-paketti, johon sisältyy luento, liikkumista ja ruokailu. 15 kerran liikuntasuorituksella pääsee edelleen arvontaan, jossa palkintoina jalka/kasvohoitoja jne. Työsuojelutoiminnassa panostetaan työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaituutettujen koulutukseen.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tyky-toiminnan merkeissä ostettiin kaksi iltapäivää Peurungasta ns. Tyky-paketti, johon sisältyi luento, liikkumista ja ruokailu. 15 kerran liikuntasuorituksella pääsi edelleen arvontaan, jossa palkintoina jalka/kasvohoitoja jne. Työsuojelutoiminnassa panostettiin työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaituutettujen koulutukseen.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Henkilöstön hyvinvointi	Tyky-toiminta/työterveyshuolto/virkistys
Työsuojelutoiminnan aktivointi	Työsuojelusuunnitelma/koulutus

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2009 aikana järjestettiin 2 henkilöstön tyky-iltapäivää Laukaan Peurungassa. Ohjelmassa oli mm. luento ja erilaisia liikuntamahdollisuuksia.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 ~ 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00003300 HENKILÖSTÖHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	9.800		9.800	18.146,25	-8.346,25
TOIMINTATUOTOT	9.800		9.800	18.146,25	-8.346,25
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-2.470		-2.470	-3.569,37	1.099,37
Palvelujen ostot	-33.850		-33.850	-40.188,69	6.338,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6.000		-6.000	-5.691,19	-308,81
Muut toimintakulut	-300		-300	-27,70	-272,30
TOIMINTAKULUT	-42.620		-42.620	-49.476,95	6.856,95
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
VUOSIKATE	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
TILIKAUDEN TULOS	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30

PELASTUSTOIMI**TOIMINNAN KUVAUS:**

Pelastuspalvelun tehtäviä hoitaa Keski-Suomen pelastuslaitos.
Palopäällikkö ja puolivakinaiset palomiehet ovat Keski-Suomen pelastuslaitoksen palveluksessa.
Kalustonhoitajan palkasta laskutetaan osuus Keski-Suomen pelastuslaitokselta.
Vuonna 2009 kustannukset jaettiin asukaslukuperusteisesti.
Toivakan kunnan maksuosuus on 143 141 €.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00003400 PELASTUSTOIMI					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	14.600		14.600	17.264,93	-2.664,93
TOIMINTATUOTOT	14.600		14.600	17.264,93	-2.664,93
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-19.900		-19.900	-18.047,64	-1.852,36
Palvelujen ostot	-142.000		-142.000	-143.713,81	1.713,81
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-58,08	58,08
TOIMINTAKULUT	-161.900		-161.900	-161.819,53	-80,47
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
VUOSIKATE	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
TILIKAUDEN TULOS	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40

ELINKEINOELÄMÄN EDISTÄMINEN

TOIMINNAN KUVAUS:

Toiminta käsittää elinkeino- ja yritystoimintaan liittyvät kunnan palvelutehtävät sekä kuntamarkkinoinnin. Toiminta käsittää myös seutukunnan yhteistyön ja hankkeisiin liittyvät tehtävät. Elinkeinoelämän edistämiseen ja markkinointiin käytettävä määräraha on 30 000 €. Tällä määrärahalla pyritään myös edistämään omakotirakentamista markkinoimalla tontteja Jyvässeudulle sekä muualle Suomeen. Kuntamarkkinointiin sisältyvät lehti- ym. ilmoitukset sekä osallistuminen messuille ja Toivakan markkinamessuille. Markkinamessut järjestetään yhteistyössä Toivakan yrittäjät ry: kanssa.

Maaseutuhallinto ja siihen liittyvää asiakaspalvelua hoidetaan Toivakan lisäksi myös uudessa Jyväskylässä (2 pv/vko). Yhteistyötä tehdään myös Joutsan, Laukaan, Luhangan ja Muuramen kanssa mm. sijaisuuksissa. Lautakunnan alaisuuteen kuuluu perusmaatalouden ja sen liitännäiselinkeinojen kehittäminen kunnan alueella, johon on varattu erillinen kehittämismääräraha. Maatalouslomituksen Toivakan osalta hallinnoi Sysmän kunta.

Hanketoiminta

Hanketoiminta on ollut pysähdyksissä vuosien 2007 ja 2008 aikana johtuen valtiovallan toimenpiteistä. Vuoden 2009 aikana voidaan toteuttaa hankkeita varatun 60000 euron määrärahan puitteissa yhteistyössä kyläyhdistysten tai muiden toimijoiden kanssa. Vuodelta 2008 jatkuvat seuraavalle vuodelle Biokaasusta energiaa Keski-Suomeen -projekti sekä Laataa perinnerakentamiseen I. LAPE- hanke (TE- keskuksen luvalla aloitetut)

Kannusteraha

Kannusteraha on tarkoitettu yritystoiminnan edistämiseksi. Kannusterahaa voidaan myöntää yritysten kehittämis-, messu- ja työllistämistoimenpiteisiin. Kannusterahaa haetaan kunnalta edellytysten täytyttyä

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toivakan kunta ja Jyväskylänseudun kehittämissyhtiö Jykes Oy ovat solmineet yhteistyösopimuksen kunnan elinkeinotoiminnan kehittämiseksi. Tätä yhteistyötä jatketaan tulevana toimintavuonna. Toivakan kunnan virkamiesten, luottamusmiesten ja Toivakan yrittäjät ry:n välistä yhteistyötä kunnan kehittämiseksi pidetään yllä erilaisissa yhteisissä tilaisuuksissa. Yritysrakenteen monipuolistaminen ja pk-yritysten työpaikkojen lisäämisellä pyritään turvaamaan työtä toivakkalaisille. Hanketoiminnan rahoituksen avauduttua pyritään kyläyhdistysten kautta ja avulla lisäämään kylien kehittämistoimenpiteitä ja samalla koko kunnan strategisen tavoitteen: väestömäärän lisäämisen ylläpitämiseen. Yhteistyökumppanina toimii Maaseutukehitys ry.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhteistyötä on jatkettu Jyväskylän seudun kuntien kanssa mm. yhteisesiintymisellä rakennusmessuilla. Yhteistyösopimus Jyväskylänseudun kehittämissyhtiö Jykes Oy:n kanssa on jatkunut. Toivakan kunnan markkinointia on jatkettu edellisen vuoden tapaan Voimavarana luonto - kasvuvoimana sijainti sloganin mukaisesti. Hanketoimintaa ovat vieneet eteenpäin vuonna 2008 aloitettu Biokaasusta energiaa Keski-Suomeen sekä Laataa perinnerakentamiseen I. LAPE-hanke. Loppuvuodesta Toivakan pitäjäseura ry aloitti Toivakan satavuotisjuhlavuoteen liittyvän 100 kuvaa Toivakasta hankkeen. Rahoituksen myönsi Maaseutukehitys ry. Uusia yrityksiä Toivakkaan perustettiin vuoden 2009 aikana 9 kpl, lakanneita yrityksiä 5 kpl, nettolisäys 4 yritystä.

Maatilatalouteen myönnettyjä EU- ja kansallisia tukia maksettiin 1 353 507,69 euroa. Investointeihin tuli viisi myönnteistä päätöstä TE-keskukselta. Näiden hankkeiden kustannusarviot olivat yhteensä 620 000 euroa. Rahoituspäätöksissä myönnettiin lainaa 450 000 euroa ja avustuksia 170 000 euroa. Maaseutuelinkeinojen kehittämismäärärahaa käytettiin 3 781,76 euroa. Jyväskylän kaupunki osti maaseutupäällikön työpanosta

Tilinpäätös 2009

2 päivää viikossa. Yhteistyötä tukihallinnossa tehtiin lisäksi Joutsan, Laukaan, Luhangan sekä Muuramen kanssa. Maataloustukihakemuksia vastaanotettiin ja käsiteltiin Toivakassa kaikkiaan 412 kpl. Aktiivituloja oli 66 kpl. Maatalouslomituksen hallinnoinnin Toivakan osalta hoiti Sysmän kunta.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Omakotitalotonttien myynti	10 kpl
Rivitalotonttien myynti	2 kpl
Väestön kasvu	1-2 %

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Omakotitalotonttien myynti on toteutunut tavoitteen mukaisesti. Kaupanvahvistajien lähettämien ilmoitusten mukaan Toivakassa on toteutunut kaikkiaan 83 kiinteistökauppaa, kunta on ollut osallisena yhdessätoista kaupassa myyjänä ja yhdessä ostajana. Rivitalotontteja ei ole myyty.

Väestö on kasvanut vuoden 2009 aikana yhteensä 12 henkilöllä, prosenteissa väestönlisäys on 0,51 %.

Tavoiteltu 1-2 %:n väestönlisäys ei ole toteutunut kokonaisuudessaan

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00003510 ELINKEINOTOIMI					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	18.000		18.000	17.216,13	783,87
Tuet ja avustukset	10.000		10.000	558,75	9.441,25
Muut toimintatuotot	16.000		16.000	16.586,28	-586,28
TOIMINTATUOTOT	44.000		44.000	34.361,16	9.638,84
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-103.870	12.000	-91.870	-95.352,57	3.482,57
Palvelujen ostot	-115.360	4.000	-111.360	-87.000,66	-24.359,34
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.900		-4.900	-5.068,16	168,16
Avustukset	-20.500	8.100	-12.400	-14.647,27	2.247,27
Muut toimintakulut	-5.660		-5.660	-6.062,99	402,99
TOIMINTAKULUT	-250.290	24.100	-226.190	-208.131,65	-18.058,35
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
VUOSIKATE	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
TILIKAUDEN TULOS	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51

SOSIAALITOIMEN HALLINTO**TOIMINNAN KUVAUS:****Sosiaalitoimen hallinto**

Sosiaalitoimen hallinto sisältää lautakuntatyöskentelyn ja muiden hallinnollisten palveluiden tuottamisen sosiaalitoimelle. Sosiaalitoimen hallinnon henkilöstöön kuuluvat sosiaalihoitaja-lastenvalvoja (80%-20% työajasta) ja toimistos sihteeri (100%). Sosiaalihoitajan toimenkuvaan sisältyvät myös vanhustenhuollon hallinnolliset tehtävät (20% työajasta).

Edunvalvonta

Edunvalvonta kuuluu sosiaalitoimen hallintoon. Edunvalvojana toimii kunnansihteeri ja häntä avustaa sosiaalitoimiston toimistos sihteeri.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Sosiaalilautakunnan tavoite on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta, terveyttä ja toimintakykyä sekä kehittää kunnan sosiaali- ja terveystalousta.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sosiaalilautakunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin perusturvalautakunta 1.6.2009. Samalla muutettiin sosiaalihoitajan virka perusturvalautakunnan johtosääntö uusittiin 1.6.2009 alkaen. Edunvalvonta siirtyi 1.1.2009 Jyväskylän oikeusaputoimistolle.

Sosiaalitoimen hallinnon kulut vuonna 2009 olivat 65,75 €/asukas (66,49€/asukas vuonna 2008).

Sosiaali-/perusturvalautakunta kokoontui 11 kertaa ja käsitteli 146 pykälää. Lautakunnan kokoonpano oli:

Martti Suuronen, puheenjohtaja
Keijo Huikko, varapuheenjohtaja
Minna Huovilainen, jäsen
Anu Joutulainen, jäsen
Marja-Liisa Koskinen, jäsen
Laila Saari, jäsen
Tapani Taipale, jäsen

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Sosiaalitoimi järjestää vuosittain vähintään yhden (1) toimialaansa kuuluvan tiedotustilaisuuden kuntalaisille.	Järjestetyt tilaisuudet
Hyvä ja avoin asiakaspalvelu	Asiakaspalaute

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sosiaalitoimen hallinto ei ole järjestänyt varsinaisia omia tiedotustilaisuuksia. Sosiaalitoimesta osallistuttiin päivähoitoon palveluja koskeviin tilaisuuksiin vuoden 2009 aikana. Asiakaspalaute ei ole vuoden 2009 aikana kerätty järjestelmällisesti. Kaikkiin saatuihin asiakas- ja yhteistyöverkoston palautteisiin ja kysymyksiin on vastattu.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004100 SOSIAALITOIMISTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				4.311,65	-4.311,65
Tuet ja avustukset	400		400	136,04	263,96
Muut toimintatuotot				2.200,00	-2.200,00
TOIMINTATUOTOT	400		400	6.647,69	-6.247,69
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-100.390		-100.390	-93.675,68	-6.714,32
Palvelujen ostot	-63.210		-63.210	-54.802,87	-8.407,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.500		-3.500	-4.545,01	1.045,01
Avustukset	-500		-500	-205,00	-295,00
Muut toimintakulut	-6.610		-6.610	-6.373,69	-236,31
TOIMINTAKULUT	-174.210		-174.210	-159.602,25	-14.607,75
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
VUOSIKATE	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
TILIKAUDEN TULOS	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44

LASTEN PÄIVÄHOITO

TOIMINNAN KUVAUS:

Päivähoitolain mukaan kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus päivähoitoon ja kunnalla on velvollisuus järjestää päivähoitopaikka sitä työllistymisen tai opiskelun vuoksi tarvitsevalle kahden viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Lasten päivähoito sisältää kunnallisen päivähoidon, kunnan kustantaman Kelan maksaman lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen. Kunnallista päivähoitoa toteutetaan päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodeissa (2) ja hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa sekä seudullisesti Jyvässeudun päivähoitoverkostokuntien päivähoitossa.

Päivähoidon toteutuksen pohjana on vanhempien kanssa yhteistyössä laadittu lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma kaikissa hoitomuodoissa ja käytettävissä erityislastentarhanopettajan tuki tarpeen mukaan.

Päiväkotihoito

Päiväkoti Touhuvakassa toimii 3 – 5-vuotiaiden, 20 lapsen ryhmä, joista kahdella on erityisen tuen tarvetta ja esiopetuslasten hoitoryhmä, jossa on 17 lasta, joista kahdella henkilökohtainen avustaja.

Ryhmäperhepäivähoito

Päiväkoti Touhuvakan tiloissa toimii 14 lapsen vuoroitoryhmä ja Varikoilla toinen, 9 lapsen ryhmä, jossa yhdellä lapsista henkilökohtainen avustaja ja yhdellä erityisen tuen tarvetta. Varikon ryhmä on avoinna vanhempien työvuorojen mukaan.

Perhepäivähoito

Omassa kodissaan työskenteleviä hoitajia on viisi, joilla on hoidossa 21 lasta, joista yhdellä erityisen tuen tarvetta.

Kotihoidon tuki

Kunnallisen päivähoidon sijaan perhe, jossa on alle 3-v lapsi, voi hakea Kelalta kunnan kustantamaa lapsen kotihoidon tukea ja kuntalisää lapsensa hoitoon kotona tai hoitaa lapset yksityisen palveluntuottajan toimesta hakemalla yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidontuen kuntalisää.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Ensisijaisena tavoitteena on kehittää keinoja vastata kasvaneeseen päivähoitotarpeeseen, jotta pystytään edelleen turvaamaan päivähoitopaikka sitä tarvitseville pääsääntöisesti vanhempien toivomalla tavalla omassa asuinkunnassa.

Vakiinnutetaan uudet toiminnot ja toimintatavat, kuten erityispäivähoito ja laatukäsikirjan käyttö eri päivähoitomuotoihin.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2009 aikana päivähoidon tarve laski edellisvuodesta, sillä lokakuussa 2009 lapsia oli hoidossa omassa kunnassa 66 (vuonna 2008 80), joista perhepäivähoidossa oli lasta neljällä hoitajalla 16 (vuonna 2008 21, viidellä hoitajalla), päiväkotiryhmässä 16 lasta ja ryhmäperhepäivähoidossa yhteensä 24 lasta. Varikon ryhmäperhepäivähoitokoti sai uudet tilat vanhasta Soneran kiinteistöstä Paloisentie 1 ja aloitti toimintansa elokuun alussa vuonna 2009. Kunnan ulkopuolella hoidossa oli palvelurahalla 10 lasta. Lokakuussa erityistä tukea tarvitsevia eli etu-lapsia tai ns. paikkatarve 2-lapsia oli päivähoitossa yhteensä 10.

Vuoden 2009 syksyllä perusturvalautakunta päätti perhepäivähoidon kehittämisestä ja uutta ryhmää, perhepäiväkoti Tuokkosta luotsaamaan palkattiin lastentarhanopettaja, jonka tehtäviin liitettiin kotiperhepäivähoitajien ohjaus.

Loppuvuodesta päivähoitoon valmistui päivähoidon käsikirja, joka sisältää laatukäsikirjan sekä kunnan varhaiskasvatussuunnitelman.

Tilinpäätös 2009

Toivakan kunnan valtuuston 2008 päättämää kotihoidontuen kuntalisän maksamista ja palvelurahan (yksityisen hoidon tuki) maksamista jatkettiin edelleen tarkistetuin ehdoin. Kotihoidon tuen kuntalisää on vuoden 2009 aikana saanut yhteensä 63 perhettä ja 98 lasta (joulukuun tilanne 35 perhettä ja 57 lasta).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Kasvavaan päivähoitotarpeeseen vastaaminen	Päivähoitopaikat / jonossa olevat lapset: 72/0
Erityispäivähoitotoiminnan vakiinnuttaminen	Paikkatarve 2- ja seurantalasten määrä 10/1
Laatukäsikirjan päivittäminen	On päivitetty

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Lokakuun 2009 tilanteen mukaan lapsia oli hoidossa 66 ja paikkoja olisi ollut 72, joten pystyimme hyvin tarjoamaan hoitopaikan sitä tarvitseville.

Päivähoidonjohtaja työskenteli tarvittaessa lapsiryhmissä kahtena päivänä viikossa lisäresurssina etu-lasten vuoksi ja toimi konsulttina muulle henkilökunnalle ja osallistui etu-lasten kuntoutussuunnitelmien tekoon. Laatukäsikirja laajentui koko päivähoidon käsikirjaksi.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004200 LASTEN PÄIVÄHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				10.360,50	-10.360,50
Maksutuotot	117.000		117.000	110.565,88	6.434,12
Tuet ja avustukset	11.900		11.900	5.778,98	6.121,02
Muut toimintatuotot				42,00	-42,00
TOIMINTATUOTOT	128.900		128.900	126.747,36	2.152,64
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-759.970	40.000	-719.970	-652.398,90	-67.571,10
Palvelujen ostot	-75.750		-75.750	-99.568,58	23.818,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31.910		-31.910	-24.669,89	-7.240,11
Avustukset	-312.000		-312.000	-343.240,96	31.240,96
Muut toimintakulut	-47.030		-47.030	-50.649,06	3.619,06
TOIMINTAKULUT	-1.226.660	40.000	-1.186.660	-1.170.527,39	-16.132,61
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.097.760	40.000	-1.057.760	-1.043.780,03	-13.979,97
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoituskulut				-6,80	6,80
Rahoitustuotot ja -kulut				-6,80	6,80
VUOSIKATE	-1.097.760	40.000	-1.057.760	-1.043.786,83	-13.973,17
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6.160		-6.160	-6.161,52	1,52
Poistot ja arvonalentumiset	-6.160		-6.160	-6.161,52	1,52
TILIKAUDEN TULOS	-1.103.920	40.000	-1.063.920	-1.049.948,35	-13.971,65
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.103.920	40.000	-1.063.920	-1.049.948,35	-13.971,65

LASTENSUOJELU**TOIMINNAN KUVAUS:**

Lastensuojelulain mukaisella toiminnalla pyritään edistämään lasten ja perheiden hyvinvointia. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä, jota tehdään yhdessä kunnan eri toimijoiden kanssa. Lastensuojelua toteutetaan ensisijaisesti avohuollollisin keinoin. Avohuollon tukitoimia ovat sekä taloudellinen tuki että erilaiset palvelut. Vakiintuneita avohuollon tukitoimina myönnettäviä palveluita ovat päivähoito, kotipalvelu, tukihenkilö tai -perhe, terapia, perhetyö sekä lapsen tukeminen harrastuksissa ja koulunkäynnissä. Lapsen perhehoito tai laitoshuolto voidaan myös toteuttaa avohuollollisena toimenpiteenä.

Mikäli avohuollon tukitoimilla ei voida taata lapselle mahdollisuutta turvalliseen kasvuun ja kehitykseen, otetaan lapsi huostaan. Huostaanotossa lapsi sijoitetaan hänen tarpeitaan parhaiten palvelemaan paikkaan. Sijoituspaikka voi olla sukulaisten luona, perhehoidossa, perhekodissa tai laitoshuollossa.

Sijaishuollon jälkeen lapsella on yleensä oikeus jälkihuoltoon. Jälkihuollolla pyritään tukemaan joko lapsen paluuta kotiin tai nuoren itsenäistymistä. Jälkihuollon sisältö vaihtelee lapsen tai nuoren tarpeiden mukaan. Useimmiten jälkihuoltoon kuuluu sekä taloudellinen että psykososiaalinen tuki.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviossa varaudutaan yhteen (1) huostaanottoon, yhteen (1) avohuollon sijoitukseen, yhteen (1) jälkihuoltoon sekä muutaman lapsen/nuoren muihin avohuollon tukitoimiin. Varhaisen puuttumisen työotteon juurruttaminen.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuonna 2009 on talousarvion mukaisesti ollut yksi (1) huostaanotto, yksi (1) nuoren avohuollon sijoitus sekä yksi (1) nuoren jälkihuolto. Muutamaa nuorta on tuettu koulutuksessa ja asumisessa. Uuden lastensuojelulain myötä lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut. Vuonna 2009 lastensuojeluilmoituksia oli 22 (15 ilmoitusta vuonna 2008 ja 5 ilmoitusta vuonna 2007). Lastensuojelutarpeen selvityksiä on tehty 4. Lastensuojelun kokonaiskustannukset vuonna 2009 olivat 101,64 €/asukas (56,77 €/asukas vuonna 2008).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Dokumentoinnin parantaminen	Asiakaskohtaiset dokumentit
Yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa	Yhteistyösuunnitelmat

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaikille lastensuojeluasiakkaille on tehty asiakassuunnitelmat ja asiakaskohtaisia dokumentteja ylläpidetään. Toivakan kunnan lasten hyvinvointiryhmä on kokoontunut 5 kertaa vuonna 2009. Työryhmään kuuluu edustus koulutoimesta, päivähoitosta, terveystoimesta, sosiaalityöstä ja seurakunnasta. Vuonna 2009 työryhmä on keskittynyt erityisesti lastensuojelun toimintaohjelman valmisteluun. Ohjelma valmistuu 2010.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004210 LASTENSUOJELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot				7.127,79	-7.127,79
Tuet ja avustukset				294,74	-294,74
TOIMINTATUOTOT				7.422,53	-7.422,53
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1.400		-1.400	-7.340,66	5.940,66
Palvelujen ostot	-227.770	10.000	-217.770	-241.717,50	23.947,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-169,15	-30,85
Avustukset	-400		-400		-400,00
TOIMINTAKULUT	-229.770	10.000	-219.770	-249.227,31	29.457,31
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
VUOSIKATE	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
TILIKAUDEN TULOS	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78

MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kunnassa lapset ja perheet voivat kääntyä sosiaalitoimiston puoleen, jossa heitä neuvotaan sekä ohjataan tarvittaessa muiden palveluiden pariin. Kuntalaisten käytössä ovat kriisikeskus Mobilen sekä Perheneuvolan palvelut. Perheneuvolan palveluita käytetään myös oppilashuoltotyössä sekä kouluvalmiustutkimuksissa.

Lapsiperheitä, joissa on yksi huoltaja ja toinen elatusvelvollinen laiminlyö elatusvelvollisuutensa, tuetaan myös elatustuen avulla. Elatustukipäätös tehdään kunnassa, mutta tuen maksaminen tapahtuu Jyväskylän kaupungin toimesta. Kunnan käytettävissä ovat myös Jyväskylän kaupungin talous- ja velkaneuvonnan palvelut.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Koulun, perheneuvolan, terveydenhuollon ja muiden tahojen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sosiaalityössä on pystytty vastaamaan kuntalaisten tarpeisiin. Jonoja ei ole. Perheneuvola-palvelujen käyttö on lisääntynyt 29% vuodesta 2008. Elatusturvan maksatus siirtyi Kelalle 1.4.2009. Muiden lasten ja perheiden palveluiden kustannukset vuonna 2009 olivat 51,21 €/asukas (62,14 €/asukas vuonna 2008).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Perheiden kokonaisvaltainen tukeminen	Palveluihin ohjaus / palvelujen käyttö

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sosiaalityöntekijä on osallistunut aktiivisesti perheitä tukevaan verkostotyöhön ja perhetilanteiden kartoittamiseen, oppilashuoltotyöryhmän toimintaan, erilaisiin moniammatillisiin yhteistyökokouksiin sekä toiminut koulukuraattorina. Toivakan kunta on osallistunut vuonna 2009 Kaste-ohjelman Lapset ja perhe – kehittämishankkeeseen.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004220 MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset				1.129,90	-1.129,90
Muut toimintatuotot	16.000		16.000	10.547,02	5.452,98
TOIMINTATUOTOT	16.000		16.000	11.676,92	4.323,08
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-54.170		-54.170	-47.121,68	-7.048,32
Palvelujen ostot	-65.400		-65.400	-70.065,59	4.665,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.250		-1.250	-1.041,79	-208,21
Avustukset	-42.000	31.500	-10.500	-15.267,33	4.767,33
TOIMINTAKULUT	-162.820	31.500	-131.320	-133.496,39	2.176,39
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
VUOSIKATE	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
TILIKAUDEN TULOS	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47

VANHUSHUOLTO**TOIMINNAN KUVAUS:**

Vanhushuollon tehtävänä on hoito- ja huolenpitopalvelujen tuottaminen kotona asuville sekä palveluasumista tai laitoshoidon palveluja tarvitseville asiakkaille. Toimiva hoidon porrastus on hyvän vanhushuollon perusta. Vanhushuollon hallinnollinen esimies on sosiaalijohtaja.

Vanhainkoti

Vanhainkoti antaa hoitoa ja huolenpitoa vanhuksille, jotka eivät selviydy tukitoimienkaan avulla omassa kodissaan tai palveluasunnossa. Lähiesimiehenä toimii vastaava sairaanhoitaja. Lääketieteellisestä hoidosta vastaa lääkäri.

Kotihoito

Kotihoito edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia asiakkaiden kotona tapahtuvalla kokonaisvaltaisella hoidolla ja huolenpidolla yhteistyössä omaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Ateriakuljetukset järjestetään pääosin ostopalveluna. Siivous- ja pesulapalvelut on myös yksityistetty. Kotihoito vastaa Maijanvakan palveluista. Perhetyötä tehdään resurssien puitteissa. Lähiesimiehenä toimii vastaava hoitaja.

Tukipalveluasunnot

Tukipalveluasunnoissa (Jussilantie ja Idankoti) tarjotaan tehostettua palveluasumista eli asumista omassa kodissa siten, että hoito- ja huolenpitopalvelut ovat saavutettavissa ympäri vuorokauden. Lisäksi palveluasuminen tarjoaa lyhytaikaishoitoa omaishoidon ja kotihoidon turvin kotona asuville ikäihmisille. Lähiesimiehenä toimii vastaava sairaanhoitaja.

Ruokahuolto

Ruokahuolto tuottaa vanhushuollon ja päivähoidon ateriat sekä osan kunnan työpaikkaruokailusta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toivakan perushoitoa tarvitsevat vanhuksat hoidetaan edelleen kunnan palveluissa. Hoitoisuutta arvioidaan RAVATAR-mittarilla. Palveluasumiseen tarvitaan vuonna 2009 yksi (1) uusi lähihoitajan toimi. Ateriakuljetukset kilpailutetaan vuodelle 2009. Johtamisjärjestelmää kehitetään.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Palvelutalon uusi lähihoitajan toimi täytettiin 1.5.2009 alkaen. Vanhainkodin paikkamäärää lisättiin kahdella (2) paikalla syksyllä 2009. Samalla päätettiin lisätä työntekijöitä siten, että yksi (1) lähihoitajan toimi vakinaistettiin 1.10.2009 ja toinen toimi vakinaistetaan 1.8.2010 alkaen.

Päätettiin vanhustyön johtajan viran määräaikaisesta täyttämisestä 1.3.2010 alkaen. Perusturvan johtosäntöä tullaan täydentämään vuonna 2010 vanhustyön osalta. Sovittiin, että 1.1.2010 alkaen nimetään vanhushuollon yksiköihin tiimivastaavat. Ateriapalvelukuljetukset kilpailutettiin 1.12.2009 alkaen. Vanhainkodin keittiö siirtyi 1.1.2010 tekniseen toimeen.

Taloudellisiin tavoitteisiin ei ole päästy, talousarvio ylittyä 213 800 €. Ylitys johtuu pääosin palkoista.

Vanhainkodin käyttöaste vuonna 2009 oli 102% (100,2% vuonna 2008), palvelutalon 90,4% (100,9%) ja Idankodin 87% (83%). Vanhainkodin asukkaiden keski-ikä oli 83,6v. (83v.), palvelutalon asukkaiden 79v. (79,2v.) ja Idankodin asukkaiden keski-ikä oli 83,6v. (72v.). Vanhainkodin hoitopäivän hinta oli 98,44€ (93,13€) ja hoitopaikan hinta 34 549,13€/vuosi (34 170,92 €). Palvelutalon hoitopäivän hinta oli 56,98€ (56,13€) ja hoitopaikan hinta 21 039,86€/vuosi (20 727,44 €). Idankodin hoitopäivän hinta oli 92,52€ (90,15€) ja hoitopaikan hinta 28 099,70€ (27 378,45 €). Kotihoidon käyntejä oli kaikkiaan 15859 kpl (14904 kpl). Käyntikerran hinta oli 21,39€ (21,34€).

Vanhushuollon kokonaiskustannukset vuonna 2009 olivat 811,25 €/kunnan asukas (779,08 € vuonna 2008). Tästä vanhainkodin osuus oli 334,02 €/asukas (314,47€), vanhainkodin ruokahuollon osuus 23,66 €/asukas

Tilinpäätös 2009

(21,01€), palvelutalon osuus 194,57 €/asukas (192,57€), Idankodin osuus 118,12 €/asukas (115,62 €) ja kotihoidon osuus 142,60 €/asukas (134,32€).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Palvelujen sujuvuus ja oikea-aikaisuus	Hoitoketjujen ja eri toimijoiden yhteistyön kehittäminen
Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi	Kehityskeskustelut, koulutus, työkierto

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitoketjujen ja eri toimijoiden yhteistyön sujuvuuteen liittyen on tutustuttu vanhushuollon yksityisiin palveluihin sekä Jyvässeudulla että muualla Suomessa. Vanhushuollossa on alkanut muodostua muutaman asiakkaan jono, lähinnä palveluasumiseen. Vanhushuollon tulevaisuuden palvelutarve ja tulevaisuuden palvelujen suunnittelu on aloitettu valtuustopäätöksen pohjalta.

Perushoitoa tarvitsevia vanhuksia ja vammaisia muissa laitoksissa on 4.

Kehityskeskustelut on käyty koko vanhushuollon henkilöstön kanssa. Kehityskeskustelut toteutettiin yksilökeskusteluina sekä yksikkökohtaisina ryhmäkeskusteluina. Yhden yksikön kehityskeskusteluita on käytetty johtamiskoulutukseen liittyvän kehittämishankkeen materiaalina.

Koulusta on järjestetty seuraavasti: lääkehoidon koulutusta jatkettiin osalle henkilöstöä alkuvuonna 2009, vanhainkodilla on ollut saattohoitokoulutus sekä koko vanhushuollon henkilöstölle on ollut kuntouttavan työotteen koulutus (Vanhus-kaste –hankkeeseen liittyen).

Työkierrossa on ollut yksi vanhushuollon työntekijä.

Päiväkeskustoiminnassa on viikoittain keskimäärin 35-40 osallistujaa. Ns. tiistai-kerhossa on viikoittain 10-15 osallistujaa.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004230 VANHUSHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	227.010		227.010	246.926,95	-19.916,95
Maksutuotot	286.200		286.200	306.532,29	-20.332,29
Tuet ja avustukset	33.430		33.430	28.069,87	5.360,13
TOIMINTATUOTOT	546.640		546.640	581.529,11	-34.889,11
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1.751.420		-1.751.420	-1.984.267,66	232.847,66
Palvelujen ostot	-185.410		-185.410	-191.353,17	5.943,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-210.050	2.500	-207.550	-210.440,98	2.890,98
Muut toimintakulut	-116.530		-116.530	-123.540,33	7.010,33
TOIMINTAKULUT	-2.263.410	2.500	-2.260.910	-2.509.602,14	248.692,14
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.716.770	2.500	-1.714.270	-1.928.073,03	213.803,03
VUOSIKATE	-1.716.770	2.500	-1.714.270	-1.928.073,03	213.803,03
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.870		-1.870	-1.873,08	3,08
Poistot ja arvonalentumiset	-1.870		-1.870	-1.873,08	3,08
TILIKAUDEN TULOS	-1.718.640	2.500	-1.716.140	-1.929.946,11	213.806,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.718.640	2.500	-1.716.140	-1.929.946,11	213.806,11

KEHITYSVAMMAHUOLTO**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kehitysvammapalveluilla autetaan asiakkaita, joiden toimintakyky on häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi. Toiminta sisältää laitoshoidon ja avohoidon.

Laitoshoito

Laitoshoidon palvelut ostetaan Keski-Suomen vammaispalvelusätiöltä.

Avohoito

Avohoitoon kuuluvat päivätoiminta, jota hankitaan noin 10 asiakkaalle, asumispalvelut (4 asiakasta) sekä perhehoito (1 asiakas).

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kehitysvammahuollon asiakaslähtöisten palveluiden järjestäminen.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kehitysvammahuollon toiminta on toteutunut suunnitellusti. Päivätoiminnan kustannukset ovat nousseet sekä palvelutarpeen kasvun että hintojen nousun vuoksi. Kehitysvammahuollon kokonaiskustannusten nousu on n. 35 000 €. Kehitysvammahuollon kustannukset vuodelta 2009 olivat 166,27 €/asukas (154,65 €/asukas vuonna 2008).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Dokumentoinnin kehittäminen	Dokumentoidut ja päivitetyt asiakassuunnitelmat
Päivätoiminnan järjestäminen	Päivätoimintapaikat 7 / osallistujat 11 / käyttöpäivät 1904

SITOVIA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kehitysvammahuollon asiakkaille on tehty asiakassuunnitelmat ja niitä päivitetään säännöllisesti. Päivätoimintaa on järjestetty monipuolisesti ja riittävästi asiakkaiden tarpeen mukaan.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004240 KEHITYSVAMMAHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	16.750		16.750	17.342,06	-592,06
Tuet ja avustukset				167,66	-167,66
Muut toimintatuotot				374,80	-374,80
TOIMINTATUOTOT	16.750		16.750	17.884,52	-1.134,52
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-23.130		-23.130	-32.143,72	9.013,72
Palvelujen ostot	-353.920		-353.920	-381.232,29	27.312,29
Muut toimintakulut				-59,54	59,54
TOIMINTAKULUT	-377.050		-377.050	-413.435,55	36.385,55
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-360.300	0	-360.300	-395.551,03	35.251,03
VUOSIKATE	-360.300	0	-360.300	-395.551,03	35.251,03
TILIKAUDEN TULOS	-360.300	0	-360.300	-395.551,03	35.251,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-360.300	0	-360.300	-395.551,03	35.251,03

MUUT VANHUSTEN JA VAMMAISTEN PALVELUT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Muut vanhusten ja vammaisten palvelut sisältävät omaishoidontuen, vammaispalvelulain mukaiset palvelut sekä vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut.

Vammaispalveluilla edistetään vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistään ja poistetaan vammaisuuden aiheuttamia haittoja omaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Omaishoidontuki

Omaishoidontukea myöntämällä turvataan asiakkaan mahdollisuus asua omassa kodissaan. Omaishoidon tueksi järjestetään kotihoitoa sekä lomapaikkoja palvelutalolta ja Idankodilta.

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalveluja voidaan myöntää vammaispalvelulain lisäksi sosiaalihuoltolain mukaan.

Sotaveteraanit ja sotainvalidit

Sotaveteraaneille voidaan myöntää joko Palokan terveydenhuollon kuntayhtymän tai Toivakan kunnan budjetista kuntoutusavustuksia. Sotainvalideille, joiden haitta-aste on vähintään 20%, kunta järjestää Valtiokonttorin kustannuksella heidän tarvitsemansa kotona selviytymistä edistävät palvelut.

Vammaispalvelulain mukaiset tukipalvelut

Muita vammaispalvelulain mukaisia tukipalveluja ovat kuljetukset, päivätoiminta, asuntojen korjaus, apuvälineet sekä henkilökohtaisen avustajan palvelut.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviossa 2009 varataan määräraha muihin vanhusten ja vammaisten palveluihin aiemman käytön perusteella. Omaishoidon tukeen varataan määräraha 25 omaishoitajalle. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut kuuluvat pääosin subjektiivisen oikeuden piiriin. Palvelusetelijärjestelmää pyritään hyödyntämään nykyistä enemmän.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Vuoden 2009 talousarvion toteuma on 113,5% eli 35 900 € yli talousarvion. Ylityksen syynä ovat olleet kuljetuspalveluiden, vammaisten päivätoiminnan ja asumispalveluiden tarpeen kasvu. Omaishoitajia on vuonna 2009 ollut 21. Sotaveteraanien ja sotainvalidien palvelut on tuotettu tarpeen mukaan. Muiden vanhusten ja vammaisten palveluiden kokonaiskustannukset vuonna 2009 olivat 126,67 €/asukas (128,97 €/asukas vuonna 2008).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Omaishoidon kehittäminen ja tukeminen	Omaishoitoa tukevien palvelujen käyttö
Vammaispalvelujen turvaaminen	Myönnetyt tukipäätökset

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Omaishoidossa on tehty yhteistyötä Jyvässeudun Omaishoitajat ry:n ja Toivakan seurakunnan kanssa. Tapahtumia on ollut n. kerran kuukaudessa. Myös omaishoitajien vertaisryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa. Turvapuhelimia on kuntalaisten käytössä 22. Vuonna 2009 on myönnetty vammaispalvelulain mukaisia apuvälineitä 5 asiakkaalle, vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluja 9 ja sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluja 48 asiakkaalle.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004250 MUUT VANHUSTEN JA VAMM.PALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3.000		3.000	8.563,21	-5.563,21
Maksutuotot	1.200		1.200	1.019,00	181,00
Muut toimintatuotot				577,23	-577,23
TOIMINTATUOTOT	4.200		4.200	10.159,44	-5.959,44
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-24.510		-24.510	-31.842,21	7.332,21
Palvelujen ostot	-153.400		-153.400	-192.029,78	38.629,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-609,18	409,18
Avustukset	-92.000	600	-91.400	-86.589,44	-4.810,56
Muut toimintakulut	-100		-100	-441,48	341,48
TOIMINTAKULUT	-270.210	600	-269.610	-311.512,09	41.902,09
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-266.010	600	-265.410	-301.352,65	35.942,65
VUOSIKATE	-266.010	600	-265.410	-301.352,65	35.942,65
TILIKAUDEN TULOS	-266.010	600	-265.410	-301.352,65	35.942,65
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-266.010	600	-265.410	-301.352,65	35.942,65

PÄIHDEHUOLTO**TOIMINNAN KUVAUS:**

Päihdehuolto sisältää laitoshoidon, polikliinisen avohoidon ja peruskoululle suunnattavan ennaltaehkäisevän päihdetyön (raittiustyön). Laitoshoito ja avohoito kohdennetaan erityisesti työikäisiin ja ostetaan pääosin Jyväskylän seudulta. Ennaltaehkäisevä päihdetyö hankitaan ostopalveluna.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Päihdepalveluja kehitetään omana toimintana sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Päihdehuollon toiminta on vuonna 2009 ollut tavoitteiden mukaista. Laitoskuntoutuksen tarve on ollut arvioitua vähäisempi ja sitä on hankittu Laukaan Seukkalasta. Avohoitoa on hankittu Jyväskylän seudun Päihdepalvelusätiöiltä sekä Jyväskylän kaupungilta. Peruskoululaisille kohdennettu raittiustyö on ostettu edelleen yksityiseltä palveluntuottajalta. Päihdehuollon kustannukset vuonna 2009 olivat 3,41 €/asukas (8,28 €/asukas vuonna 2008).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Työikäisten hoitoonohjaus	Hoitoonohjaus / kpl
Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevä päihdetyö	Tapahtumat /oppilasmäärät

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitoonohjauksia oli 3 asiakkaalle. Raittius- ja ennaltaehkäisevän päihdetyön tapahtumia on ollut peruskouluikäisille 18 (23 vuonna 2008) ja niihin on osallistunut yhteensä 258 oppilasta (244 vuonna 2008).

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004260 PÄIHDEHUOLTO					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-16.100		-16.100	-8.010,20	-8.089,80
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-300		-300	-93,40	-206,60
Avustukset	-1.000		-1.000		-1.000,00
TOIMINTAKULUT	-17.400		-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
VUOSIKATE	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TILIKAUDEN TULOS	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40

TERVEYDENHUOLTO**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toivakan kunnan terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu on Palokan terveydenhuollon kuntayhtymällä. Kuntayhtymän tehtävänä on kansanterveystyön ja ympäristöterveydenhuollon järjestäminen sekä vastuu erikoissairaanhoidon palvelujen hankkimisesta.

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollossa toteutetaan väestövastuuperiaatetta. Hoidonporrastus toimii. Perusterveydenhuollon asukaskohtaiset kustannukset ovat Toivakassa maakunnan alhaisimpia.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoito ostetaan pääosin Keski-Suomen keskussairaalaista.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön ylläpitäminen ja kehittäminen. Hoitoketjujen kehittäminen. Terveydenhuollon rakenteellisten muutosten suunnitteluun ja yhteistyöhön osallistuminen aktiivisesti.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Terveydenhuollon toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Perusterveydenhuollon taious toteutui 99,1%. Erikoissairaanhoidon menot ylittivät vuoden 2009 talousarvion n. 147 000 €. Terveydenhuollon kokonaiskustannukset vuonna 2009 olivat 1 286,94 €/asukas (1 273,29 €/asukas vuonna 2008).

**Palokan kuntayhtymän
suoritteet**

Vuosi	2009	2008	2007	2006	2005
Vastaanottokäynnejä	7427	7357	6042	6851	5675
Terveysneuvonta	1656	1392	1356	1045	1188
Kotisairaanhoito					2853
Palokan sairaalan hpv.	1607	1352	1357	1103	1456
lyhytaik.hoito					
hoivahoito	367	407	415	38	

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin suoritteet

ESH hoitopäivät	1047	1600	1184	1161	1584
ESH poliklinikkakäynnejä	2103	1877	1913	1731	1966

Psykiatrisessa hoitokodissa on vuonna 2009 ollut hoidettavana yksi (1) henkilö

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Asukaskohtaisten terveydenhuoltomenojen edullisuus	Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta
Perusterveydenhuollon palvelujen hyvä laatu ja saatavuus	Asiakaspalaute
Erikoissairaanhoidon toteutuminen sopimuksen mukaan	Sopimusohjausneuvottelut

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Perusterveydenhuollossa ei asiakasjonoja ole ollut. Paikalliset sosiaalitoimen ja Palokan kuntayhtymän hoitoketjut ja palvelut ovat toimineet sujuvasti. Erikoissairaanhoidossa hoitoon pääsy on tapahtunut pääsääntöisesti 6 kuukauden sisällä eli lain mukaisesti. Taloudellisiin tavoitteisiin on päästy edellisvuotta paremmin, talousarvion ylitys vuoden 2009 osalta on 4,1 %.

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

EUR

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004270 TERVEYDENHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset				1.340,00	-1.340,00
TOIMINTATUOTOT				1.340,00	-1.340,00
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-2.941.700		-2.941.700	-3.062.960,11	121.260,11
TOIMINTAKULUT	-2.941.700		-2.941.700	-3.062.960,11	121.260,11
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
VUOSIKATE	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
TILIKAUDEN TULOS	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11

MUU SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI**TOIMINNAN KUVAUS:**

Muu sosiaali- ja terveystoimi sisältää perustoimeentulotuen, täydentävän toimeentulotuen, ehkäisevän toimeentulotuen sekä kuntouttavan työtoiminnan.

Toimeentulotuella tuetaan ihmisiä ja perheitä tilanteissa, joissa heidän tulonsa eivät riitä välttämättömiin menoihin. Pitkäaikaistyöttömien kohdalla tehdään myös yhteistyötä työvoimatoimiston kanssa, jotta heidän mahdollisuutensa työllistyä paranisivat. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki ovat harkinnanvaraisia ja niiden avulla pystytään huomioimaan tuen hakijoiden erityiset tilanteet. Ehkäisevän toimeentulotuen avulla pyritään lisäksi erityisesti torjumaan syrjäytymistä.

Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on tukea pitkään työttömänä olleita henkilöitä. Toiminnan tavoitteena on parantaa heidän mahdollisuuksiaan työllistyä tai osallistua koulutukseen. Kuntouttavan työtoiminnan järjestää kunta, mutta toiminnan piiriin ohjaamisessa on mukana myös työvoimatoimisto.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toimeentulotukea myönnetään toimeentulotukilain mukaan. Toimeentulotukea ja siihen liittyvää sosiaalityötä kohdentamalla tuetaan asiakkaiden omatoimista ja itsenäistä selviytymistä ja hyvinvointia.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toimeentulotukea on vuonna 2009 myönnetty yhteensä 172 700 € (216 000 € vuonna 2008), mikä on 105% vuoden 2009 talousarviosta. Toimeentulotukea saaneita kotitalouksia on ollut 71 kpl (114 vuonna 2008). Toimeentulotukijonoja ei ole ollut. Kunnan osuus pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuesta on vuonna 2009 ollut 106 900 € (103 500 € vuonna 2008). Kunta on osallistunut kuntarahoituksella sekä yhteistyökokouksin Oiva-projektiin, jossa on työllistetty vuoden 2009 aikana 5 toivakkalaista työtöntä. Muun sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset vuonna 2009 olivat 72,62 €/asukas (91,31 €/asukas vuonna 2008).

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Asiakkaan tarpeista lähtevän palveluketjuajattelun ja toimintatapojen kehittäminen	Dokumentoidut ja päivitettyt asiakassuunnitelmat
Pitkäaikaistyöttömien aktivointi	Tukityöllistettyjen määrä

SITOVIENTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Työllisyydenhoitoon liittyviä yhteistyökokouksia on ollut vuoden 2009 aikana muutamia. Määräaikainen työsuunnittelija on palkattu 1.12.2009. Toivakan kunta on mukana Kevät- eli Keski-Suomen välityömarkkinoiden kehittämisohjelma -hankkeessa.

Tukityöllistettyjä on perusturvassa vuoden 2009 aikana ollut 10, joista vanhushuollossa 7 ja päivähoitossa 3.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00004280 MUU SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	71.500		71.500	44.650,00	26.850,00
Muut toimintatuotot	20.500		20.500	10.032,57	10.467,43
TOIMINTATUOTOT	92.000		92.000	54.682,57	37.317,43
TOIMINTAKULUT					
Avustukset	-260.000		-260.000	-227.437,09	-32.562,91
TOIMINTAKULUT	-260.000		-260.000	-227.437,09	-32.562,91
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
VUOSIKATE	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
TILIKAUDEN TULOS	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52

SIVISTYSTOIMI**TOIMINNAN KUVAUS:**

Sivistystoimenlautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista sekä toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta. Asettaa sivistystoimen kehittämiselle tavoitteita, valmistelee ja tekee esityksiä sivistystoimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Sivistystoimenlautakunnan tavoitteena on kokoontua pääsääntöisesti yhden kerran kuukaudessa, paitsi heinä-elokuussa tarvittaessa. Lautakunnan tavoitteena on kehittää ja ylläpitää kunnan opetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja. Koulusihteerin työajasta kuuluu 50 % sivistystoimen hallinnon hoitamiseen ja koulukeskuksen rehtorin työajasta kuuluu vajaa 10 % sivistystoimen osastopäällikkönä sivistystoimen hallinnon hoitoon.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sivistystoimen hallinnon toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2009 esitetystä muodosta. Koko sivistystoimen sektorilta kertyi säästöä vuoden 2009 talousarviosta 334 871 €.

Sivistystoimenlautakunta kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 83 pykälää. Sivistystoimenlautakunnan kokoonpano oli:

Helena Järvenpää – puheenjohtaja
Sari Mynttinen – varapuheenjohtaja
Päivi Saarelainen – jäsen
Paavo Kovanen – jäsen
Satu Nummi – jäsen
Arto Marttinen – jäsen
Annikki Pelkonen – jäsen
Markku Kauppinen – jäsen
Jouko Sundvall – jäsen

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Opetussuunnitelmat	Noudattaminen ja päivittäminen
Arviointihankkeet	Toteutetaan vuosittain erikseen päätettyinä
Yhteistyö eri hallintokuntien kanssa	Arvioidaan tarve ja laajuus - Päiväkotitoiminta (esikoulu ja sos.toimi – tilat ja yhteiset avustajat) - Oppilashuoltotyö (koulutoimi ja sos.toimi) - Tilojen riittävyys, terveellisyys ja ajanmukaisuus (sivistystoimi ja tekninen toimi)
Työhyvinvointi	Järjestetään koko henkilöstölle toimintaa, joka ylläpitää ja parantaa työhyvinvointia (työnohjaus tarvittaessa, kehityskeskustelut, salivuorot, muu työtyöiminta)
Oppilasmäärärajat	Noudatetaan valtuuston hyväksymiä rajoja

SITOVIENTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2009 aikana opetussuunnitelmia ja tuntijakoa on noudatettu hyväksytyssä muodossa. Vuonna 2008 toiminnan arviointi kohdistui yhteisöllisyyteen ja kouluviihtyvyyteen. Vuonna 2009 ei valittu uutta arviointi kohdetta, vaan jatkettiin yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden kehittämistä edellisen vuoden arviointitulosten pohjalta. Perusopetus, kirjasto ja kulttuuritoimi sekä vapaa-aikatoimi ovat toteuttaneet toimintaa yhteistyössä mm. kulttuuritalon, iltapäivätoiminnan ja kerho ja harrastustoiminnan muodossa. Teknisen toimen kanssa on toimittu yhteistyössä kiinteistöjen riittävyys, terveellisyys ja ajanmukaisuus huomioiden. Koko henkilöstölle on järjestetty työhyvinvointia parantavaa ja ylläpitävää toimintaa. Virkistystoimintaa on järjestetty yhdessä TOAY:n kanssa. Henkilöstön on ollut mahdollista käydä työnohjauksessa tarvittaessa. Kehityskeskustelut käytiin 2009 keväällä. Opetusryhmissä on noudatettu lautakunnan ja valtuuston päättämiä oppilasmäärärajoja. Oppilaat ovat saaneet koulukuljetuksen perusopetuslain perusteella ja lautakunnan päätöksellä silloin, kun koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen on muodostunut oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00005100 SIVISTYSTOIMI					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-29.930		-29.930	-29.061,55	-868,45
Palvelujen ostot	-6.460		-6.460	-4.385,62	-2.074,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.000		-1.000	-396,26	-603,74
Muut toimintakulut	-3.780		-3.780	-4.026,49	246,49
TOIMINTAKULUT	-41.170		-41.170	-37.869,92	-3.300,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
VUOSIKATE	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
TILIKAUDEN TULOS	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08

PERUSOPETUS

TOIMINNAN KUVAUS:

Toivakassa toimii kaksi 0–6 luokat käsittävää peruskoulua, Ruuhimäen koulu ja Kankaisten koulu, sekä yksi 0–9 luokat käsittävä yhtenäinen peruskoulu, Toivakan koulukeskus.

Luokkien 7–9 oppilaiden opetus on ollut aiemmin yhteinen Leivonmäen kunnan kanssa, mutta kuntien välinen koulu yhteistyösopimus lakkasi 31.7.2008. Syksystä 2007 lukien Leivonmäen kunnan oppilaat ovat siirtyneet asteittain (7.lk:sta alkaen) Joutsan yläasteelle. Lukuvuonna 2009–2010 Joutsan kunnasta Leivonmäeltä käy Toivakassa koulua ennusteen mukaan ainoastaan 3 oppilasta. Kangasniemeltä käy Toivakassa Kankaisten koulua tällä hetkellä 10 oppilasta ja Toivakan koulukeskuksessa luokilla 7–9 yhteensä 6 oppilasta.

Toivakan koulukeskuksessa toimii kaksi erityisopetuksen pienluokkaa, yksi pääsääntöisesti luokilla 1–6 ja yksi luokilla 7–9. Luokkarajoista poiketaan tarvittaessa tarkoituksenmukaisella tavalla. Molemmissa pienluokissa toimii päätoimisena tuntiopettajana laaja-alainen erityisopettaja. Pääsääntöisesti koulukeskuksen 4–6 luokilla toimii lisäksi yksi laaja-alainen erityisopettaja (11 h/vko), joka opettaa myös esiopetuksessa (2 h/vko), antaa EHA2-opetusta (4 h/vko) sekä opettaa kahdella kyläkoululla (10 h/vko). Mikäli oman kunnan erityisopetuspalvelut eivät riitä, erityistapauksissa järjestetään opetus Jyväskylän kaupungin erityiskouluissa tai Jyväskylässä valtion erityiskoulussa Haukkarannassa.

Koulujen tehtävänä on antaa perusopetuksessa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Koulujen johtokuntien hyväksymissä työsuunnitelmissa on tarkempi kuvaus koulujen toiminnasta ja opetuksen painotuksista.

Kouluruoka valmistetaan oppilaille, opettajille ja muulle kunnan henkilökunnalle koulupäivinä. Kouluvuoden aikana järjestetään erilaisia ruokailuun liittyviä teemapäiviä ja huolehditaan myös vanhempainiltojen tarjoilusta. Ruuhimäen koulun ruokahuolto järjestetään koulukeskuksesta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Oppilasmäärän ja oppilasennusteen perusteella Ruuhimäen koulu on lakkautusuhan alla. Koulussa oli 14 oppilasta tilastointipäivänä 20.9.2008.

Kankaisten koulu jatkaa toimintaansa 0–6 luokat käsittävänä peruskouluna.

Koulukeskuksessa toimii yhtenäiskoulu, jossa ovat luokat 0–9.

Perusopetuksessa tarjotaan oppilaille annettujen tuntikehysten puitteissa laadukasta opetusta siten, että he saavuttavat perusopetukselle asetetut tavoitteet. Laadukkaalla perusopetuksella oppilaat saavuttavat jatko-opintokelpoisuuden ja luodaan oppilaille edellytykset jatko-opintopaikkoihin.

Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden opetus hoidetaan pääsääntöisesti omassa kunnassa nykyisillä opettajilla. Vaativampia erityisopetusjärjestelyjä tarvitsevat yksittäiset oppilaat opiskelevat Jyväskylässä kaupungin ja valtion ylläpitämissä kouluissa.

Talousarviossa toiminnallisena lisäyksenä sivistystoimenlautakunta esittää ensimmäisen luokan jakamista kahdeksi opetusryhmäksi, koska ensimmäisen luokan oppilasmäärä on 25 oppilasta ja ryhmässä on useita erityistä tukea tarvitsevia oppilaita.

Jyväskylässä toimivan Päiväharjun koulun ja sairaalakoulun maksuihin joudutaan varaamaan 80 000 euron määräraha vuodelle 2009.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ruuhimäen koulu lakkasi valtuuston päätöksellä 1.8.2009, joten Toivakassa on toiminut 1.8.2009 lukien kaksi perusopetusta antavaa koulua. Kankaisten koulu on toiminut 0–6 luokat käsittävänä koimiohjaajaisena kouluna ja Toivakan koulukeskus luokat 0–9 käsittävänä yhtenäiskouluna.

Perusopetuksessa oppilaille on tarjottu hyvää perusopetusta kunnan päättämän tuntikehysten puitteissa. Oppilaat ovat saavuttaneet perusopetukselle asetetut tavoitteet siten, että jokainen perusopetuksensa päättänyt nuori on saavuttanut jatko-opintokelpoisuuden ja saanut jatko-opintopaikan.

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus on hoidettu pääsääntöisesti omassa kunnassa kolmella erityisopettajalla. Vaativampia erityisopetusjärjestelyjä tarvitsevat yksittäiset oppilaat ovat opiskeleet Jyväskylän kaupungin ja valtion ylläpitämissä kouluissa.

Tilinpäätös 2009

Alkuopetuksessa ensimmäinen luokka jaettiin kahdeksi opetusryhmäksi, joka on ollut tarpeellinen toimenpide ryhmän toiminnan, opiskelun ja oppimisen kannalta.

Jyväskylässä toimivan Päiväharjun koulun ja sairaalakoulun maksuihin jouduttiin varautumaan 80000 euron määrärahalla, mutta toiminnallisesti kustannuksia syntyi ainoastaan 35000 euron edestä.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Yhteistyö vanhempien kanssa	- Vanhempainiltoja seuraavasti: Jokaisella koululla vähintään yksi - Arviointikeskustelut
Arviointi	- Vuosittainen arviointikohde, käytössä eduzef-menetelmä, jota käytetään muissakin verkostokaupunkikunnissa
Koulutus	- Kolme VESO-työpäivää, käytetään suunnitteluun ja koulutukseen - Verkostokuntakoulutuksen hyödyntäminen - Muu opettajakohtainen ammattitaitoa ylläpitävä koulutus
Oppilasmäärärajat	- Noudatetaan valtuuston hyväksymiä rajoja

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhteistyö vanhempien kanssa toteutui suunnitellulla tavalla ja vanhempainiltoja pidettiin suunnitelman mukaisesti. Yhteisessä vanhempainillassa teemana oli ”rakkautta ja rajoja – rohkaisua hyvään vanhemmuuteen”. Vuonna 2009 ei valittu uutta arviointikohdetta, vaan jatkettiin yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden kehittämistä edellisen vuoden arviointitulosten pohjalta. Arviointikeskusteluja käytiin suunnitelman mukaisesti luokilla 0-7. Koulutyöpäivien ulkopuolella pidetyt kolme VESO-työpäivää ovat sisältäneet koulutyön suunnittelua, erityisoppilaisiin liittyvää koulutusta, yhteisöllisyyden kehittämistä virkistystoiminnan muodossa ja Kaikki Ohjaa-teemaa. Lisäksi opettajat ovat osallistuneet muuhun ammattitaitoa kehittäväan ja ylläpitävään koulutukseen. Opetusryhmiä on muodostettu lautakunnan ja valtuuston päättämien raamien puitteissa.

Toivakassa käy peruskoulua ulkopaikkakuntalaisia 21 oppilasta. Toivakkalaisia käy peruskoulua ulkopaikkakunnilla 21 oppilasta.

Perusopetuksen nettomenot yhteensä 951 €/asukas.

Perusopetuksen oppilaskohtaiset nettomenot (ei sisällä esiopetusta)

Toivakan koulukeskus:

1 879 024,45 €/187,5 oppilasta

10 021 €/oppilas

Kankaisten koulu:

263 295,09 €/28,5 oppilasta

9 238 €/oppilas

Toteutumavertailu

EUR

Olkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00005200 PERUSOPETUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	193.400		193.400	165.398,76	28.001,24
Tuet ja avustukset	19.580		19.580	26.927,16	-7.347,16
Muut toimintatuotot				237,93	-237,93
TOIMINTATUOTOT	212.980		212.980	192.563,85	20.416,15
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1.687.800	76.500	-1.611.300	-1.555.005,71	-56.294,29
Palvelujen ostot	-632.690	4.500	-628.190	-459.015,90	-169.174,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-146.140	3.400	-142.740	-118.460,41	-24.279,59
Muut toimintakulut	-337.610		-337.610	-317.947,32	-19.662,68
TOIMINTAKULUT	-2.804.240	84.400	-2.719.840	-2.450.429,34	-269.410,66
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.591.260	84.400	-2.506.860	-2.257.865,49	-248.994,51
VUOSIKATE	-2.591.260	84.400	-2.506.860	-2.257.865,49	-248.994,51
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6.140		-6.140	-6.140,28	0,28
Poistot ja arvonalentumiset	-6.140		-6.140	-6.140,28	0,28
TILIKAUDEN TULOS	-2.597.400	84.400	-2.513.000	-2.264.005,77	-248.994,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.597.400	84.400	-2.513.000	-2.264.005,77	-248.994,23

ESIOPETUS**TOIMINNAN KUVAUS:**

Esiopetus tapahtuu koulutoimen alaisuudessa. Kirkonkylällä esikoululaiset käyvät esikoulua yhtenä esiopetusryhmänä vuonna 2006 valmistuneen päiväkodin yhteydessä. Perjantaisin esikoulua ei kirkonkylällä ole. Kankaisilla ja Ruuhimäessä esiopetus järjestetään yhdessä 1. ja 2. luokan kanssa, paitsi perjantaisin, jolloin esikoulun opettaja opettaa molempien koulujen ryhmiä yhdessä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Esiopetuksen tavoitteena on antaa esiopetuksen opetussuunnitelman mukaista opetusta ja antaa valmiuksia perusopetusta varten. Kirkonkylällä suuren ryhmäkoon (sekä keväällä että syksyllä 24 lasta) ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden vuoksi esikoulussa tarvitaan kaksi avustajaa (opetusministeriön suositukseen mukaan esiopetusryhmässä tulee olla opettajan lisäksi avustaja, mikäli esiopetusryhmän koko on suurempi kuin 13 lasta). Talousarviossa toiminnallisena lisäyksenä sivistystoimenlautakunta esittää toisen esiopettajan (18h/vko) palkkaamista syksyllä 2009, sillä opetusministeriön suosituskoko esiopetusryhmälle on max 20 lasta. Näin ennusteen mukainen 24 lapsen ryhmä voitaisiin jakaa kahteen esiopetusryhmään.

Kirkonkylällä esiopetusryhmän avustajat tekevät lukuvuoden aikana puolet työajastaan esiopetusryhmässä ja puolet päivähoidossa. Lukuvuodeksi 2008–2009 on palkattu myös varhennetussa esiopetuksessa olevan EHA2-oppilaan henkilökohtainen avustaja, jonka työajasta puolet on koulun alaisuudessa. Esioppilaiden ruokahuolto järjestetään Koulukeskuksesta.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Esiopetuksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat v. 2009 muutoin suunnitellulla tavalla paitsi talouden tasapainottamistoimenpiteenä talousarviota karsittiin 14 400 €, jolloin toista esiopettajaa ei palkattu Kirkonkylälle syksyllä 2009. Säästötoimenpiteen toteuttamista helpotti se, että Kirkonkylän esiopetusryhmään ilmoittautui ennustetun 24 oppilaan sijasta 21. Muutoin esiopetusta pystyttiin tarjoamaan talousarvion määrärahojen puitteissa Kirkonkylällä, Kankaisilla ja kevätlukukaudella 2009 Ruuhimäessä. Talouden tasapainottamistoimenpiteenä kunnanvaltuusto myös lakkautti Ruuhimäen koulun 1.8.2009 lukien, eli syyslukukaudella 2009 esiopetusta järjestettiin yhdessä Kirkonkylän esiopetusryhmässä sekä Kankaisten koululla. Suunnitelmien mukaisesti myös EHA2-oppilaan esiopetus järjestettiin kevätlukukaudella 2009 omassa kunnassa.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Yhteistyö vanhempien kanssa	- Vanhempainiltoja seuraavasti: Jokaisella koululla vähintään yksi - Arviointikeskustelut
Arviointi	- Vuosittainen arviointikohde, käytössä eduzef-menetelmä, jota käytetään muissakin verkostokaupunkikunnissa
Koulutus	- Kolme VESO-työpäivää, käytetään suunnitteluun ja koulutukseen - Verkostokuntakoulutuksen hyödyntäminen - Muu opettajakohtainen ammattitaitoa ylläpitävä koulutus
Oppilasmääräraajat	- Noudatetaan valtuuston hyväksymiä rajoja

SITOVIERN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhteistyö vanhempien kanssa toteutui niin vanhempainiltojen kuin arviointikeskustelujen osalta suunnitellulla tavalla. Yhteisessä vanhempainillassa teemana oli "rakkautta ja rajoja – rohkaisua hyvään vanhemmuuteen". Varsinaista uutta arviointikohdetta ei v. 2009 ollut, vaan toteutettiin toimenpiteitä oppilaille tehdystä kyselystä kouluviihtyvyydestä, joka oli v. 2008 arvioinnin kohteena. Koulutyöpäivien ulkopuolella pidettävät kolme VESO-työpäivää sisälsivät koulutyön suunnittelua, Kaikki ohjaa –teemaa, erityisoppilaisiin liittyvää koulutusta ja yhteisöllisyyden kehittämistä virkistystoiminnan muodossa. Myös muuhun koulutukseen osallistuttiin. Opetusta järjestettiin valtuuston hyväksymien raamien puitteissa.

Toivakassa käy esiopetuksessa kaksi ulkopaikkakuntalaista. Toivakkalaisia käy esiopetuksessa kaksi ulkopaikkakunniila.

Esiopetuksen nettomenot 70,12 €/asukas.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00005210 ESIOPETUS					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				1.195,70	-1.195,70
Tuet ja avustukset				652,83	-652,83
TOIMINTATUOTOT				1.848,53	-1.848,53
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-109.730	18.400	-91.330	-102.267,29	10.937,29
Palvelujen ostot	-40.600		-40.600	-44.831,50	4.231,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5.590	1.000	-4.590	-2.808,31	-1.781,69
Muut toimintakulut	-22.090		-22.090	-18.774,50	-3.315,50
TOIMINTAKULUT	-178.010	19.400	-158.610	-168.681,60	10.071,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
VUOSIKATE	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
TILIKAUDEN TULOS	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07

YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kansalaisopisto-opetus ja osa taiteen perusopetuksesta toteutetaan Toivakassa Puulan seutuopiston järjestämänä. Opetusta järjestetään mahdollisimman laajasti kunnan alueella. Koulukeskus toimii toiminnan keskipisteenä. Tuntikehys pyritään erittelemään aiempaa tarkemmin kansalaisopiston, musiikkikoulun ja taidekoulun osakokonaisuuksiksi.

Yleissivistävä koulutus

Kansalaisopiston kurssit aktivoivat kuntalaisia laajamittaiseen ja monipuoliseen harrastustoimintaan. Ikähaitari kursseille on laaja ja voidaankin puhua koko väestöpohjan palvelemisesta. Kurssiohjelman suunnittelee opiston henkilökunta, reagoiden havaittuun koulutustarpeeseen alueella.

Taiteen perusopetus

Musiikkikoulu ja taidekoulu muodostavat taiteen perusopetuksen kokonaisuuden. Nuorille tarjotaan tavoitteellista opiskelua visuaaliseen ilmaisuun, muotoiluun ja musiikkiin. Taiteen perusopetukseen tarvitaan hieman entistä suurempaa tuntikehystä. Puulan seutuopiston lisäksi taiteen perusopetusta toteutetaan Jyväskylän vastaavissa oppilaitoksissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla monipuolisia harrastusmahdollisuuksia. Nuorten luovuuden tukeminen ja koulutusmahdollisuuden tarjoaminen taiteen sektorilla.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnallisesti vuoden 2009 tavoitteet toteutuivat odotetusti. Opetussuunnitelman mukaiset kurssit käynnistyivät ja toteutuivat pääsääntöisesti hyvin. Esimerkiksi suosittujen liikunta ryhmien toiminnalla on voitu edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia (lukumääräisesti 283 osallistumista liikunnan eri ryhmiin). Taiteen perusopetus on ollut kasvava opetuskokonaisuus, missä oppilaiden sitoutuminen tavoitteelliseen harrastamiseen on pitkäjänteistä. Osallistuminen ryhmien toimintaan vahvistaa yksilön sosiaalista verkostoitumista. Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
kansalaisopisto-opetuksen järjestäminen 1750 opt	tuntitoteutuma / laadullisena mittarina palaute
musiikkikouluopetuksen järjestäminen 200opt	tuntitoteutuma / laadullisena mittarina konsertit ja kurssitutkinnot
taidekoulun järjestäminen 200opt	tuntitoteutuma / laadullisena mittarina mm. näyttelyt ja suoritettut työt

SITOVIER TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kokonaistuntimäärä jäi suunnitellusta 16 opt. vajaaksi ollen yhteensä 2134 opt. Vapaa sivistystyö perinteisten opistoryhmien osalta toteutui 1667 opt. laajuisena. Taiteen perusopetusta järjestettiin taidekoulun kursseina 232 opt. ja musiikkikoulun opetuksena 235 opt. Sitovat tavoitteet eivät toteutuneet määrällisesti kansalaisopiston kurssien osalta, mutta kokonaisuus pysyi hyvin talousarvion raamissa. Opetussektoreiden keskinäisiä painotuksia on tarvetta määritellä ja seurata jatkossa entistä tarkemmin. Osallistujia opetukseen oli yhteensä 413 eri henkilöä. Opiskelijat osallistuvat tyypillisesti useammalle kurssille vuoden aikana jolloin kurssiosallistumisia kirjautui kokonaisuudessaan 910 (naiset 701 ja miehet 209).

Palaute kursseilta on pääsääntöisesti positiivista, mutta myös kriittisiä arvioita vuoden 2009 toiminnasta on opistolle saatu. Palautteen sekä osallistumisen arvioinnilla pystytään edelleen kehittämään seuraavan lukuvuoden opetussuunnitelmaa. Kevätjuhlat, kevätnäyttelyt, tutkinnot, konsertit ja taidenäyttelyt toimivat opiston opinnäytteinä. Osallistujien määrä edellä mainittuihin tapahtumiin oli koko opiston alueella noin 3000 osallistujaa. Puulan seutuopiston strategiatyö aloitettiin syksyllä 2009 ja se valmistuu vuoden 2010 keväällä.

Yleissivistävän koulutuksen nettomenot 39,69 €/asukas.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00005220 YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-68.000		-68.000	-65.306,58	-2.693,42
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.000		-1.000		-1.000,00
Muut toimintakulut	-27.810		-27.810	-29.131,00	1.321,00
TOIMINTAKULUT	-96.810		-96.810	-94.437,58	-2.372,42
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42
VUOSIKATE	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42
TILIKAUDEN TULOS	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42

KULTTUURITOIMI**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toivakan kirjaston toiminta käsittää tiedon tallennuksen ja -haun sekä siihen liittyvän yleisöpalvelutehtävän tarjoamalla uudistuvan aineiston sekä nykyaikaiset verkkopalvelut asiakkaille. Kirjasto järjestää kirjastonkäytönopetusta koululaisryhmille sekä tarvittaessa muillekin ryhmille.

Toivakan kunnan kulttuuritoimi järjestää kulttuuritilaisuuksia resurssiensa puitteissa sekä toimii yhteistyössä paikkakunnan järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Lisäksi kulttuuritoimi on verkostoitunut lastenkulttuurin alueella Kulttuuriantin kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnan tavoitteina ovat edelleen Aalto-kirjastojen yhteisjärjestelmään kuulumisen ja toimintojen kehittäminen yhteistoiminnassa Aalto-kimpan muiden kirjastojen kanssa.

Hankinnat kirjasto suorittaa talousarvion antamissa rajoissa. Näyttelyitä ja yleisötilaisuuksia järjestetään myös mahdollisuuksien mukaan.

Kirjasto on edelleen mukana Suomen Kulttuurirahaston Kirjatalkoot-hankkeessa, jossa maksimituen eli 5 % olemassa olevista kirjamäärärahoista saavat niiden kuntien kirjastot, jotka kasvattavat määrärahojaan vv. 2008–2010 yhteensä 10 %. Siksi kirjaston kirjamäärärahoja on nostettu vuoden 2009 talousarvioon 10 %. Kalustohankinnoissa on varattu määräraha Nisulan kirjaston siirtokokoelmaan hankittavaa tietokonetta ja nettiyhteyttä varten yhteensä 1 780 €.

Kirjastotoimen alaisuudessa toimii myös lastenkulttuuritalo Puukkis.

Kulttuuritoimi jatkaa yhteistyötä Kulttuuriantin kanssa ja varaa talousarvioon sen kanssa yhdessä tehtävään lastenkulttuurityöhön 1 400 €. Vakituista henkilökuntaa on kirjastonjohtaja, kirjastovirkailija ja vuoden 2008 alusta lähtien kirjasto-kulttuurivastaja.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kirjasto toimii osana Aalto-kirjastojen yhteisjärjestelmää, kuntaliitosten myötä Aalto-kirjastoihin kuuluu nyt 9 kuntaa. Vuonna 2009 Aalto-kirjastoissa mm. yhtenäistettiin laina-aikoja ja kokeiluluontoisesti aloitettiin aineiston kuljetus Aalto-kirjastojen ja Kepri-kirjastojen välillä. Kuljetuksesta ei aiheutunut lisäkustannuksia, vaan se sisältyi kuljetussopimuksen hintaan.

Kirjasto osallistuu vuoden 2009 kirjahankintojen perusteella Kirjatalkoot-hankkeeseen vuonna 2010. Nisulan kylän siirtokokoelman käyttöön hankittiin kannettava tietokone ja nettiyhteys.

Puukkiksella vakituksia käyttäjiä ovat olleet aamu- ja iltapäiväkerho, taidekoulu ja MLL.

Kulttuuriantin kautta järjestettiin toimintaa lapsille ja nuorille kouluilla, taiteen perusopetuksessa, päiväkodissa sekä iltapäiväkerhossa. Toimintaan osallistui yhteensä 251 alle kouluikäistä ja kouluikäistä lasta, käyntikertoja oli yht. 521. Koulun kulttuuriopetussuunnitelmatyötä jatkettiin. Lisäksi toteutettiin kirjastolla sekä Jyväskylässä kolmella koululla ja yhdessä päiväkodissa Mukavasti myynteistä –luennot, jotka Aira Kärkkäinen ja Paula Marttila toteuttivat.

Kirjasto- ja kulttuuritoimen henkilökunnassa oli merkittävä vaje v. 2009, kirjastossa työskenteli 2 kokoaikaista työntekijää 8 kuukauden ajan. Tästä seurasi taloudellista säästöä, mutta myös toiminnallista vähenemistä etenkin kulttuuritoimessa. Kirjastotoimen suurimmat säästöt muodostuivat palkoista, koulutuksesta, posti- ja telepalveluista sekä kalustosta. Kulttuuritoimessa säästöt syntyivät viranhaltijan sekä esiintyjien palkkakustannuksista. Kirjaston palvelut ja aukioloajat pystyttiin kuitenkin pitämään ennallaan. Kirjaston etuoven yhteyteen saatiin paljon toivottu palautusluukku, joka on ollut ahkerassa käytössä. Kunnan itsenäisyysjuhlan järjestämisvastuu oli ensimmäisen kerran sivistystoimella, juhlatoimikunta kokoontui kahteen suunnittelupalaveriin sekä arvioivaan palaveriin tilaisuuden jälkeen.

Kokonaislainaus 36331 (-5,4 % edelliseen vuoteen), lainaajia 715 (-4,9 %), fyysisiä käyntejä 18192 (-0,1 %), verkkokäyntejä 34207 (+17,7 %). Hankinnat yht. 1315 (+7,0 %), joista kirjoja 1150 kpl (+6,3 %). Kirjastonkäytön opetusta järjestettiin 8 ryhmälle, yht. 81 oppilaalle.

Tilinpäätös 2009

Tilaisuudet:

Toivakka Soi 11 tilaisuutta, 508 osallistujaa

Muut tilaisuudet 19 tilaisuutta, 985 osallistujaa

Näyttelyt:

8 näyttelyä salissa, 792 kävijää

4 näyttelyä lastenosastolla, kävijöitä ei tilastoitu

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Kirjastotoiminnan osa-alueiden arviointi	Asiakaskyselyt
Kulttuuritilaisuuksien järjestäminen	Palautekyselyt osallistujille

SITOVIENTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kirjaston asiakaskyselyt toteutettiin v. 2009 siirtokokoelmissa Kankaisilla, Ruuhimäellä, Nisulassa ja Kotisillan kerhohuoneella. Vastauksia saatiin yht. 53 kpl. Lomakkeissa kysyttiin kokoelman käytöstä, vaihtuvuudesta, aukioloajoista ja aineistosta mielipiteitä. Vastaajat pitivät siirtokokoelmien ylläpitoa tarpeellisena ja suuri osa toivoi tiheämpää kokoelman vaihtumista.

Kulttuurin palautekysely järjestettiin koulun auditoriossa pidetyn Maalaismusikaalin yhteydessä. Kyseessä oli maksullinen tapahtuma, liput 5 euroa sisälsivät myös kahvitarjoilun. Esiintymässä olivat Viihdekuoro Jyväset sekä Kankaisten koulun kuoro. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Kirkonkylän marttojen kanssa. Kyselylomakkeessa sai arvioida tilaisuuden tunnelmaa, esityksiä, tiedotusta ja tarjoilua "hymynaamoilla". Lomakkeita palautettiin 34 kpl. Vastausten perusteella tilaisuus oli erittäin onnistunut, etenkin esityksiin ja tarjoiluun tuli parhaat arviointit. Kehittämistä on vastausten perusteella eniten tiedottamisessa.

Kulttuuritoimen nettomenot 91,89 €/asukas.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00005230 KULTTUURITOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1.900		1.900	1.897,21	2,79
Tuet ja avustukset				758,52	-758,52
Muut toimintatuotot				209,05	-209,05
TOIMINTATUOTOT	1.900		1.900	2.864,78	-964,78
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-110.140		-110.140	-98.817,40	-11.322,60
Palvelujen ostot	-47.120	6.200	-40.920	-25.995,80	-14.924,20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34.210		-34.210	-31.766,85	-2.443,15
Avustukset	-2.800		-2.800	-2.050,00	-750,00
Muut toimintakulut	-63.910		-63.910	-62.850,01	-1.059,99
TOIMINTAKULUT	-258.180	6.200	-251.980	-221.480,06	-30.499,94
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
VUOSIKATE	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
TILIKAUDEN TULOS	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72

VAPAA-AIKATOIMI**TOIMINNAN KUVAUS:**

Vapaa-aikatoimeen sisältyvät nuorisotyö, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, liikunta ja kuntosali. Vapaa-aikatoimi luo edellytyksiä erilaisille harrastus- ja liikuntamahdollisuuksille niin itsenäiselle toiminnalle kuin ohjatuille toiminnalle.

Nuorisotyötä toteutetaan moni ammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisellä tarjotaan 1–2-luokkalaisille turvallinen paikka ja ohjattua toimintaa ennen ja jälkeen koulupäivän.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Vapaa-aikatoimen keskeiset työalueet ovat:

1. Tilojen ja alueiden kunnossapito, korjaus ja varustaminen toimintaa varten
2. Opiskelijoiden ja koululaisten työllistäminen. Toiminta sisältää myös 9-luokkalaisten työllistämiprojektin.
3. Järjestöjen toiminnan tukeminen avustuksilla ja yhteistyöllä.
4. Oman toiminnan järjestäminen nuorisotyössä ja liikunnassa.
5. Toivakka toimii -lehti on kunnan seurakuntien ja järjestöjen yhteinen tiedotuslehti
6. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen 1– ja 2-luokkalaisille.
Vakinaisen ohjaajan palkkaaminen 1.8.09 lähtien. Ohjaajalla tulee olla työhön vaadittava pätevyys.
Perustetaan 3– ja 4-luokkalaisille oma ryhmä.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vapaa-aikatoimen toiminnalliset tavoitteet on hoidettu pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti.

1. TILAT, ALUEET JA KALUSTO

Liikuntapaikkojen kunnostusta on jatkettu niin kirkolla kuin kylillä. Kylien liikuntapaikkojen hoidossa on käytetty apuna kyläseuroja tai palkattu kyliltä apuvoimaa. Terveystarkastaja on suorittanut EU:n mukaiset tarkastukset uimalassa, hiihtoladuilla ja kuntosalilla. Vesinäytteet on otettu uimalasta ja leirikeskuksesta.

2. OPISKELIJOIDEN JA KOULULAISTEN TYÖLLISTÄMINEN

Vuoden aikana vapaa-aikatoimi on työllistänyt 35 nuorta. Työkohteina ovat olleet leirit, liikuntakerhot, leikkikenttätoiminta, kesäkerhot, palvelutalo, kirjasto, päivähoito, kankaisten koulun siivous.

3. JÄRJESTÖJEN TOIMINNAN TUKEMINEN

Vuosiavustukset on myönnetty yhdelletoista seuralle tai järjestölle. Urheilustipendejä myönnettiin neljälle henkilölle. Keski-Suomen liikunta palkitsi yhden henkilön vuoden liikuntatekopalkinnolla. Nuorten Keski-Suomi ry palkitsi nuorten ryhmän (tsempparit) sekä nuorten tukijatahon (tsemppaajan). Lisäksi järjestöjen kanssa järjestettiin yhteistyössä tapahtumia, konserttimatka nuorille, käsityömessuretki aikuisille.

4. OMA TOIMINTA

Vuoden aikana vapaa-aikatoimen järjesti erilaisia liikuntakerhoja (sauvakävelynohjausta, luistelukoulu, tuolijumppaa, liikuntakerhoja 2kpl). Nuorisotyössä aloitettiin nuorten kerho Ruuhimäellä sekä järjestettiin yhteistyössä eri järjestöjen kanssa nuorille suunnattuja tapahtumia.

5. TIEDOTTAMINEN

Toivakka Toimii lehti ilmestyi 4 kertaa vuodessa, yksi lehti jaettiin myös kesäasukkaille.

6. KOULULAISTEN AAMU-JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Toiminta toteutui pääsääntöisesti suunnitelmien mukaan. Lasten aamu- ja iltapäivätoimien ohjaaja palkattiin 1.8.2009 lähtien. Syyskaudella oli lisäksi yksi ohjaaja myös harjoittelurahalla. Mukaan toimintaan pääsivät kaikki lapset, jotka olivat paikkaa hakeneetkin. Koulun kerhotoiminnan viikastumisen myötä vapaa-aikatoimi ei perustanut iltapäiväkerhoa 3–4-luokkalaisille.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Nuorten työllistäminen	Vuoden aikana työllistetään 35 – 40 nuorta 9-luokkalaisten työllistämiprojekti
Avustukset	Toiminta-avustukset järjestöille, jotka järjestävät nuoriso ja liikuntatoimintaa. Urheilustipendit
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	Kaikille 1- 2-luokkien oppilaille tarjotaan mahdollisuus tulla aamuparkkiin ja iltapäiväkerhoon kirkolla

SITOVIA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sitovat tavoitteet ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti. Vapaa-aikatoimen nettomenot 96,90 €/asukas.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00005240 VAPAA-AIKATOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	7.000		7.000	3.941,02	3.058,98
Maksutuotot	5.000		5.000	8.021,00	-3.021,00
Tuet ja avustukset	6.380		6.380	5.562,59	817,41
TOIMINTATUOTOT	18.380		18.380	17.524,61	855,39
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-158.990		-158.990	-125.742,63	-33.247,37
Palvelujen ostot	-30.860		-30.860	-30.595,24	-264,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23.280		-23.280	-19.082,66	-4.197,34
Avustukset	-31.000	5.000	-26.000	-23.636,38	-2.363,62
Muut toimintakulut	-59.480		-59.480	-41.053,67	-18.426,33
TOIMINTAKULUT	-303.610	5.000	-298.610	-240.110,58	-58.499,42
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-285.230	5.000	-280.230	-222.585,97	-57.644,03
VUOSIKATE	-285.230	5.000	-280.230	-222.585,97	-57.644,03
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7.270		-7.270	-7.278,60	8,60
Kertaluonteiset poistot				-672,76	672,76
Poistot ja arvonalentumiset	-7.270		-7.270	-7.951,36	681,36
TILIKAUDEN TULOS	-292.500	5.000	-287.500	-230.537,33	-56.962,67
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-292.500	5.000	-287.500	-230.537,33	-56.962,67

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖTOIMI**TOIMINNAN KUVAUS:**

Ympäristölautakunnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslain sekä –asetuksen, rakennusjärjestyksen ja kaavoituksen toteuttamisen valvonta, MRL:n mukaisten lupahakemusten käsittely ja niihin liittyvien katselmusten toimittaminen, uudisrakentamiseen ja peruskorjaukseen liittyvä ohjaus ja neuvonta, sekä lainoitukseen ja korjausavustuksiin liittyvien katselmusten tekeminen. Lisäksi lautakunnan tehtäviin kuuluu ympäristönsuojelulain toimeenpano: ympäristölupien käsittely ja toimintojen luvanvaraisuuden arviointi. MAL:n mukaisten lupahakemusten käsittely ja voimassaolevien lupien vuositarkastusten tekeminen, jätevesiasetuksen mukainen toimeenpano haja-asutusalueella.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Rakennus- ja toimenpideluvat, ilmoitukset ja muut lupahakemukset käsitellään joustavasti ja pääsääntöisesti n. 3 viikon välein ja ruuhka-aikoina useamminkin. Kaikille rakennushankkeille vaaditaan vastaavat työnjohtajat ja asuinrakennuksille vielä lisäksi kvv-työnjohtajat. Tiedot myönnettyistä rakennusluvista sekä rakennusvaiheilmoitukset lähetetään VRK:lle kuukausittain. Lisäksi rakennushankkeiden aloitusilmoitukset lähetetään VRK:lle kuukausittain. Rakennushankkeen vuodenvaihteen tilanne on verottajalle tärkeä tieto, koska sen perusteella määräytyy vero kiinteistölle.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Em. asiat on hoidettu resurssien sallimissa puitteissa.

SITOVAT TAVOITTEET

Ympäristölautakunnan tehtävänä on viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön tuottaminen, ympäristönsuojelu- ja vesilain toimeenpano, vesistöjen hoito, ympäristövalvonta sekä jätehuollon järjestäminen.

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Rakennusvalvontaohjelman hankinta ja käyttöönotto Rakennuslupien joustava käsittely	Rakennus- ja toimenpideluvat käsitellään pääsääntöisesti 3 viikon välein ja ruuhka-aikoina useamminkin
Rakennushankkeille vaaditaan vastaavat työnjohtajat ja asuinrak. kvv-työnjohtajat	Kaikki rakennushankkeet, asuinrakennuksille lisäksi kvv-työnjohtajat
Rakennusten huoltokirjat vaaditaan loppukatselmusten yhteydessä	Kaikki loma-asunnot ja sitä suuremmat rakennushankkeet
Vaaditaan energiavertailulaskelma	Asuinrakennukset ja suuremmat rakennushankkeet
Rakennushankeilmoitukset, rakennusvaiheilmoitukset	VRK:lle kuukausittain 15 päivään mennessä
Rakennushankkeiden aloitusilmoitukset	VRK:lle kuukausittain 15 päivään mennessä

SITOVIENTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Keskeneräisten rakennushankkeiden omistajille on lähetetty rakennusvaihetta koskevia tiedusteluja. Näin on saatu Vrk:n luettelossa vielä keskeneräisenä olevia, valmiita rakennushankkeita merkittyä valmistuneiksi ja kiinteistöveron piiriin. Energiavertailulaskelma ja energiatodistus on vaadittu asuinrakennuksilta ja suuremmilta rakennushankkeilta. Tunnusluvut: -toimintakulut 34,80 €/ asukas -toimintatuotot 20,21 €/

Tilinpäätös 2009

asukas – netto 16,16 €/ asukas. Tulojen lisäys johtuu rakennuslupien määrän lisääntymisestä. Summiin ei sisälly lomapalkkavarauksta, jonka johdosta sisäisiä palveluja ei ole voitu laskea.

Havulankankaan pohjavesialueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajille on lähetetty tiedustelut öljyjen, jätevesien ja jätteiden käsittelystä. Selvityksen avulla kartoitetaan riskit pohjaveden mahdollisen pilaantumisen estämiseksi.

Ympäristölautakunnan kokoonpano

Liukkonen Pekka Puheenjohtaja
Bågman Rauno Varapuheenjohtaja
Haapala Keijo Jäsen
Lehtovalo Taina Jäsen
Jaatinen Tarja Jäsen
Vanhatalo Jouko Jäsen
Voutilainen Helena Jäsen
Kautto Reijo Esittelijä/ pkt.pitäjä
Saikkonen Terttu Pöytäkirjanpitäjä
Makkonen Leena Khall edustaja

Lautakunta kokoontui vuoden 2009 aikana 8 kertaa, joissa käsiteltiin 91 §:ää.

Lautakunnan esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi rakennustarkastaja Reijo Kautto, joulukuun kokouksessa pöytäkirjanpitäjänä oli Terttu Saikkonen.

Rakennustarkastaja teki viranhaltijapäätöksiä v. 2009 aikana 25 kertaa, joissa pöytäkirjanpitäjänä toimi toimistos sihteeri Terttu Saikkonen ja joissa käsiteltiin 213 §:ää.

Ympäristölautakunnan ja rakennustarkastajan käsittelemät asiat v. 2009

Rakennus- ja toimenpidelupia myönnettiin 118 kpl (lisäystä edellisvuoteen 32 kpl).

Käsiteltiin seuraavia asioita:

- MRL:n 129 §:n mukaisia ilmoituksia 13 kpl
- Vastaavan työnjohtajan ja kvv-työnjohtajan hyväksymisiä 76 kpl
- Meluilmoituksia 2 kpl
- Maisematyölupia 5 kpl
- Ympäristölupia 1 kpl
- Maa-aineslupahakemuksia 3 kpl
- Rakennusluvan voimassaoloajan jatkamisia 12 kpl
- Poikkeamispäätöksiä 4 kpl
- Annettiin lausuntoja poikkeamishakemuksiin 1 kpl
- Purkamisilmoituksia 2 kpl

Valmistuneet rakennukset

Rakennuksia valmistui v. 2009 aikana 111 kpl, jotka jakaantuivat seuraavasti:

- Asuinrakennuksia 24 kpl
- Päiväkotia 1 kpl
- Loma-asuntoja 7 kpl
- Teollisuusrakennuksia 2 kpl
- Varastorakennuksia 13 kpl
- Eläinsuojat 3 kpl
- Muut rakennukset 61 kpl

Suoritetut katselmuksset:

Rakennustarkastaja teki katselmuksia v. 2009 aikana yhteensä 178 kpl, joista MKRL:n mukaisia 163 kpl ja MAL:n mukaisia 15 kpl.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00006100 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				1.064,66	-1.064,66
Maksutuotot	34.000		34.000	47.016,10	-13.016,10
TOIMINTATUOTOT	34.000		34.000	48.080,76	-14.080,76
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-69.240		-69.240	-66.720,53	-2.519,47
Palvelujen ostot	-22.640	7.700	-14.940	-10.509,85	-4.430,15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5.050	1.300	-3.750	-2.221,13	-1.528,87
Muut toimintakulut	-3.780		-3.780	-3.348,32	-431,68
TOIMINTAKULUT	-100.710	9.000	-91.710	-82.799,83	-8.910,17
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-66.710	9.000	-57.710	-34.719,07	-22.990,93
VUOSIKATE	-66.710	9.000	-57.710	-34.719,07	-22.990,93
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2.490		-2.490	-3.733,08	1.243,08
Poistot ja arvonalentumiset	-2.490		-2.490	-3.733,08	1.243,08
TILIKAUDEN TULOS	-69.200	9.000	-60.200	-38.452,15	-21.747,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-69.200	9.000	-60.200	-38.452,15	-21.747,85

HALLINTO- JA SUUNNITTELU**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvan teknisen toimen hallinnon.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnalliset tavoitteet perustuvat kunnan toiminta-ajatukseen, visioon ja strategisiin tavoitteisiin ja niiden toteuttamiseen teknisen toimen osalta.

Viranhaltijoiden yhteistyön lisääminen.

Teknisen hallinnon joustavuuden lisääminen.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Teknisen toimen toiminnalliset tehtävät toteutettiin talousarvion mukaisesti.

Taloudelliset tavoitteet toteutettiin eikä ylityksiä kustannuspaikoittain ollut.

Teknisen toimen palaverreja pidettiin neljä kertaa ja lisäksi tiimipalaverreja.

Hallintotehtävistä pidettiin neuvottelu. Koulutuksessa kävi kahdeksan henkilöä.

Tekninen lautakunta kokoontui 5 kertaa.

Teknisen toimen talousarvion tasapainottamistoimenpiteet (19.3.2009) toteutettiin lukuun ottamatta yhdyskuntasuunnitelun säästötavoitetta (kaavoitus).

Koko tekninen toimi 2009 : Toimintatuotot 861 € / asukas

Toimintakulut 755 € / asukas

Vuosikate + 106 € / asukas

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007100 HALLINTO-JA SUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				2.440,82	-2.440,82
Tuet ja avustukset	100		100		100,00
TOIMINTATUOTOT	100		100	2.440,82	-2.340,82
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-79.950	1.000	-78.950	-78.866,35	-83,65
Palvelujen ostot	-45.860		-45.860	-40.827,79	-5.032,21
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.030		-2.030	-1.987,02	-42,98
Muut toimintakulut	-5.680		-5.680	-6.365,44	685,44
TOIMINTAKULUT	-133.520	1.000	-132.520	-128.046,60	-4.473,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
VUOSIKATE	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
TILIKAUDEN TULOS	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22

YHDYSKUNTASUUNNITTELU**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää yhdyskuntasuunnittelun ja kaavoituksen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Vuoden 2009 kaavoitustoimintaan kuuluvat käynnissä olevien kaavoitustöiden jatkaminen, Viisarimäki-Oravasaari osayleiskaavoitus, Leppärannan asemakaavoitus, kaavamuutokset kirkonkylässä. Kaavoitustyötä koordinoi aluearkkitehti.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Leppärannan ja Saarisen asemakaavaluonnoksia teki aluearkkitehti. Osayleiskaavoitus (4-tie) jatkui konsultin toimesta.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Osayleiskaava	jatkui 2009

SITOVIENTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhdyskuntasuunnittelun toimintakulut 15,55 € / asukas.

Osayleiskaavan luonnos on nähtävillä toukokuussa ja ehdotus syyskuussa 2010. Osayleiskaavan valtuustokäsittely on lokakuussa 2010. Lainvoimaiseksi osayleiskaava pyritään saamaan marraskuussa 2010.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007110 YHDYSKUNTASUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-4.790		-4.790	-6.781,27	1.991,27
Palvelujen ostot	-29.420	10.000	-19.420	-28.338,53	8.918,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-150		-150	-1.863,22	1.713,22
TOIMINTAKULUT	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
VUOSIKATE	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
TILIKAUDEN TULOS	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02

LIIKENNEVÄYLÄT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää katujen kunnossapidon, tievalaistuksen ja viitoituksen asemakaava-alueella sekä yksityisteiden kunnossapitoavustukset.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Katujen kunnossapitotyöt tehdään pääasiassa kunnan traktorilla, ostopalveluina hoidetaan valaistus ja asfaltin korjaukset. Katujen kunnossapitotasoa nostetaan 3 vuoden parannusohjelmalla. Yksityisteille varataan kunnossapitoon avustuksia. Liikenneturvallisuutta pyritään parantamaan yhteisesti kunnan eri hallintokuntien ja yhteistyötahojen kanssa.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminta on käsittänyt kaavakatujen kunnossapitotyöt talvella ja kesällä. Työt on tehty pääasiassa kunnan traktorilla, joka hankittiin alkuvuodesta 2009. Talvella töitä ovat olleet auraus, hiekoitus ja polanteen poisto. Kesällä on tehty kaavakatujen pölynsidontaa, palvelu on ostettu urakoitsijalta. Lanausta ja kadunvarsien niittoa tehtiin kesällä. Katuvalaistuksen huoltotyöt tehtiin urakoitsijan toimesta. Yksityisteille myönnettiin avustusta kunnossapitoon määrärahan puitteissa.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Katujen kunnossapito	Tarkastukset ja palautteet

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Katujen kunnossapitotyöt tehtiin hyvin. Katuvalojen toiminnasta tuli palautteita asukkailta koskien palaneita lampuja. Palaneet lamput on vaihdettu urakoitsijan toimesta. Taloudellisesti jouduttiin säästämään rahaa kunnan kiristyneen taloustilanteen vuoksi.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007200 LIIKENNEVÄYLÄT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-120		-120	-766,30	646,30
Palvelujen ostot	-24.200	3.000	-21.200	-16.650,01	-4.549,99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16.600		-16.600	-14.441,31	-2.158,69
Avustukset	-40.000		-40.000	-39.706,00	-294,00
TOIMINTAKULUT	-80.920	3.000	-77.920	-71.563,62	-6.356,38
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-80.920	3.000	-77.920	-71.563,62	-6.356,38
VUOSIKATE	-80.920	3.000	-77.920	-71.563,62	-6.356,38
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-50.720		-50.720	-50.551,72	-168,28
Poistot ja arvonalentumiset	-50.720		-50.720	-50.551,72	-168,28
TILIKAUDEN TULOS	-131.640	3.000	-128.640	-122.115,34	-6.524,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-131.640	3.000	-128.640	-122.115,34	-6.524,66

JÄTEHUOLTO

TOIMINNAN KUVAUS:

Toiminta käsittää Kuivakolun kaatopaikan hoidon, jätehuollon järjestämisen, ongelmajätehuollon ja neuvonnan jätehuoltoasioissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kuiva- ja biojäte toimitetaan sopimusperusteisena kuljetuksena Mustankorkea Oy samoin puhdistamolietteet. Hyötykeräyspisteissä kerätään talteen paperia, pahvia, pienmetallia ja lasia. Ongelmajätteitä otetaan vastaan jätevedenpuhdistamolla. Keväällä järjestetään ongelmajätteiden keräyspäivä. Mustankorkea Oy Jyväskylä ottaa vastaan kaikkia jätelajikkeita aukioloaikana. Jätehuoltoon liittyneistä tehdään tarkistusta yhdessä ympäristötoimen kanssa.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhdyskuntajätteet toimitettiin Mustankorkea Oy:lle; kuivajäte 377 tn, biojäte 61 tn, teollisuusjäte 40 tn, rakennus- ja purkujäte 42 tn, puutavarajäte 14 tn ja puhdistamoliete 93 tn. Kustannusten peittämiseksi on ollut jätetaksa kuiva- ja biojätteille astiakohtaisena. Ongelmajätteitä kerättiin talteen 8,856 tn sisältäen keväällä järjestetyn keräyspäivän tuoton. Tuottajataho keräsi talteen ser-romua syksyllä. 4H-yhdistys keräsi metallia. Kierrätyspisteistä kerättiin talteen paperia 143 tn, pahvia 7 tn, lasia 3,5 tn ja pienmetallia 7,5 tn. Jätehuoltoon liittyneistä tehtiin tarkistusta. Liittymättömiä kiinteistöjä löytyy erityisesti kesäasukkaiden joukosta. Jätehuollon toteutus kuuluu tekniselle lautakunnalle ja valvonta ympäristölautakunnalle.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007300 JÄTEHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	56.000		56.000	42.764,20	13.235,80
TOIMINTATUOTOT	56.000		56.000	42.764,20	13.235,80
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut				-175,79	175,79
Palvelujen ostot	-52.800		-52.800	-61.985,78	9.185,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.000		-1.000	-172,08	-827,92
TOIMINTAKULUT	-53.800		-53.800	-62.333,65	8.533,65
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	2.200	0	2.200	-19.569,45	21.769,45
VUOSIKATE	2.200	0	2.200	-19.569,45	21.769,45
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2.530		-2.530	-1.627,92	-902,08
Poistot ja arvonalentumiset	-2.530		-2.530	-1.627,92	-902,08
TILIKAUDEN TULOS	-330	0	-330	-21.197,37	20.867,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-330	0	-330	-21.197,37	20.867,37

PUISTOT JA YLEISET ALUEET**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää puistojen ja yleisten alueiden kunnossapitotyöt. Yleisten alueiden auraukset ja hiekoitukset tehdään kunnan traktorilla.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kesätyöntekijät hoitavat nurmikonleikkuut kiinteistöhoitajien ohjauksessa. Keskustan yleisilmeen parantamiseen ehdotetaan 20 000 € määrärahaa.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Keskustan kehittämistyönä rakennettiin Vaajalan aukiolle aluearkkitehdin suunnittelema infokatos.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007400 PUISTOT JA YLEISET ALUEET					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1.030		-1.030	-5.980,80	4.950,80
Palvelujen ostot	-24.300	12.000	-12.300	-9.713,32	-2.586,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6.600		-6.600	-2.594,07	-4.005,93
TOIMINTAKULUT	-31.930	12.000	-19.930	-18.288,19	-1.641,81
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31.930	12.000	-19.930	-18.288,19	-1.641,81
VUOSIKATE	-31.930	12.000	-19.930	-18.288,19	-1.641,81
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5.800		-5.800	-6.720,96	920,96
Poistot ja arvonalentumiset	-5.800		-5.800	-6.720,96	920,96
TILIKAUDEN TULOS	-37.730	12.000	-25.730	-25.009,15	-720,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37.730	12.000	-25.730	-25.009,15	-720,85

TOIMITILAPALVELUT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistystoimen, sosiaalityön ja muun hallintotoimen rakennusten hoidon ja kunnossapidon. Toimeen kuuluu myös kiinteistöjen talonmies- ja siivouspalvelut.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kiinteistöhoitoon on palkattu yksi uusi työntekijä. Sivutoimisen talonmiehen tehtävät on siirretty päätoimisille kiinteistöhoitajille. Kesällä palkataan lisäksi kesätyöntekijöitä. Vuokratilavaloissa jatketaan huoneistojen peruskorjauksia (väh. 3 huoneistoa). Tyhjentyviä osakehuoneistoja tarjotaan myyntiin. Vuokriin on esitetty 4% korotus. Keskuskoulun piha-alueita asfaltoidaan. Siivouspalvelut hoidetaan nykyisellä työvoimalla. Kunnanviraston atk-palvelinhuoneen ilmastointi. Lämmöntoimitus sopimus uusitaan. Energiapalvelut on kilpailutettu. Leirikeskuksessa, nuorisotalolla ja uimalassa tehdään kunnossapitotöitä.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutettiin.

Kiinteistö-, alue-, ja laitoshoitajat tekivät merkittävää työtä ja toimenpiteitä parantaen kiinteistöjen ja laitosten toimivuutta.

Kiinteistöhoitoon palkattiin yksi uusi työntekijä ja sivutoimisen talonmiehen tehtävä lakkautettiin.

Kolme siivoojaa suorittivat ammatillisen jatkokoulutuksen.

Tehtyjä isoimpia työtehtäviä on kirjattu tekniselle lautakunnalle esitetyllä listalla.

Toimintatuotot 456 € / asukas

Toimintakulut 372 € / asukas

Toimintakate + 83 € / asukas

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007500 TOIMITILAPALVELUT					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	96.500		96.500	105.094,37	-8.594,37
Tuet ja avustukset	5.320		5.320	5.523,92	-203,92
Muut toimintatuotot	1.033.020		1.033.020	974.397,13	58.622,87
TOIMINTATUOTOT	1.134.840		1.134.840	1.085.015,42	49.824,58
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-58.480		-58.480	-38.487,11	-19.992,89
Palvelujen ostot	-559.710	24.000	-535.710	-539.409,50	3.699,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-273.620		-273.620	-273.853,42	233,42
Muut toimintakulut	-52.880		-52.880	-34.162,42	-18.717,58
TOIMINTAKULUT	-944.690	24.000	-920.690	-885.912,45	-34.777,55
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	190.150	24.000	214.150	199.102,97	15.047,03
VUOSIKATE	190.150	24.000	214.150	199.102,97	15.047,03
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-167.190		-167.190	-168.258,97	1.068,97
Kertaluonteiset poistot				-2.354,66	2.354,66
Poistot ja arvonalentumiset	-167.190		-167.190	-170.613,63	3.423,63
TILIKAUDEN TULOS	22.960	24.000	46.960	28.489,34	18.470,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	22.960	24.000	46.960	28.489,34	18.470,66

MUUT TOIMITILAPALVELUT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Talonmies- ja siivouspalvelujen myynti Hakataloille ja Vanhustentukiyhdistykselle.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Palvelut toteutettiin talousarvion mukaisesti.
Sopimukset päivitettiin 2008.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Kiinteistöt ja rakennukset pidetään nykyisessä kunnossa tai parannetaan.	Asukastyytyväisyys

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007600 MUUT TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	333.180		333.180	324.891,70	8.288,30
Tuet ja avustukset	8.300		8.300	16.271,64	-7.971,64
TOIMINTATUOTOT	341.480		341.480	341.163,34	316,66
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-331.030		-331.030	-342.823,02	11.793,02
Palvelujen ostot	-14.850		-14.850	-11.082,53	-3.767,47
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12.050		-12.050	-6.594,10	-5.455,90
Muut toimintakulut	-7.600		-7.600	-3.725,59	-3.874,41
TOIMINTAKULUT	-365.530		-365.530	-364.225,24	-1.304,76
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
VUOSIKATE	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
TILIKAUDEN TULOS	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10

MAA- JA METSÄTILAT**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää kunnan maa- ja metsätilojen hoidon ja myynnin ja maa-aineksen myyntitoiminnan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnalliset tavoitteet kunnan metsien hoidossa asettaa kunnanhallitus. Metsien hoidossa kunta tekee yhteistyötä Metsähoitoyhdistyksen tai muun vastaavan kanssa. Metsän myyntitavoite asetetaan talousarvioon. Maa-ainesten myyntiä jatketaan kunnan hiekka-alueista.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Maa-aineksen myynti oli aiempia vuosia vähäisempää.

Metsätilojen hoidon ostopalveluja vähennettiin talousarvion tasapainottamiseen liittyen.

Metsänmyyntiä ei toteutettu talousarvion suuruisena (-90 000 €).

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007700 MAA-JA METSÄTILAT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	350.000		350.000	259.667,19	90.332,81
Muut toimintatuotot	60.200		60.200	80.880,19	-20.680,19
TOIMINTATUOTOT	410.200		410.200	340.547,38	69.652,62
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut				-278,16	278,16
Palvelujen ostot	-39.800	10.000	-29.800	-26.677,36	-3.122,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100		-100		-100,00
Avustukset	-300		-300	-8,00	-292,00
Muut toimintakulut	-500		-500	-1.070,82	570,82
TOIMINTAKULUT	-40.700	10.000	-30.700	-28.034,34	-2.665,66
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
VUOSIKATE	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
TILIKAUDEN TULOS	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96

SISÄINEN PALVELUTOIMINTA**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää konekeskuksen palvelut, joihin tehdään kaavakatuja kunnossapito, kunnan kiinteistöjen auraukset, hiekoitukset ja muut teknisen toimen kuljetukset. Palveluita tarjotaan myös kuntalaisille.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Konekeskuksen toiminta jatkuu nykyisellä kalustolla ja miehistöllä. Uutta (käytetty) traktoria ehdotetaan hankittavaksi v. 2009 (investointihanke). Sisäiset palvelut laskutetaan kultakin menokohdalta erikseen.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Konekeskuksen palveluna on hoidettu kaavakatuja, kunnan omistamien kiinteistöjen ja yleisten alueiden talvi- ja kesäkunnossapitotyöt; auraukset, hiekoitus, polanteen poisto ja kadunvarsien niitto. Urakoitsija on poistanut hiekoitushiekat. Uusi traktori otettiin käyttöön alkuvuodesta 2009. Se on vähän käytetty, soveltuu hyvin kunnan käyttämiin töihin.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007800 SISÄINEN PALVELUTOIMINTA					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	11.850		11.850	6.302,36	5.547,64
TOIMINTATUOTOT	11.850		11.850	6.302,36	5.547,64
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-19.150		-19.150	-14.689,34	-4.460,66
Palvelujen ostot	-2.800		-2.800	-1.823,68	-976,32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10.100		-10.100	-10.291,66	191,66
TOIMINTAKULUT	-32.050		-32.050	-26.804,68	-5.245,32
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-20.200	0	-20.200	-20.502,32	302,32
VUOSIKATE	-20.200	0	-20.200	-20.502,32	302,32
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot				-9.060,00	9.060,00
Poistot ja arvonalentumiset				-9.060,00	9.060,00
TILIKAUDEN TULOS	-20.200	0	-20.200	-29.562,32	9.362,32
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20.200	0	-20.200	-29.562,32	9.362,32

MUU LIIKETOIMI

TOIMINNAN KUVAUS:

Toiminta käsittää tuntityöpalvelujen myynnin Toivakan Hakalle ja Vanhustentukiyhdistykselle.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Palvelua myytiin hieman arvioitua enemmän.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007900 MUU LIIKETOIMINTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3.690		3.690	4.744,69	-1.054,69
TOIMINTATUOTOT	3.690		3.690	4.744,69	-1.054,69
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3.090		-3.090	-2.168,87	-921,13
Palvelujen ostot	-400		-400	-446,89	46,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-157,54	-42,46
TOIMINTAKULUT	-3.690		-3.690	-2.773,30	-916,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		1.971,39	-1.971,39
VUOSIKATE	0	0		1.971,39	-1.971,39
TILIKAUDEN TULOS	0	0		1.971,39	-1.971,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		1.971,39	-1.971,39

VESIHUOLTOLAITOS**TOIMINNAN KUVAUS:**

Toiminta käsittää vesihuollon rakennusten, koneiden ja laitteiden kunnossapidon. Maunosen ja Mannisen vedenottamot, vesi- ja viemäriverkosto sekä jätevedenpuhdistamo

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnan tavoitteena ovat hyvälaatuisen veden toimittaminen kuluttajille ja puhdistaa jätevesi lupaehtojen mukaisesti. Mannisen vedenottamalla ottaa käyttöön uusi porakaivo.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminta on käsittänyt Maunosen ja Mannisen vedenottamoiden, jätevedenpuhdistamon sekä vesi- ja viemäriverkoston käytön ja kunnossapidon. Vesilaitos on pumpannut vettä kirkonkylän alueelle, huoltorykmentin varasto-osastolle, Joutsan kunnalle Rutalahteen ja Huikon, Ruuhimäen, Kominojan, Satulakiven, Toivakan Kankaisten ja Viisarimäen vesisuuskunnalle. Raaka- ja talousvedestä otettiin useita näytteitä vuoden aikana. Pohjaveden korkeuksia seurattiin pohjavesiputkista kuukausittain. Konsultin toimesta tutkittiin jätevedenpuhdistamolle tuleva ja lähtevä jätevesi. Jätevedenpuhdistamolle pumpattiin jätevesiä kirkonkylästä, kunnan alueella toimivilta vesiosuuskunnilta ja Joutsan kunnalta (Rutalahti). Heiskan vesiosuuskunta aloitti toiminnan syksyllä, joten sieltä pumpattiin jätevedet kunnan jätevedenpuhdistamolle. Syksyllä rakennettiin paineviemäriä välillä Päivärinteen jätevedenpumppaamo jätevedenpuhdistamo. Linja saadaan valmiiksi vuoden 2010 aikana.

SITOVAT TAVOITTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Hyvälaatuinen vesi kuluttajille	Käyttötarkkailu ja vesinäytteet

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Raakavesi ja talousvedestä otetut näytteet olivat hyviä. Talousvedestä otetuista näytteistä on tiedoteltu jokaista kiinteistöä, josta näytteitä on otettu. Tutkimustodistukset ovat olleet nähtävillä teknisen toimiston ilmoitustaululla. Päivittäistä käyttötarkkailua on pidetty niin vesi- kuin viemärlaitoksella. Taloudellisesti vesi- ja viemärlaitos pääsi plussan puolelle.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
00007950 VESIHUOLTOLAITOS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	187.400		187.400	226.565,76	-39.165,76
Muut toimintatuotot				118,97	-118,97
TOIMINTATUOTOT	187.400		187.400	226.684,73	-39.284,73
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-48.930		-48.930	-71.477,92	22.547,92
Palvelujen ostot	-93.570		-93.570	-68.028,96	-25.541,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38.330		-38.330	-32.274,36	-6.055,64
Muut toimintakulut	-400		-400		-400,00
TOIMINTAKULUT	-181.230		-181.230	-171.781,24	-9.448,76
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	6.170	0	6.170	54.903,49	-48.733,49
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoituskulut	-13.500		-13.500	-6.540,33	-6.959,67
Rahoitustuotot ja -kulut	-13.500		-13.500	-6.540,33	-6.959,67
VUOSIKATE	-7.330	0	-7.330	48.363,16	-55.693,16
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-48.470		-48.470	-45.445,17	-3.024,83
Kertaluonteiset poistot				-168,19	168,19
Poistot ja arvonalentumiset	-48.470		-48.470	-45.613,36	-2.856,64
TILIKAUDEN TULOS	-55.800	0	-55.800	2.749,80	-58.549,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-55.800	0	-55.800	2.749,80	-58.549,80

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1.770.840		1.770.840	1.707.160,09	63.679,91
Maksutuotot	460.150		460.150	497.624,12	-37.474,12
Tuet ja avustukset	208.010		208.010	197.827,67	10.182,33
Muut toimintatuotot	1.145.720		1.145.720	1.096.203,17	49.516,83
TOIMINTATUOTOT	3.584.720		3.584.720	3.498.815,05	85.904,95
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-6.022.870	152.800	-5.870.070	-5.980.933,75	110.863,75
Palvelujen ostot	-6.361.910	100.900	-6.261.010	-6.249.105,62	-11.904,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-856.460	10.300	-846.160	-789.070,32	-57.089,68
Avustukset	-892.800	70.200	-822.600	-832.486,25	9.886,25
Muut toimintakulut	-799.820		-799.820	-747.247,81	-52.572,19
TOIMINTAKULUT	-14.933.860	334.200	-14.599.660	-14.598.843,75	-816,25
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ					
Verotulot	5.981.800		5.981.800	5.746.366,49	235.433,51
Valtionosuudet	4.720.610		4.720.610	4.904.394,00	-183.784,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	8.000		8.000	1.704,74	6.295,26
Muut rahoitustuotot	52.000		52.000	47.038,66	4.961,34
Korkokulut	-82.100		-82.100	-38.485,89	-43.614,11
Muut rahoituskulut	-21.400		-21.400	-16.610,39	-4.789,61
Rahoitustuotot ja -kulut	-43.500		-43.500	-6.352,88	-37.147,12
VUOSIKATE	-690.230	334.200	-356.030	-455.621,09	99.591,09
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-298.640		-298.640	-309.142,97	10.502,97
Kertaluonteiset poistot				-3.363,80	3.363,80
Poistot ja arvonalentumiset	-298.640		-298.640	-312.506,77	13.866,77
TILIKAUDEN TULOS	-988.870	334.200	-654.670	-768.127,86	113.457,86
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	21.444		21.444	21.443,96	0,04
Varausten ja rahastojen muutokset	21.444		21.444	21.443,96	0,04
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-967.426	334.200	-633.226	-746.683,90	113.457,90

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	5 131 800,00 €		5 131 800,00 €	5 035 711,80 €	96 088,20 €
Osuus yhteisöveron tuotosta	550 000,00 €		550 000,00 €	392 699,43 €	157 300,57 €
Kiinteistövero	300 000,00 €		300 000,00 €	317 955,26 €	-17 955,26 €
Verotulot	5 981 800,00 €		5 981 800,00 €	5 746 366,49 €	235 433,51 €

Tuloveroprosentit

Verovuosi	2005	19,00
Verovuosi	2006	19,00
Verovuosi	2007	19,00
Verovuosi	2008	19,00
Verovuosi	2009	19,00

Kiinteistöveroprosentit

Verovuodet	2005-2009	Yleinen	0,70 %
		Vakituiset asuinrakennukset	0,30 %
		Muut asuinrakennukset	0,90 %
		Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Yleinen valtionosuus	138 260,00 €		138 260,00 €	177 168,00 €	-38 908,00 €
Sosiaali- ja terveystoimi	4 020 370,00 €		4 020 370,00 €	3 947 767,00 €	72 603,00 €
Opetus- ja kulttuuritoimi	561 980,00 €		561 980,00 €	578 459,00 €	-16 479,00 €
Rahoitusavustus harkinnanvarainen				201 000,00 €	-201 000,00 €
Valtionosuudet	4 720 610,00 €		4 720 610,00 €	4 904 394,00 €	-183 784,00 €

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
VAALIT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	6.600		6.600	3.579,60	3.020,40
TOIMINTAKULUT	-9.490		-9.490	-4.032,78	-5.457,22
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
VOOSIKATE	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
TILIKAUDEN TULOS	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.890	0	-2.890	-453,18	-2.436,82
KUNNANVALTUUSTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
VOOSIKATE	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TILIKAUDEN TULOS	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37.450	2.700	-34.750	-32.425,70	-2.324,30
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
VOOSIKATE	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
TILIKAUDEN TULOS	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14.870	1.400	-13.470	-11.222,61	-2.247,39
KUNNANHALLITUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	316.410		316.410	330.238,68	-13.828,68
TOIMINTAKULUT	-1.013.380	37.400	-975.980	-1.004.571,85	28.591,85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-696.970	37.400	-659.570	-674.333,17	14.763,17
VOOSIKATE	-696.970	37.400	-659.570	-674.333,17	14.763,17
Poistot ja arvonalentumiset				-2.459,86	2.459,86
TILIKAUDEN TULOS	-696.970	37.400	-659.570	-676.793,03	17.223,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-696.970	37.400	-659.570	-676.793,03	17.223,03
YLEISHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	28.300		28.300	53.768,79	-25.468,79
TOIMINTAKULUT	-343.680	20.800	-322.880	-351.649,08	28.769,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-315.380	20.800	-294.580	-297.880,29	3.300,29
VOOSIKATE	-315.380	20.800	-294.580	-297.880,29	3.300,29
Poistot ja arvonalentumiset				-2.291,67	2.291,67
TILIKAUDEN TULOS	-315.380	20.800	-294.580	-300.171,96	5.591,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-315.380	20.800	-294.580	-300.171,96	5.591,96
HALLINTO-JA TALOUSOSASTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	263.710		263.710	241.058,71	22.651,29
TOIMINTAKULUT	-465.180	16.600	-448.580	-441.626,29	-6.953,71
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-201.470	16.600	-184.870	-200.567,58	15.697,58
VOOSIKATE	-201.470	16.600	-184.870	-200.567,58	15.697,58
Poistot ja arvonalentumiset				-168,19	168,19

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TILIKAUDEN TULOS	-201.470	16.600	-184.870	-200.735,77	15.865,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-201.470	16.600	-184.870	-200.735,77	15.865,77
HENKILÖSTÖHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	9.800		9.800	18.146,25	-8.346,25
TOIMINTAKULUT	-42.620		-42.620	-49.476,95	6.856,95
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
VOOSIKATE	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
TILIKAUDEN TULOS	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32.820	0	-32.820	-31.330,70	-1.489,30
PELASTUSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	14.600		14.600	17.264,93	-2.664,93
TOIMINTAKULUT	-161.900		-161.900	-161.819,53	-80,47
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
VOOSIKATE	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
TILIKAUDEN TULOS	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-147.300	0	-147.300	-144.554,60	-2.745,40
MAASEUTU- JA ELINKEINOLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	44.000		44.000	34.361,16	9.638,84
TOIMINTAKULUT	-250.290	24.100	-226.190	-208.131,65	-18.058,35
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
VOOSIKATE	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
TILIKAUDEN TULOS	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
ELINKEINOTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	44.000		44.000	34.361,16	9.638,84
TOIMINTAKULUT	-250.290	24.100	-226.190	-208.131,65	-18.058,35
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
VOOSIKATE	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
TILIKAUDEN TULOS	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-206.290	24.100	-182.190	-173.770,49	-8.419,51
PERUSTURVALAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	804.890		804.890	818.090,14	-13.200,14
TOIMINTAKULUT	-7.923.230	84.600	-7.838.630	-8.245.903,92	407.273,92
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7.118.340	84.600	-7.033.740	-7.427.813,78	394.073,78
Rahoitustuotot ja -kulut				-6,80	6,80
VOOSIKATE	-7.118.340	84.600	-7.033.740	-7.427.820,58	394.080,58
Poistot ja arvonalentumiset	-8.030		-8.030	-8.034,60	4,60
TILIKAUDEN TULOS	-7.126.370	84.600	-7.041.770	-7.435.855,18	394.085,18
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7.126.370	84.600	-7.041.770	-7.435.855,18	394.085,18
SOSIAALITOIMISTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	400		400	6.647,69	-6.247,69

Toteutumavertailu

EUR 111

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-174.210		-174.210	-159.602,25	-14.607,75
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
VUOSIKATE	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
TILIKAUDEN TULOS	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-173.810	0	-173.810	-152.954,56	-20.855,44
LASTEN PÄIVÄHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	128.900		128.900	126.747,36	2.152,64
TOIMINTAKULUT	-1.226.660	40.000	-1.186.660	-1.170.527,39	-16.132,61
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.097.760	40.000	-1.057.760	-1.043.780,03	-13.979,97
Rahoitustuotot ja -kulut				-6,80	6,80
VUOSIKATE	-1.097.760	40.000	-1.057.760	-1.043.786,83	-13.973,17
Poistot ja arvonalentumiset	-6.160		-6.160	-6.161,52	1,52
TILIKAUDEN TULOS	-1.103.920	40.000	-1.063.920	-1.049.948,35	-13.971,65
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.103.920	40.000	-1.063.920	-1.049.948,35	-13.971,65
LASTENSUOJELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT				7.422,53	-7.422,53
TOIMINTAKULUT	-229.770	10.000	-219.770	-249.227,31	29.457,31
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
VUOSIKATE	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
TILIKAUDEN TULOS	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-229.770	10.000	-219.770	-241.804,78	22.034,78
MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	16.000		16.000	11.676,92	4.323,08
TOIMINTAKULUT	-162.820	31.500	-131.320	-133.496,39	2.176,39
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
VUOSIKATE	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
TILIKAUDEN TULOS	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-146.820	31.500	-115.320	-121.819,47	6.499,47
VANHUSHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	546.640		546.640	581.529,11	-34.889,11
TOIMINTAKULUT	-2.263.410	2.500	-2.260.910	-2.509.602,14	248.692,14
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.716.770	2.500	-1.714.270	-1.928.073,03	213.803,03
VUOSIKATE	-1.716.770	2.500	-1.714.270	-1.928.073,03	213.803,03
Poistot ja arvonalentumiset	-1.870		-1.870	-1.873,08	3,08
TILIKAUDEN TULOS	-1.718.640	2.500	-1.716.140	-1.929.946,11	213.806,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.718.640	2.500	-1.716.140	-1.929.946,11	213.806,11
LAITOSHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	406.050		406.050	450.562,70	-44.512,70
TOIMINTAKULUT	-1.180.700	2.500	-1.178.200	-1.299.607,33	121.407,33
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-774.650	2.500	-772.150	-849.044,63	76.894,63

Toteutumavertailu

EUR 113

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-159.300	600	-158.700	-189.809,98	31.109,98
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-155.100	600	-154.500	-179.650,54	25.150,54
VUOSIKATE	-155.100	600	-154.500	-179.650,54	25.150,54
TILIKAUDEN TULOS	-155.100	600	-154.500	-179.650,54	25.150,54
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-155.100	600	-154.500	-179.650,54	25.150,54
VPAL TUKIPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-110.910		-110.910	-121.702,11	10.792,11
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-110.910	0	-110.910	-121.702,11	10.792,11
VUOSIKATE	-110.910	0	-110.910	-121.702,11	10.792,11
TILIKAUDEN TULOS	-110.910	0	-110.910	-121.702,11	10.792,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-110.910	0	-110.910	-121.702,11	10.792,11
PÄIHDEHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-17.400		-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
VUOSIKATE	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TILIKAUDEN TULOS	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17.400	0	-17.400	-8.103,60	-9.296,40
TERVEYDENHUOLTO					
TULOSLASKELMA				1.340,00	-1.340,00
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-2.941.700		-2.941.700	-3.062.960,11	121.260,11
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
VUOSIKATE	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
TILIKAUDEN TULOS	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.941.700	0	-2.941.700	-3.061.620,11	119.920,11
PERUSTERVEYDENHUOLTO					
TULOSLASKELMA				1.340,00	-1.340,00
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-1.176.700		-1.176.700	-1.180.767,27	4.067,27
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.176.700	0	-1.176.700	-1.179.427,27	2.727,27
VUOSIKATE	-1.176.700	0	-1.176.700	-1.179.427,27	2.727,27
TILIKAUDEN TULOS	-1.176.700	0	-1.176.700	-1.179.427,27	2.727,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.176.700	0	-1.176.700	-1.179.427,27	2.727,27
ERIKOISSAIRAANHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-1.700.000		-1.700.000	-1.847.660,84	147.660,84
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.700.000	0	-1.700.000	-1.847.660,84	147.660,84
VUOSIKATE	-1.700.000	0	-1.700.000	-1.847.660,84	147.660,84
TILIKAUDEN TULOS	-1.700.000	0	-1.700.000	-1.847.660,84	147.660,84
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.700.000	0	-1.700.000	-1.847.660,84	147.660,84
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-65.000		-65.000	-34.532,00	-30.468,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-65.000	0	-65.000	-34.532,00	-30.468,00
VUOSIKATE	-65.000	0	-65.000	-34.532,00	-30.468,00

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TILIKAUDEN TULOS	-65.000	0	-65.000	-34.532,00	-30.468,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-65.000	0	-65.000	-34.532,00	-30.468,00
MUU SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	92.000		92.000	54.682,57	37.317,43
TOIMINTAKULUT	-260.000		-260.000	-227.437,09	-32.562,91
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
VIOSIKATE	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
TILIKAUDEN TULOS	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-168.000	0	-168.000	-172.754,52	4.754,52
SIVISTYSTOIMENLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	233.260		233.260	214.801,77	18.458,23
TOIMINTAKULUT	-3.682.020	115.000	-3.567.020	-3.213.009,08	-354.010,92
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3.448.760	115.000	-3.333.760	-2.998.207,31	-335.552,69
VIOSIKATE	-3.448.760	115.000	-3.333.760	-2.998.207,31	-335.552,69
Poistot ja arvonalentumiset	-13.410		-13.410	-14.091,64	681,64
TILIKAUDEN TULOS	-3.462.170	115.000	-3.347.170	-3.012.298,95	-334.871,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3.462.170	115.000	-3.347.170	-3.012.298,95	-334.871,05
SIVISTYSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-41.170		-41.170	-37.869,92	-3.300,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
VIOSIKATE	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
TILIKAUDEN TULOS	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41.170	0	-41.170	-37.869,92	-3.300,08
PERUSOPETUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	212.980		212.980	192.563,85	20.416,15
TOIMINTAKULUT	-2.804.240	84.400	-2.719.840	-2.450.429,34	-269.410,66
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.591.260	84.400	-2.506.860	-2.257.865,49	-248.994,51
VIOSIKATE	-2.591.260	84.400	-2.506.860	-2.257.865,49	-248.994,51
Poistot ja arvonalentumiset	-6.140		-6.140	-6.140,28	0,28
TILIKAUDEN TULOS	-2.597.400	84.400	-2.513.000	-2.264.005,77	-248.994,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.597.400	84.400	-2.513.000	-2.264.005,77	-248.994,23
ESIOPETUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT				1.848,53	-1.848,53
TOIMINTAKULUT	-178.010	19.400	-158.610	-168.681,60	10.071,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
VIOSIKATE	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
TILIKAUDEN TULOS	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-178.010	19.400	-158.610	-166.833,07	8.223,07
YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-96.810		-96.810	-94.437,58	-2.372,42
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42

Toteutumavertailu

EUR 115

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
VUOSIKATE	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42
TILIKAUDEN TULOS	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-96.810	0	-96.810	-94.437,58	-2.372,42
KULTTUURITOIMI					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	1.900		1.900	2.864,78	-964,78
TOIMINTAKULUT	-258.180	6.200	-251.980	-221.480,06	-30.499,94
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
VUOSIKATE	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
TILIKAUDEN TULOS	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-256.280	6.200	-250.080	-218.615,28	-31.464,72
VAPAA-AIKATOIMI					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	18.380		18.380	17.524,61	855,39
TOIMINTAKULUT	-303.610	5.000	-298.610	-240.110,58	-58.499,42
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-285.230	5.000	-280.230	-222.585,97	-57.644,03
VUOSIKATE	-285.230	5.000	-280.230	-222.585,97	-57.644,03
Poistot ja arvonalentumiset	-7.270		-7.270	-7.951,36	681,36
TILIKAUDEN TULOS	-292.500	5.000	-287.500	-230.537,33	-56.962,67
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-292.500	5.000	-287.500	-230.537,33	-56.962,67
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	34.000		34.000	48.080,76	-14.080,76
TOIMINTAKULUT	-100.710	9.000	-91.710	-82.799,83	-8.910,17
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-66.710	9.000	-57.710	-34.719,07	-22.990,93
VUOSIKATE	-66.710	9.000	-57.710	-34.719,07	-22.990,93
Poistot ja arvonalentumiset	-2.490		-2.490	-3.733,08	1.243,08
TILIKAUDEN TULOS	-69.200	9.000	-60.200	-38.452,15	-21.747,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-69.200	9.000	-60.200	-38.452,15	-21.747,85
RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	34.000		34.000	48.080,76	-14.080,76
TOIMINTAKULUT	-100.710	9.000	-91.710	-82.799,83	-8.910,17
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-66.710	9.000	-57.710	-34.719,07	-22.990,93
VUOSIKATE	-66.710	9.000	-57.710	-34.719,07	-22.990,93
Poistot ja arvonalentumiset	-2.490		-2.490	-3.733,08	1.243,08
TILIKAUDEN TULOS	-69.200	9.000	-60.200	-38.452,15	-21.747,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-69.200	9.000	-60.200	-38.452,15	-21.747,85
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	2.145.560		2.145.560	2.049.662,94	95.897,06
TOIMINTAKULUT	-1.902.420	60.000	-1.842.420	-1.796.746,33	-45.673,67
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	243.140	60.000	303.140	252.916,61	50.223,39
Rahoitustuotot ja -kulut	-13.500		-13.500	-6.540,33	-6.959,67
VUOSIKATE	229.640	60.000	289.640	246.376,28	43.263,72
Poistot ja arvonalentumiset	-274.710		-274.710	-284.187,59	9.477,59
TILIKAUDEN TULOS	-45.070	60.000	14.930	-37.811,31	52.741,31

Toteutumavertailu

EUR 116

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-45.070	60.000	14.930	-37.811,31	52.741,31
HALLINTO-JA SUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	100		100	2.440,82	-2.340,82
TOIMINTAKULUT	-133.520	1.000	-132.520	-128.046,60	-4.473,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
VOOSIKATE	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
TILIKAUDEN TULOS	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-133.420	1.000	-132.420	-125.605,78	-6.814,22
YHDYSKUNTASUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
VOOSIKATE	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
TILIKAUDEN TULOS	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-34.360	10.000	-24.360	-36.983,02	12.623,02
LIIKENNEVÄYLÄT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-80.920	3.000	-77.920	-71.563,62	-6.356,38
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-80.920	3.000	-77.920	-71.563,62	-6.356,38
VOOSIKATE	-80.920	3.000	-77.920	-71.563,62	-6.356,38
Poistot ja arvonalentumiset	-50.720		-50.720	-50.551,72	-168,28
TILIKAUDEN TULOS	-131.640	3.000	-128.640	-122.115,34	-6.524,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-131.640	3.000	-128.640	-122.115,34	-6.524,66
JÄTEHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	56.000		56.000	42.764,20	13.235,80
TOIMINTAKULUT	-53.800		-53.800	-62.333,65	8.533,65
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	2.200	0	2.200	-19.569,45	21.769,45
VOOSIKATE	2.200	0	2.200	-19.569,45	21.769,45
Poistot ja arvonalentumiset	-2.530		-2.530	-1.627,92	-902,08
TILIKAUDEN TULOS	-330	0	-330	-21.197,37	20.867,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-330	0	-330	-21.197,37	20.867,37
PUISTOT JA YLEISET ALUEET					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-31.930	12.000	-19.930	-18.288,19	-1.641,81
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31.930	12.000	-19.930	-18.288,19	-1.641,81
VOOSIKATE	-31.930	12.000	-19.930	-18.288,19	-1.641,81
Poistot ja arvonalentumiset	-5.800		-5.800	-6.720,96	920,96
TILIKAUDEN TULOS	-37.730	12.000	-25.730	-25.009,15	-720,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37.730	12.000	-25.730	-25.009,15	-720,85
TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	1.134.840		1.134.840	1.085.015,42	49.824,58
TOIMINTAKULUT	-944.690	24.000	-920.690	-885.912,45	-34.777,55
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	190.150	24.000	214.150	199.102,97	15.047,03
VOOSIKATE	190.150	24.000	214.150	199.102,97	15.047,03
Poistot ja arvonalentumiset	-167.190		-167.190	-170.613,63	3.423,63

Toteutumavertailu

EUR 117

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
TILIKAUDEN TULOS	22.960	24.000	46.960	28.489,34	18.470,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	22.960	24.000	46.960	28.489,34	18.470,66
MUUT TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	341.480		341.480	341.163,34	316,66
TOIMINTAKULUT	-365.530		-365.530	-364.225,24	-1.304,76
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
VOOSIKATE	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
TILIKAUDEN TULOS	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24.050	0	-24.050	-23.061,90	-988,10
MAA-JA METSÄTILAT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	410.200		410.200	340.547,38	69.652,62
TOIMINTAKULUT	-40.700	10.000	-30.700	-28.034,34	-2.665,66
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
VOOSIKATE	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
TILIKAUDEN TULOS	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	369.500	10.000	379.500	312.513,04	66.986,96
SISÄINEN PALVELUTOIMINTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	11.850		11.850	6.302,36	5.547,64
TOIMINTAKULUT	-32.050		-32.050	-26.804,68	-5.245,32
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-20.200	0	-20.200	-20.502,32	302,32
VOOSIKATE	-20.200	0	-20.200	-20.502,32	302,32
Poistot ja arvonalentumiset				-9.060,00	9.060,00
TILIKAUDEN TULOS	-20.200	0	-20.200	-29.562,32	9.362,32
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20.200	0	-20.200	-29.562,32	9.362,32
MUU LIIKETOIMINTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	3.690		3.690	4.744,69	-1.054,69
TOIMINTAKULUT	-3.690		-3.690	-2.773,30	-916,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		1.971,39	-1.971,39
VOOSIKATE	0	0		1.971,39	-1.971,39
TILIKAUDEN TULOS	0	0		1.971,39	-1.971,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		1.971,39	-1.971,39
VESIHUOLTOLAITOS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	187.400		187.400	226.684,73	-39.284,73
TOIMINTAKULUT	-181.230		-181.230	-171.781,24	-9.448,76
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	6.170	0	6.170	54.903,49	-48.733,49
Rahoitustuotot ja -kulut	-13.500		-13.500	-6.540,33	-6.959,67
VOOSIKATE	-7.330	0	-7.330	48.363,16	-55.693,16
Poistot ja arvonalentumiset	-48.470		-48.470	-45.613,36	-2.856,64
TILIKAUDEN TULOS	-55.800	0	-55.800	2.749,80	-58.549,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-55.800	0	-55.800	2.749,80	-58.549,80

Toteutumavertailu

EUR 118

Ulkoinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
091010 Maa- ja vesialueet					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-150.000		-150.000	-30.000,00	-120.000,00
INVESTOINTIMENOT	-150.000		-150.000	-30.000,00	-120.000,00
INVESTOINTITULOT					
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI	6.000		6.000	6.590,09	-590,09
INVESTOINTITULOT	6.000		6.000	6.590,09	-590,09
INVESTOINNIT NETTO	-144.000	0	-144.000	-23.409,91	-120.590,09
091020 Asunto-osakkeet					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-250.000		-250.000		-250.000,00
INVESTOINTIMENOT	-250.000		-250.000		-250.000,00
INVESTOINNIT NETTO	-250.000	0	-250.000	0	-250.000,00
091030 Metsäliiton osuudet					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-500		-500	-9.768,84	9.268,84
INVESTOINTIMENOT	-500		-500	-9.768,84	9.268,84
INVESTOINNIT NETTO	-500	0	-500	-9.768,84	9.268,84
091031 Kuntarahoituksen osakkeet					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT		-7.098	-7.098	-7.098,00	
INVESTOINTIMENOT		-7.098	-7.098	-7.098,00	
INVESTOINNIT NETTO	0	-7.098	-7.098	-7.098,00	
091040 Pitkävaikutteiset menot					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-137.500		-137.500	-137.500,00	
INVESTOINTIMENOT	-137.500		-137.500	-137.500,00	
INVESTOINNIT NETTO	-137.500	0	-137.500	-137.500,00	
092020 Päiväkoti/Sonera					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-71.716,81	71.716,81
MUUT INVESTOINTIMENOT	-50.000		-50.000		-50.000,00
INVESTOINTIMENOT	-50.000		-50.000	-71.716,81	21.716,81
INVESTOINNIT NETTO	-50.000	0	-50.000	-71.716,81	21.716,81
092021 Vanhainkoti/sprinklaus					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000		-100.000,00
INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000		-100.000,00
INVESTOINNIT NETTO	-100.000	0	-100.000	0	-100.000,00
093010 Koulukeskuksen kentän teknurmi					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-10.343,37	10.343,37
MUUT INVESTOINTIMENOT	-55.000		-55.000		-55.000,00
INVESTOINTIMENOT	-55.000		-55.000	-10.343,37	-44.656,63
INVESTOINTITULOT					
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	15.000		15.000	4.200,00	10.800,00
INVESTOINTITULOT	15.000		15.000	4.200,00	10.800,00
INVESTOINNIT NETTO	-40.000	0	-40.000	-6.143,37	-33.856,63
093020 Urheilukentän korjaus					

Toteutumavertailu

EUR 119

Ulkoinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-47.135,15	47.135,15
MUUT INVESTOINTIMENOT	-50.000		-50.000		-50.000,00
INVESTOINTIMENOT	-50.000		-50.000	-47.135,15	-2.864,85
INVESTOINTITULOT					
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN	14.000		14.000	10.000,00	4.000,00
INVESTOINTITULOT	14.000		14.000	10.000,00	4.000,00
INVESTOINNIT NETTO	-36.000	0	-36.000	-37.135,15	1.135,15
093030 Kankaisten koulun lämmityskattila					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-24.172,54	24.172,54
MUUT INVESTOINTIMENOT	-25.000		-25.000		-25.000,00
INVESTOINTIMENOT	-25.000		-25.000	-24.172,54	-827,46
INVESTOINNIT NETTO	-25.000	0	-25.000	-24.172,54	-827,46
094010 Liikenneväylät					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-52.658,86	52.658,86
MUUT INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000		-100.000,00
INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000	-52.658,86	-47.341,14
INVESTOINNIT NETTO	-100.000	0	-100.000	-52.658,86	-47.341,14
094020 Harjun alueen vesih.rakentaminen					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-138.684,31	138.684,31
MUUT INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000		-100.000,00
INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000	-138.684,31	38.684,31
INVESTOINTITULOT					
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN				20.000,00	-20.000,00
INVESTOINTITULOT				20.000,00	-20.000,00
INVESTOINNIT NETTO	-100.000	0	-100.000	-118.684,31	18.684,31
094021 Jäteveden puhdistamon II-vaihe					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-8.749,17	8.749,17
MUUT INVESTOINTIMENOT	-15.000		-15.000		-15.000,00
INVESTOINTIMENOT	-15.000		-15.000	-8.749,17	-6.250,83
INVESTOINNIT NETTO	-15.000	0	-15.000	-8.749,17	-6.250,83
094022 Vesihuollon rakentaminen					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-37.044,50	37.044,50
MUUT INVESTOINTIMENOT	-31.000		-31.000		-31.000,00
INVESTOINTIMENOT	-31.000		-31.000	-37.044,50	6.044,50
INVESTOINNIT NETTO	-31.000	0	-31.000	-37.044,50	6.044,50
094031 Kunnan traktori					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-45.000		-45.000	-45.300,00	300,00
INVESTOINTIMENOT	-45.000		-45.000	-45.300,00	300,00
INVESTOINNIT NETTO	-45.000	0	-45.000	-45.300,00	300,00
094032 Uimarannan pukukoppi					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000		-30.000,00

Toteutumavertailu

EUR 120

Ulkoinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000		-30.000,00
INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	-30.000	0	-30.000,00
Yhteensä					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-390.504,71	390.504,71
MUUT INVESTOINTIMENOT	-1.139.000	-7.098	-1.146.098	-229.666,84	-916.431,16
INVESTOINTIMENOT	-1.139.000	-7.098	-1.146.098	-620.171,55	-525.926,45
INVESTOINTITULOT					
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI	6.000		6.000	6.590,09	-590,09
RAHOITUSOSUudet INVESTOINTEIHIN	29.000		29.000	34.200,00	-5.200,00
INVESTOINTITULOT	35.000		35.000	40.790,09	-5.790,09
INVESTOINNIT NETTO	-1.104.000	-7.098	-1.111.098	-579.381,46	-531.716,54

Toteutumavertailu

EUR 121

Ulkoinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
RAHOITUSLASKELMA					
KASSAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT					
TULORAHOITUS					
VUOSIKATE	-690.230	334.200	-356.030	-455.621,09	99.591,09
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT					
Pakolliset varaukset				-7.221,02	7.221,02
Muut oikaisut	-59.700		-59.700	-74.605,91	14.905,91
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-59.700		-59.700	-81.826,93	22.126,93
TULORAHOITUS	-749.930	334.200	-415.730	-537.448,02	121.718,02
INVESTOINNIT					
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-1.139.000	-7.098	-1.146.098	-620.171,55	-525.926,45
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	29.000		29.000	34.200,00	-5.200,00
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTITULOT					
KÄYTTÖMAISUUDEN VARS.MYYNTITULO	6.000		6.000	6.590,09	-590,09
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTIVOITOT	59.700		59.700	74.605,91	-14.905,91
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTITULOT	65.700		65.700	81.196,00	-15.496,00
INVESTOINNIT	-1.044.300	-7.098	-1.051.398	-504.775,55	-546.622,45
KASSAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT	-1.794.230	327.102	-1.467.128	-1.042.223,57	-424.904,43
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA					
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	1.680.000		1.680.000	1.000.000,00	680.000,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-145.000		-145.000	-145.000,00	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS				250.000,00	-250.000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1.535.000		1.535.000	1.105.000,00	430.000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS				2.730,09	-2.730,09
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS				430,51	-430,51
LYHYTAIKAISTEN SAAMISTEN MUUTOS				-20.605,89	20.605,89
KOROTT. PITKÄ- JA LYHYTAIK.VELKOJEN MUUT				153.805,41	-153.805,41
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				136.360,12	-136.360,12
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA	1.535.000		1.535.000	1.241.360,12	293.639,88
KASSAVAROJEN MUUTOS	-259.230	327.102	67.872	199.136,55	-131.264,55
KASSAVARAT 31.12.				1.166.424,39	-1.166.424,39
KASSAVARAT 1.1.				967.287,84	-967.287,84
KASSAVAROJEN MUUTOS	0	0		199.136,55	-199.136,55

Toteutumavertailu

EUR 122

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2009 - 31.12.2009

	Budjetti 2009	Bu-muutos 2009	Budjetti + muutos	Toteutuma 2009 01-12	Poikkeama
Rahoitus					
Kunnan tulovero	5.131.800		5.131.800	5.035.711,80	96.088,20
Kiinteistövero	300.000		300.000	317.955,26	-17.955,26
Osuus yhteisöveron tuotosta	550.000		550.000	392.699,43	157.300,57
Yleinen valtionosuus	138.260		138.260	177.168,00	-38.908,00
Sosiaali- ja terveydenhuol. valtionosuus	4.020.370		4.020.370	3.947.767,00	72.603,00
Kunnan opetus- ja kult.toim. valtionos.	561.980		561.980	578.459,00	-16.479,00
Rahoitusavustus				201.000,00	-201.000,00
Maksuliikennetilien korot	8.000		8.000	1.704,74	6.295,26
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	32.000		32.000	35.722,20	-3.722,20
Verotilitysten korot ja korotukset	5.000		5.000		5.000,00
Viivästyskorkotulot	1.000		1.000	454,63	545,37
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä				4.318,60	-4.318,60
Muut rahoitustuotot	500		500	2,90	497,10
Korvaus jäännöspääomasta	13.500		13.500	6.540,33	6.959,67
Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	-82.100		-82.100	-38.198,55	-43.901,45
Maksuliikennetilien korot				-287,34	287,34
Verotilitysten korot	-5.000		-5.000	-7.370,73	2.370,73
Viivästyskorot ja korotukset	-200		-200	517,00	-717,00
Luottoprovisiot	-1.000		-1.000	-1.206,74	206,74
Luottotappiot	-1.000		-1.000		-1.000,00
Perintäkulut	-500		-500	-116,13	-383,87
Muut rahoituskulut	-200		-200	-1.886,66	1.686,66
Poistoeron vähennys (+)	21.444		21.444	21.443,96	0,04
yhteensä	10.693.854	0	10.693.854	10.672.398,70	21.455,30

Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA
ULKOINEN

	1.1.-31.12.2009		1.1.-31.12.2008	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	857 411,42		896 158,45	
Maksutuotot	497 624,12		455 345,76	
Tuet ja avustukset	197 827,67		258 862,61	
Muut toimintatuotot	420 842,76	1 973 705,97	457 095,34	2 067 462,16
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	4 624 165,98		4 409 887,47	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	1 081 185,83		1 020 380,30	
Muut henkilösivukulut	275 581,94		278 307,64	
Palvelujen ostot	5 409 105,61		5 335 168,07	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	779 321,66		798 097,53	
Avustukset	832 486,25		856 055,11	
Muut toimintakulut	71 887,40	13 073 734,67	105 355,76	12 803 251,88
Toimintakate		-11 100 028,70		-10 735 789,72
Verotulot		5 746 366,49		5 822 624,49
Valtionosuudet		4 904 394,00		4 550 879,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 704,74		11 787,88	
Muut rahoitustuotot	40 498,33		36 614,86	
Korkokulut	-38 485,89		-46 080,90	
Muut rahoituskulut	-10 070,06	-6 352,88	-8 448,46	-6 126,62
Vuosikate		-455 621,09		-368 412,85
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-312 506,77		-301 849,11	
Arvonalentumiset		-312 506,77		-301 849,11
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		-768 127,86		-670 261,96
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		21 443,96		21 443,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-746 683,90		-648 818,08

TULOSLASKELMA
Ulkoiset ja sisäiset

	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 707 160,09	1 704 665,55	
Maksutuotot	497 624,12	455 345,76	
Tuet ja avustukset	197 827,67	258 862,61	
Muut toimintatuotot	<u>1 096 203,17</u>	<u>1 154 978,72</u>	<u>3 573 852,64</u>
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	4 624 165,98	4 409 887,47	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	1 081 185,83	1 020 380,30	
Muut henkilösivukulut	275 581,94	278 307,64	
Palvelujen ostot	6 249 105,62	6 135 498,98	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	789 070,32	806 273,72	
Avustukset	832 486,25	856 055,11	
Muut toimintakulut	<u>747 247,81</u>	<u>14 598 843,75</u>	<u>14 309 642,36</u>
Toimintakate	-11 100 028,70	-10 735 789,72	
Verotulot	5 746 366,49	5 822 624,49	
Valtionosuudet	4 904 394,00	4 550 879,00	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1 704,74	11 787,88	
Muut rahoitustuotot	47 038,66	50 605,50	
Korkokulut	-38 485,89	-46 080,90	
Muut rahoituskulut	<u>-16 610,39</u>	<u>-22 439,10</u>	<u>-6 126,62</u>
Vuosikate	-455 621,09	-368 412,85	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-312 506,77	-301 849,11	
Arvonalentumiset	<u>-312 506,77</u>	<u>-301 849,11</u>	
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	-768 127,86	-670 261,96	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 443,96	21 443,88	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-746 683,90	-648 818,08	

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2009		1.1.-31.12.2008	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-455 621,09		-368 412,85	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-81 826,93</u>	-537 448,02	<u>-77 970,14</u>	<u>-446 382,99</u>
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-620 171,55		-273 138,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 200,00		6 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>81 196,00</u>	<u>-504 775,55</u>	<u>173 504,08</u>	<u>-93 634,12</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>-1 042 223,57</u>		<u>-540 017,11</u>
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			-15 100,00	
Antolainasaamisten vähennykset			<u>12 859,71</u>	<u>-2 240,29</u>
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	1 000 000,00		850 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-145 000,00		-180 525,48	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>250 000,00</u>	1 105 000,00	<u>150 000,00</u>	819 474,52
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 730,09		1 347,77	
Vaihto-omaisuuden muutos	430,51		-1 692,01	
Saamisten muutos	-20 605,89		-29 922,81	
Korottomien velkojen muutos	<u>153 805,41</u>	<u>136 360,12</u>	<u>103 403,74</u>	<u>73 136,69</u>
Rahoituksen rahavirta		<u>1 241 360,12</u>		<u>890 370,92</u>
Rahavarojen muutos		199 136,55		350 353,81
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 166 424,39		967 287,84	
Rahavarat 1.1.	<u>967 287,84</u>	<u>199 136,55</u>	<u>616 934,03</u>	<u>350 353,81</u>

TASE

VASTAAVAA	2009	2008
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Tietokoneohjelmat	13 480,19	17627,99
2. Muut pitkävaikuttiset menot	135 208,33	
	<u>148 688,52</u>	<u>17627,99</u>
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 251 597,12	1 228 187,21
2. Rakennukset	4 164 735,04	4 274 012,33
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	831 721,48	815 648,83
4. Koneet ja kalusto	61 700,53	43 670,48
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	473 116,23	302 404,23
	<u>6 782 870,40</u>	<u>6 663 923,08</u>
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	947 665,50	930 798,66
2. Muut lainasaamiset	206 203,62	206 203,62
	<u>1 153 869,12</u>	<u>1 137 002,28</u>
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	33 317,27	55 254,45
	<u>33 317,27</u>	<u>55 254,45</u>
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	15 855,00	16 285,51
	<u>15 855,00</u>	<u>16 285,51</u>
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	318 820,54	300 004,36
2. Lainasaamiset	12 000,00	
3. Muut saamiset	16 834,70	13 156,33
4. Siirtosaamiset	116 624,01	130 512,67
	<u>464 279,25</u>	<u>443 673,36</u>
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	36 736,98	35 859,13
	<u>36 736,98</u>	<u>35 859,13</u>
IV Rahat ja pankkisaamiset	<u>1 129 687,41</u>	<u>931 428,71</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>9 765 303,95</u></u>	<u><u>9 301 054,51</u></u>

TASE

VASTATTAVAA	2009	2008
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	5 568 389,50	5 568 389,50
II Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	-529 859,40	118 958,68
IIITilikauden ylijäämä(alijäämä)	-746 683,90	-648 818,08
	<u>4 291 846,20</u>	<u>5 038 530,10</u>
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	655 828,36	677 272,32
	<u>655 828,36</u>	<u>677 272,32</u>
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. Muut pakolliset varaukset	160 963,83	168 184,85
	<u>160 963,83</u>	<u>168 184,85</u>
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	33 316,37	51 803,97
2. Muut toimeksiantojen pääomat	68,28	787,77
	<u>33 384,65</u>	<u>52 591,74</u>
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 759 999,92	1 005 000,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä		
	<u>1 759 999,92</u>	<u>1 005 000,00</u>
II Lyhytaikainen		
1. Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 095 000,08	745 000,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Saadut ennakot	45 368,28	32 447,11
4. Ostovelat	780 218,97	653 849,20
5. Muut velat	250 294,55	233 697,68
6. Siirtovelat	692 399,11	694 481,51
	<u>2 863 280,99</u>	<u>2 359 475,50</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>9 765 303,95</u>	<u>9 301 054,51</u>

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2009	2008
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 584 420,23	9 182 437,96
Aineettomat hyödykkeet	242 229,04	90 907,73
Aineettomat oikeudet	107 020,71	90 907,73
Muut pitkävaikutteiset menot	135 208,33	
Aineelliset hyödykkeet	9 021 897,95	8 784 811,44
Maa- ja vesialueet	1 303 753,85	1 289 358,92
Rakennukset	5 932 982,17	5 948 869,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	891 726,74	882 762,71
Koneet ja kalusto	317 774,30	274 815,03
Muut aineelliset hyödykkeet	29 972,63	29 957,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	545 688,26	359 047,46
Sijoitukset	320 293,24	306 718,79
Osakkuusyhteisöosuudet	76 843,85	73 363,85
Muut osakkeet ja osuudet	235 549,39	222 685,82
Muut lainasaamiset	7 900,00	10 669,12
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	105 018,94	121 204,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 903 603,88	2 810 837,33
Vaihto-omaisuus	79 576,84	75 203,09
Saamiset	1 452 084,18	1 512 197,27
Pitkäaikaiset saamiset	2 098,35	
Lyhytaikaiset saamiset	1 449 985,83	1 512 197,27
Rahoitusarvopaperit	42 705,90	43 137,87
Rahat ja pankkisaamiset	1 329 236,96	1 180 299,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 593 043,05	12 114 480,13

VASTATTAVAA	2009	2008
OMA PÄÄOMA	4 556 522,34	5 298 884,54
Peruspääoma	5 568 319,68	5 568 389,97
Arvonkorotusrahasto	1 368,17	1 634,63
Muut omat rahastot	199 755,90	224 632,32
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-522 010,41	181 095,05
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-690 911,00	-676 867,43
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	773 079,07	753 828,58
Poistoero	718 833,50	677 544,66
Vapaaehtoiset varaukset	54 245,57	76 283,92
PAKOLLISET VARAUKSET	225 697,35	237 255,35
Muut pakolliset varaukset	225 697,35	237 255,35
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	107 088,55	123 299,70
VIERAS PÄÄOMA	6 930 655,74	5 701 211,96
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 687 855,09	1 881 933,64
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	34 458,55	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 171 135,41	826 341,19
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 037 206,69	2 992 937,13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>12 593 043,05</u>	<u>12 114 480,13</u>

Kunnan ja konsernin liitetiedot

Toivakan kunta

Tilinpäätöksen liitetiedot

2009

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
osuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mu-
kaan. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa koh-
dassa suunnitelmapoistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alempan ar-
voon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryt-
tämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno- tai sitä
alemman todennäköisen hankintameno- ja todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno-.

Edellistä tilikautta koskevat tiedot

Liitetietojen vuoden 2008 vertailutiedot on muutettu uuden Yleisohjeen kunnan
tilinpäätöksen liitetiedoista mukaisiksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kunnan konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen. Kuntalain 68 a §:n vaatimukset laajem-
man konsernitilinpäätöksen tekemiseen eivät täytyneet vuonna 2009.

Kunnan konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisö ja kuntayhtymät joissa kunta on
jäsenä.

Tytäryhteisön tase on yhdistetty kunnan taseeseen rivi riviltä.
Kuntayhtymät on yhdistetty konsernitaseeseen peruspääomaosuuden suhteessa.
Osakkuusyhteisö As.Oy Toivakan Metsätalo on jätetty yhdistelemättä koska tilinpäätöstietoja vuodelta 2009 ei ole saatu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisön sekä kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisön aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu vuodelta 2009 tilikauden yli-/alijäämän oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Liitetietojen vuoden 2008 vertailutiedot on muutettu uuden Yleisohjeen kunnan tilinpäätöksen liitetiedoista mukaisiksi.

Kirjaustason taseet puuttuu Kuntayhtymien aineistoista, joten saamisia ja velkoja ei voinut eritellä tarkasti.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän tilinpäätökseen 31.12.2008 on lisätty 1.1.2009 Jämsän seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymästä siirtyneet tase-erät.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain:

	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Kunnanhallitus (vaalit, yleish. ym.)			105 622	98 661
Maaseutu- ja elinkeinotoimi			34 361	51 095
Sosiaali- ja terveystoimi			738 809	777 535
Opetus- ja kulttuuritoimi			54 251	47 714
Ympäristötoimi			48 081	43 459
Tekninen toimi			992 581	1 048 999
<i>Kunnan toimintatuotot yhteensä</i>			<i>1 973 705</i>	<i>2 067 463</i>

Konsernin toimintatuotot kohta jää tyhjäksi koska ei tehdä konsernin tuloslaskelmaa.

Verotulot eriteltyinä

	2009	2008
Kunnan tulovero	5 035 712	5 012 592
Osuus yhteisöveron tuotosta	392 699	518 513
Kiinteistövero	317 955	291 519
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>5 746 366</i>	<i>5 822 624</i>

Valtionosuuksien erittely

	2 009	2 008
Laskennalliset valtionosuudet		
Yleinen valtionosuus	177 168	140 292
Sosiaali-ja terveydenhuollon valtionosuus	3947767	3 722 625
Opetus-ja kulttuuritoimen valtionosuus	578459	687 962
<i>Laskennalliset valtionosuudet yhteensä</i>	<i>4 703 394</i>	<i>4 550 879</i>
Harkinnanvarainen rahoitusavustus	201 000	
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>4 904 394</i>	<i>4 550 879</i>

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman mukaan.

Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5 v	
Maa-ja vesialueet	Tasapoisto	40 v	
Asuinrakennukset	Tasapoisto	40 v	
Tehdas-ja tuotantorak.	Tasapoisto	30 v	
Muut rakennukset	Tasapoisto	30 v	
Maa-ja vesirakenteet	Jäännösarvopoisto		15 %
Vesi-ja viemäriverkosto	Jäännösarvopoisto		7 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitt.	Jäännösarvopoisto		15 %
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	5 v	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa		

Pienhankintaraja on 8409 euroa. Sitä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan kuluksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2008-2012

Suunnitelman mukaiset poistot	331 369
Poistonalaisten investointien omahankintameno	779 062
Ero (€)	-447 693
Ero %	-57

Investointi-ja poistotason poikkeama johtuu tarkastelujakson vuoden 2010 suurista investointimenoista.

Poistosuunnitelman tarkistaminen ei ole tarpeen tarkastelujaksolla.

Selvitys kuluihin ja tuottoihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset

		Konserni		Kunta	
		2009	2008	2009	2008
Pakolliset varaukset	1.1.2009	237 255		168 185	168 185
Vähennys tilikaudella		-11 558		-7 221	
Pakolliset varaukset	31.12.2009	225 697	237 255	160 964	168 185

Selvitys pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja tappioista

	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot			74 606	108 427
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot				
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>			<i>74 606</i>	<i>108 427</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot				27 093
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>				<i>27 093</i>

Konsernin tiedot jää tyhjäksi koska ei tehdä konsernin tuloslaskelmaa.

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisätyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2009	2008
Osinkotuotot	35 722	31 452
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	4 319	4 325
Yhteensä	40 041	35 777

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				
	Tietokoneohj.	Muut pitkä- vaik menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	17 627,99		17 627,99	1 228 187,21	4 274 012,33	815 648,83	43 670,48	6 361 518,85
Lisäykset tilik.aikana		137 500,00	137 500,00	30 000,00	71 716,81	113 875,90	45 300,00	230 892,71
Rahoitusosuudet tilikaudella								
Vähennykset tilik. aikana				-6 590,09				-6 590,09
Siirrot erien välillä								
Tilikauden poisto	-4 147,80	-2 291,67	-6 439,47		-180 994,10	-97 803,25	-27 269,95	-306 067,30
Arvonlennukset ja niiden palaut.								
Poistamaton hankintameno 31.12.	13 480,19	135 208,33	148 688,52	1 251 597,12	4 164 735,04	831 721,48	61 700,53	6 309 754,17
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	13 480,19	135 208,33	148 688,52	1 251 597,12	4 164 735,04	831 721,48	61 700,53	6 309 754,17

	Omais 31.12.	Tilik. Poistot
Aineettomat hyödykkeet	148 688,52	
Aineelliset hyödykkeet	6 309 754,17	306 067,30
	<u>6 458 442,69</u>	<u>306 067,30</u>
Keskeneräiset hankinnat	473 116,23	

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Oksakkeet ja osuudet

	Konserni- yhtiöt	Kuntayh- tymäos. yht.osuudet	Osakkuus- yht.osuudet	Muut osak. ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1	20 855	644 799	65 291	199 853	930 798
Lisäykset				16 867	16 867
Vähennykset					
Hankintameno 31.12	20 855	644 799	65 291	216 720	947 665

Lainasaamiset

	Saamiset kons.yhtiö	Saamiset muut yht.	Yhteensä
Hankintameno 1.1	198 304	7900	206 204
Lisäykset			
Vähennykset			
Hankintameno 31.12	198 304	7900	206 204

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1	Lisäykset tilik.	Vähennyks. tilik.	Tasearvo 31.12	Kunnan os kuntayhty- män perusp.	Ero
K-S Sair.hoitp.ky	413 276			413 276	417 283	4 007

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus	Konser. omistus.	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomas- ta	vieraasta pääomas- ta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Toivakanhaka	Toivakka	100 %	100 %	12	796	-6
Kuntayhtymät						
Jyväskylän koul.ky	Jyväskylä	1,0529 %	1,0529 %	594	165	26
Palokan terveyd.ky	Jyväskylä	10 %	10 %	73	646	
K-S Sairaanhoidp.ky	Jyväskylä	0,87 %	0,87 %	493	1544	72
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,70 %	0,70 %	12	4	
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Toivakan Metsätalo		25 %	25 %			

Muut asunto-osakeyhtiöt
 As Oy Porvaripuisto Toivakka
 As Oy Toivakan
 Kotipesä Toivakka
 As Oy Porvarinkan-
 gas Toivakka
 As Oy Toivak.Vakka Toivakka

Muut
 Toivakan vanhust.
 Kotisilta II Toivakka
 Toivakan vesih.Oy Toivakka

Saamisten erittely

	2009		2008	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		30 438		7 201
Lainasaamiset	198 304		198 304	
Saamiset kyntayhtymiltä joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset		3 750		2 791
Saamiset osakkuus-sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		1 240		2 792
Lainasamiset	7 900		7 900	
Myyntisaamiset muilta		283 393		287 220
Lainasaamiset muilta		12 000		
Muut saamiset muilta		16 834		13156
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>206 204</i>	<i>347 655</i>	<i>206 204</i>	<i>313 160</i>
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	3 449	3 800	439	3 433
Kelan korvaus työterveyshuollosta	24 906	20 525	17 525	15 825
Työllistämistuet	5 759	10 850	5 759	10 850
Muut siirtosaamiset	299 257	276 374	92 901	100 405
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>333 371</i>	<i>311 549</i>	<i>116 624</i>	<i>130 513</i>

Rahoitusarvopaperit

	1.1	Lisäys	31.12
Osakkeet ja osuudet	35 859	878	36 737

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Peruspääoma 1.1.	5 568 389,97	5 568 368,72	5 568 389,50	5 568 389,50
Lisäykset		21,25		
Vähennykset	-70,29			
Peruspääoma 31.12	5 568 319,68	5 568 389,97	5 568 389,50	5 568 389,50
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 634,63	1 634,63		
Lisäykset				
Vähennykset	-266,46			
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 368,17	1 634,63		
Muut omat rahastot	224 632,32	200 667,11		
Vahinkorahaston pääoma 1.1				
Siirrot rahastoon		23 965,21		
Siirrot rahastosta	-24 876,42			
Vahinkorahaston pääoma				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	199 755,90	224 632,32		
Edellisten tilikausien yli./alijäämä 1.1	-522 010,41	181 095,05	-529 859,40	-30,41
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien yli./alijäämä 31.12	-522 010,41	181 095,05	-529 859,40	118 989,09
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-690 911,00	-676 867,43	-746 683,90	-648 818,08
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>4 556 522,34</i>	<i>5 298 884,54</i>	<i>4 291 846,20</i>	<i>5 038 530,10</i>

Pitkäaikaiset velat

	2009	2008
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 760 000	1 005 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>1 760 000</i>	<i>1 005 000</i>

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Muut pakolliset varaukset				
Kaatopaikan lopetus	160 964	168 185	160 964	168 185
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	57 448	59 638		
Muut varaukset	7 285	9 432		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>225 697</i>	<i>237 255</i>	<i>160 964</i>	<i>168 185</i>

Pitkä ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2009		2008	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat		417 837		265 379
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		417 837		265 379

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	536 467	326 038	250 295	233 698
<i>Muut velat yhteensä</i>	536 467	326 038	250 295	233 698

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	45 368	32 447	45 368	32 447
Menojäämät				
Paikkojen ja henkilösivuk.jaksotukset	1 092 850	977 188	549 038	509 633
Korkojaksotukset	1786	481	652	481
Muut menojäämät	588 717	480 921	142 709	184 368
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	1 683 353	1 458 590	692 399	694 482
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	1 683 353	1 458 590	692 399	694 482

Elatusturvan takautumissaatava

		2009	2008
Kunnan takautumissaatava	1.1	67 193	96 595
Lisäykset tilikautena		14 871	
Vähennykset tilikautena		-10 518	
Perinnästä poistettu		-10 853	30 696
<i>Kunnan takautumissaatava</i>	<i>31.12</i>	<i>60 693</i>	<i>67 193</i>
Kirjattu muihin saamisiin		14 249	8409

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Leasingvastuut	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
<i>Leasingvastuiden yhteismäärä (sis. alvi)</i>	26 141	31 153	21 528	27 704
Kunnan antamien lainojen takaukset	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2009	2008
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			16 818	16 818
Jäljellä oleva pääoma			16 818	16 818
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 865 862	1 297 680	1 865 862	1 297 680
Jäljellä oleva pääoma	689 101	608 269	689 101	608 269

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta

	2009	2008
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	5 903 543	4 738 034
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	5 166	4 461
<i>Yhteensä</i>	<i>5 908 709</i>	<i>4 742 495</i>

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2009	2008	2 009	2 008
Keskusvaraston velvoitevarasto	1 038	1 028		
Vuokravastuut	25 718	31 512		
<i>Yhteensä</i>	<i>26 756</i>	<i>32 540</i>		

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**Henkilöstön lukumäärä 31.12**

	2009	2008
Yleishallinto	9	9,5
Maaseututoimi	1	1
Sosiaali- ja terveystoimi	84	84
Opetus- ja kulttuuritoimi	47	46
Ympäristötoimi	1,5	1,5
Tekninen toimi	14	15
<i>Yhteensä</i>	<i>156,5</i>	<i>157</i>

Henkilöstökulut

	2009	2008
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 980 934	5 708 575
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	133	1 861
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>5 981 067</i>	<i>5 710 436</i>

Eriytetyt tilinpäätökset

Laskennallisesti eriytetty liiketoiminta

Toivakan kunnan vesilaitoksen tuloslaskelma

	2009	2008
Liikevaihto		
Myyntituotot (ulkoiset)	202 571,94	186 433,62
Myyntituotot (sisäiset)	23 993,82	19 265,20
Muut tuotot	118,97	
Aineet ja tarvikkeet	-32 274,36	-37 846,71
Palvelujen ostot		
ulkoiset	-62 405,04	-75 555,49
sisäiset	-5 623,92	-5 488,70
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-54 595,61	-49 259,05
Henkilösivukulut	-16 882,31	-15 786,78
Poistot	-45 613,36	-44 600,40
Liikeylijäämä/alijäämä	9 290,13	-22 838,31
Rahoitustulot ja -menot		
Korvaus jäännöspääomasta	-6 540,33	-13 990,64
Yli/alijäämä ennen varauksia	2 749,80	-36 828,95
Poistoeron lisäys/vähennys		
Vapaaehtoisen varausten		
lisäys/vähennys		
Tilikauden yli/alijäämä	2 749,80	-36 828,95

Laskennallisesti eriytetty liiketoiminta

Toivakan kunnan vesilaitoksen taselaskelma 2009

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT		OMA PÄÄOMA	
Aineelliset hyödykkeet		Jäännöspääoma	327 016,35
Maa-alueet	2 856,79	VIERAS PÄÄOMA	
Rakennukset	231 719,47	Pitkäaikainen	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	342 854,80	Lainat kot.tall.pankeilta	284 160,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		Lyhytaikainen	
Lyhytaikaiset saamiset		Ostovelat	41 591,48
Myyntisaamiset	82 504,58	Lomapalkkavelka	6 092,36
		Jaksotetut palkat	158,39
		Ennakonp.velka	508,34
		Sosiaaliturvamaks.	72,72
		KueL-maksu	336,00
YHTEENSÄ	659 935,64		659 935,64

Luettelot ja selvitykset

KÄYTETYT TOSITELAJIT 2009

Tositelajin nimi	Tositelaji
Muistiot	001
Jaksotukset	003
Vyörytykset	004
Oikaisut tilinavaussaldoihin	005
Tiliotetositteet	010
Myyntireskontra,suoritukset	020
Myyntireskontra,viitesuoritukset	021
Ostoreskontra,suoritukset	040
Palkat	301
Ostolaskut muut	410
Ostolaskut projektit	420
Ostolaskut vesihuolto	430
Toimeentulotuki	570
Yleishallinnon laskutus	601
Asuntolainat	602
Palotoimen laskutus	603
Päivähoitolaskutus	604
Päiväkerhokuljetukset	605
Kotipalvelulaskutus	606
Maijanvakan laskutus	607
Jussilantien laskutus	608
Idan kodin laskutus	609
Vanhainkodin laskutus	610
Opetustoimen laskutus	611
Ympäristötoimen laskutus	612
Teknisen toimen laskut	613
Maa-alueiden vuokrat	614
Asuntojen vuokrat	615
Muiden tilojen vuokrat	616
Kiinteistöjen sähkölaskut	617
Vesilaskutus	618
Vesikanta	619
Talonmies-ja siivouspalvelut	620

Toivakan kunta

KÄYTETYT TILIKIRJAT VUONNA 2009

Tasekirja
Tase-erittelyt
Päiväkirja
Pääkirja

Päiväkirja kustannuspaikoittain
Pääkirja kustannuspaikoittain

KÄYTETYT ATK-OHJELMISTOT VUONNA 2009

Kirjanpito
Ostoreskontra
Yleislaskutus
Myyntireskontra
Vesikanta
Pankkiohjelma
Palkanlaskenta
Toimeentulotukiohjelma
Konserniohjelma
Käyttöomaisuuskirjanpito
Taulukkolaskenta

SÄILYTYS

Tasekirja sidottuna
Muut paperitulosteena

Toivakka 15.3.2010

Hellevi Saarenpää
Taloussihteeri

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätös 2009

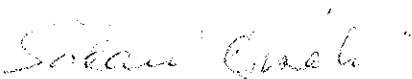

TOIVAKAN KUNNAN TILIKAUDEN 2009 TULOKSEN KÄSITTELY JA KUNNANHALLITUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

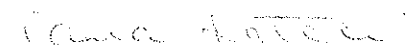
Toivakan kunnan tilikauden 2009 alijäämä on 746 683,90 €.
Kunnanhallitus esittää, että tilikauden alijäämä siirretään edellisten kausien alijäämän tilille.

Kunnanhallitus hyväksyy tehdyn tilinpäätöksen vuodelta 2009.

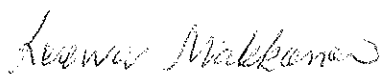
Toivakka 29.3.2010

Sakari Ainali
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Paula Keteli
kunnanhallituksen jäsen

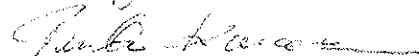
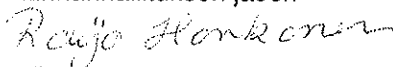

Leena Makkonen
kunnanhallituksen jäsen

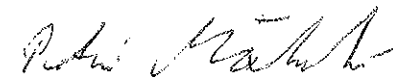

Marianna Ruokonen
kunnanhallituksen jäsen

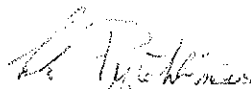
Raija Honkonen
kunnanhallituksen jäsen

Pentti Kovanen
kunnanhallituksen jäsen

Petri Mäkelä
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Erkki Pyökkimies
kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN LAUSEKE

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.
Tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen kertomus.

Toivakassa . . .2010

Oy Auditor Ab

Erkka Ollila
tilintarkastaja JHTT